

I

,

>

!
!
t
i

5AK=nPÖYTÄKIRJA

f

?

r

$\wedge$ „ ... $\wedge\wedge 0'0$

f

•

s

s
•0:

.....;^'

S
u/5

SUOMEN
AMMATTIYHDISTYSTEN KESKUSLIITON R.Y

Helsingissä nuntikuun aa., a3. ja »4- päivinä ig34
pidetyn ensimmäisen varsinaisen edustajakokouksen

PÖYTÄKIRJA

Laatinut
OLAVI TUNTURI

Helsinki 19^4

Helsinki 193^
Työväen kirjapaino

Sisällysluettelo:

	Sivu
Kokouksen avaus.....	9
Kutsuvieraiden esittely.....	13
Ulkomaisten kutsuvieraiden tervehdykset.....	14
Kotimaisten kutsuvieraiden tervehdykset.....	22
Kirjalliset tervehdykset.....	27
Kokouksen laillisuuden toteaminen.....	29
Osanottaj at.....	29
Kokouksen työjärjestys.....	31
Kokouksen säännöt ja työaika.....	33
Kokouksen toimitsijat.....	34
Toimintakertomukset vv. 1930—33.....	35
Tilikertomukset ja tilintarkastajain lausunnot vv. 1930—33	40
Tili- ja vastuuvapauden myöntäminen.....	40
Muutokset SAK:n sääntöihin.....	40, 77
Järjestömuodot ja liittojen rajat.....	49, 106
Ammatillisen piiritoimiston perustaminen Perä-Pohjolaan. . . .	62
Ammatilliset paikallisjärjestöt.....	62
Ammattiyhdistysliikkeen valistustyö.....	66, 103
Julistus.....	73
Työnjuhlien voittovarojen jakaminen.....	75
Latvian edustajat saapuvat.....	75
Työttömyyskysymys.....	79
Työajan lyhennys.....	80
Edustajain päivärahat.....	89
Rikkurikysymys.....	89, 101
Norjan edustajat lähtevät.....	93
Tulo- ja menoarvion vahvistaminen.....	95
Edustajakokoukuskustannukset.....	95
Valtuuston ja Työvaliokunnan sekä tilintarkastajain palkkiot	96
SAK:n puheenjohtajan vaali.....	96
SAK:n sihteerin valitseminen.....	97
Työvaliokunnan jäsenten vaali.....	97
Tilintarkastajain vaali.....	99
Valtuuston kokoonpano.....	99
Minimipalkkalaki.....	111
Työoloja koskevat esitykset työnantajille.....	112
Väkijuoimien tarjoilu työväentaloilla.....	112
Ammatillisesti järjestyneen työväen suhde raittiuskysymykseen	112
Liittojen lehdet.....	113
Kokouksen lopettaminen.....	114
Pöytäkirjantarkastajani lausunto.....	118

Asiahakemisto:

Sivu	Sivu
Ammattiyhdistysliikkeen	Norjan edustajat lähtevät 93
valistustyö 66, 103	Osanottajat 29
Ammatillisen piiritoimiston	Pöytäkirjantarkastajain lau-
perustaminen Perä-Pohjo-	sunto 118
laan 62	Rikkurikysymys 101
Ammatillisesti järjestyneen	SAK:n puheenjohtajan vaali 96
työväen suhde raittiuskysy-	SAK:n sihteerin valitseminen 97
mykseen 112	Tilikertomukset ja tilintar-
Ammatilliset paikallisjärjestöt 62	kastajain lausunnot 40
Edustajain päivärahat 89	Tili- ja vastuuvapauden
Edustajakokouskustannukset 95	myöntäminen 40
Julistus 73	Tilintarkasta] ain vaali 99
Järjestömuodot ja liittojen	Toimintakertomukset 35
rajat 49, 106	Tulo- ja menoarvion vahvis-
Kirjalliset tervehdykset 27	taminen 95
Kokouksen avaus 9	Työajan lyhennys 80
Kokouksen laillisuuden to-	Työnjuhlien voittovarojen
teaminen 29	jakaminen 75
Kokouksen lopettaminen ... 114	Työoloja koskevat esitykset
Kokouksen säännöt ja työaika 33	työnantajille 112
Kokouksen toimitsijat 34	Työttömyyskysymys 79
Kokouksen työpöytäjärjestys 31	Työvaliokunnan jäsenten vaali 97
Kotimaisten kutsuvieraiden	Ulkomaisten kutsuvieraiden
tervehdykset 22	tervehdykset 14
Kutsuvieraiden esittely 13	Valtuuston kokoonpano 99
Latvian edustajat saapuvat... 75	Valtuuston ja Työvaliokun-
Liittojen lehdet 113	nan sekä tilintarkastajain
Minimipalkkalaki 111	palkkiot 96
Muutokset SAK:n sääntöi-	Väkijuomien tarjoilu työväen-
hin 40, 77	taloilla 112

Aakkosellinen luettelo puhevuorojen käyttäjistä:

	Sivu		Sivu
Aalto, A.....	57	Lähde, E. 35, 38, 46, 48, 63,	68, 72, 102, 104, 113
Ahonen, K.	29, 91, 102	Martinsson, H.	115
Airola, Br. 42, 45, 48, 57, 65, 66,	71, 84, 92, 102, 104, 107, 113	Murto, E.	48, 83
Aittola, E.	59	Mäenpää, S. 50, 63, 67, 71, 84,	93, 105
Anttila, J. H.	42, 46	Mörsky, A.	60
Aura, Jalo.	25	Niinistö, J.	85
Bryggari, T.	48, 105	Nurminen, U. 38, 47, 53, 61, 86	97, 99
Edelman, J.	89	Nuutinen, O. 37, 43, 53, 80, 84,	97, 99
Eilman, B.	21	Paasio, Raf.	26, 105
Hassel, K.	43, 72	Paasivuori, Matti.	22
Heinonen, A.	70	Palin, O. 43, 47, 66, 75, 93	38
Helo, J.	36	Penttinen, V.	66, 92, 101
Huttunen, Edv. 9, 13, 14, 27,	29, 35, 36, 37, 38, 39, 41, 44,	Puukko, H.	23
50, 61, 83, 90, 98, 99, 104, 116	Hällström, J. A. 37, 62, 101	Railo, Pekka.	58, '69, 92, 98,
Jacobsen, Hans.	14, 114	99, 101, 105, 107, 112, 114	26
Jensen, Knud V.	18	Saarinen, Y.	60
Jokinen, A. H. ...	60, 98, 102	Salmi, Elina.	64
Järvinen, P. ...	36, 45, 52, 65,	Salmi, Y.	46
69, 93, 104	Jönsson, Halfdan.	Salovaara, V. V.	65
19	Kaipio, K. E.	Savenius, J. E.	56
56, 86	Karhu, A.	Saxell, A.	48, 85
112	Karvosenoja, A.	Seppälä, T.	91, 105
41, 48	Kataja, V.	Suikkanen, O.	65
59, 91, 101	Koponen, Alb.	Syrjänen, K. V.	16
40	Kovanen, V.	Thunborg, Frithiof.	55, 64, 98
53	Lahtinen, L.	Tunturi, J.	85
41	Lappalainen, Hj.	Tunturi, Olavi.	49, 62, 102
47, 50	Leskinen, M.	Turunen, O.	38, 43, 63, 69, 92,
41, 80	Lindfors, E. 35, 38, 42, 50, 64,	Valander, V. 38, 43, 63, 69, 92,	96, 98, 104, 112
67, 75, 80, 113	Louhikko, E. K. 36, 47, 67, 71,	Varelius, V.	85

	Sivu		Sivu
Viitanen, V.....	60	Vuorio, L.....	45, 56, 93
Vilppula, T. H.....	24	Zeibolt, Peter.....	76
Virtanen, J.....	56	Johs. M. P. Odegaard.....	93
Vuori, Alb . . .	45, 55, 65, 98		
Vuori, E. A.	35, 49, 76, 81, 87, 94, 114, 116, 117		

Pöytäkirja Suomen Ammattiyhdistysten Keskusliiton r.y. Helsingissä huhtikuun 22., 23. ja 24. päivinä 1934 pidetystä ensimmäisestä varsinaisesta edustajakokouksesta.

Ensimmäinen kokouspäivä.

Sunnuntaina huhtikuun 22 päivänä 1934.

Kokouksen avaus.

Suomen Ammattiyhdistysten Keskusliiton ensimmäinen varsinainen edustajakokous alkoi huhtikuun 22. päivänä 1934 klo 11 Helsingin työväentalon B-salissa, joka oli punaisin lipuin ja laakeripuvin koristettu. — Helsingin Työväen Orkesterin soitettua »Työväen marssin» ja eräitä muita suomalaisia kansansävelmiä, esitti Helsingin Kirja-työntekijäin Yhdistyksen mieskuoro muutamia tilaisuuteen sopivia suomen- ja ruotsinkielisiä lauluja. Kaikki musiikkiesitykset palkittiin lämpimin suosionosoituksin.

Tämän jälkeen Ammattiyhdistysten Keskusliiton puheenjohtaja tov.

EDV. HUTTUNEN

suoritti kokouksen avauksen seuraavin sanoin:

Hyvät toverit, kutsuvieraat, liittojen edustajat ja muut kokouksen osanottajat!

Suomen Ammattiyhdistysten Keskusliiton Työvaliokunnan puolesta lausun Teidät tervetulleiksi tähän Keskusliiton ensimmäiseen varsinaiseen edustajakokoukseen.

Vaikka tämä kokous on tämän järjestön ensimmäinen, niin se ei suinkaan merkitse sitä, että maamme ammattiyhdistysliike olisi vasta niin nuorta, kuin tästä voisi päätellä. Ei! Liikkeemme juuret ovat pidemmällä menneisyydessä. Mutta meidän työväenliikkeemme yleensä — ja ammattiyhdistysliike erikoisesti — on joutunut työskentelemään mitä erilaisemmissa oloissa. Sen toiminnassa on ollut myötä- ja vastatuulia sekä usein myrskyäkin. Tässä yhteydessä ei

kuitenkaan ole syytä ryhtyä tarkastamaan toimintamme menneisyyttä kauemmilta ajoilta; todettakoon vain, että viimeksi kuluneet vuodet ovat olleet maamme työvälle ja sen järjestöille varsin vaikeat.

Keskusliiton perustavan kokouksen aikana jo todettiin kansainvälisen lamakauden olemassaolo. Vaikka perustavan kokouksen eräissä päätöksissä ja lähitulevaisuuden toimintasuunnitelmissa olikin havaittavissa taloudellisen lamakauden merkkejä, niin tuskinpa kukaan osasi aavistaa, että tilanne tulisi muodostumaan niin raskaaksi, kuin se on muodostunut. Meillä ei ole syytä eikä oikeuttakaan kieltää sitä, että taloudellisen tilanteen vaikeus on lyönyt merkkinsä myös maamme ammattiyhdistysliikkeen toimintaan.

Työttömyys — niinkuin eri vuosikertomuksista selviää — oli korkeimmillaan ollessaan lähes 100,000 virallistenkin numerojen mukaan. Nämä numerot kuitenkin osoittavat vain osan kaameasta totuudesta. Työpalkat ovat painuneet niin alhaisiksi, että ne ovat herättäneet jo ansaittua huomiota maamme rajojen ulkopuolellakin.

Maamme talouselämän lainatilanteesta ovat kuvaavina esimerkkeinä kotimarkkinatuotannossa tapahtuneet supistukset. Mainittakoon vain kenkien kulutuksen väheneminen. Kun normaalivuosina jokainen Suomen kansalainen kulutti 0.87 paria kenkiä vuodessa, oli viime vuoden kulutus vain 0.45 paria, siis suunnilleen puolet normaalista kulutuksesta. Suurin piirtein katsoen on asiantila samanlainen muidenkin kotimaassa kulutettavien tuotteiden aloilla. Tämä on havainnollinen esimerkki siitä, mitä kansan ostokyky merkitsee talouselämän kehitykseen nähden. Se palkkojenalennusmania, joka maamme tuotannollisessa elämässä on ollut määräävänä, on siis pahentanut pulatilannetta ja aiheuttanut työvälle suurta puutetta.

Sensijaan vientiteollisuutemme on toiminut varsin tyydyttävissä olosuhteissa. Puutavaran vienti oli viime vuonna samansuuruinen kuin v. 1926 ja mikäli kuluvan vuoden tähänastisista tiedoista voi päätellä, tulee tämä vuosi olemaan vielä tuntuvasti parempi kuin edellinen. Viime kuukauden päättyessä oli sahatavaran myyntimäärä tasaluvuin 600,000 standarttia, jota vastoin viime vuoden vastaava luku oli 375,000 standarttia. Puutavaran hintatasokin, joka viime vuoden aikana kohosi tuntuvasti, on pysynyt viime syksystä alkaen kiinteänä. Näyttääkin siltä, ettei alenevasta suunnasta ole pelkoa, ellei eri maiden valuutoissa tapahtu nykyistä suurempia muutoksia, jotka tässä suhteessa aiheuttaisivat vaikeuksia.

Vaikka vientiteollisuutemme pääartikkelin, s.o. sahatavaran, menekki on ollut tyydyttävä, jopa suorastaan hyväkin, ja hinnat kansainvälisillä markkinoilla samoin tyydyttävät, niin työpalkat ovat tälläkin alalla olleet — ja ovat edelleenkin — perin kurjat. Varsinkin metsätoissa on, sanan täydessä merkityksessä, maksettu nälkäpalkkoja.

Puutavaran menekin kohoaminen on kuitenkin kieltämättä vaikuttanut työtilanteen kehitykseen sikäli suotuisasti, että kuluneena talvena ei työttömyys ole maaseuduilla ollut läheskään niin vaikea kuin edellisinä talvina. Yhä lisäytyvästä puutavaran viennistä johdetaan, että rahan kiertokulku alhaisista työpalkoista huolimatta on maaseudulla tuntuvasti parantunut. Työpalkkoina maksettujen määrien lisäksi on vielä syytä mainita, että maanomistajat saivat n.s. kantorahoina viime vuonna lähes 1,000 milj. mk., vastaava luku v. 1931 oli vain 280 milj. mk. Vaikkapa otamme huomioon, että maanomistajani saamista metsänmyyntivaroista on suuri osa siirtynyt pankkeihin tai muihin rahalaitoksiin velkojen tai korkojen maksuna ja raha siten jälleen »jäätynyt» pankkien holveihin, on siitä kuitenkin osa joutunut parantamaan työmahdollisuuksia maaseudulla. Tässä suhteessa on tilannetta parantanut vielä se, että viime vuoden sato oli, rahassa arvioiden, noin 100 milj. mk. parempi kuin edellisinä vuosina.

Vaikka siis toteamme, että työttömyystilanne maaseudulla on viime aikoina tuntuvasti parantunut, niin samaa ei voi sanoa kotimarkkinatoiminnasta. Se ei ole päässyt elpymään eikä todennäköisesti erikoisesti pääsekään, ennenkuin palkkatyöväelle palautuu ostokyky. Tämä on mahdollista vain palkkoja koroittamalla. Kun siis kotimarkkinatuotannossa ei ole havaittavissa vilkastumista siinä määrin, että se sanottavammin vaikuttaisi työttömyystilanteeseen, on työttömyyslukujen painopiste siirtynyt kaupunkeihin, jotavastoin se pahimpana työttömyyskautena oli maaseudulla. Tällä hetkellä onkin työttömiä kaupungeissa noin $\frac{2}{3}$ koko työttömien määrästä, kun sen sijaan edellisinä vuosina oli suhde päinvastainen.

Maamme ammattiyhdistysliikkeen toimintaa arvosteltaessa ei voi jättää huomioonottamatta sitäkin, että valtiollinen elämämme on kulkenut taantumuskauden merkeissä. Järjestöjemme toimintaa on useilla paikkakunnilla vaikeutettu. Useat lait ja asetukset, jotka on säädetty järjestyksen säilyttämiseksi, on kohdistettu myös työväenjärjestöihin, vaikkapa tuskin kukaan voi sanoa, että maamme työväenjärjestöt olisivat olleet yhteiskuntarauhaa häiritsemässä lainsäätäjän tarkoittamassa mielessä.

Niinikään on toimintahuoneiston puute useilla paikkakunnilla suuresti estänyt järjestöelämän kehitystä. Niinkuin muistettaneen, suljettiin v. 1930 noin 150 työväentaloa, joukossa sellaisiakin, jotka olivat n.s. taloudellisia yhdistyksiä. Näistä on suuri osa joutunut aivan vieraisiin tarkoituksiin. M.m. sellaisilla paikkakunnilla kuin Heinolassa, Karihaarassa ja Pietarsaareissa, joissa olisi edellytyksiä ammattiyhdistystoiminnalle, ovat talot joutuneet työväelle vihamielisten järjestöjen tai yksityisten omaisuudeksi. Useita syytejuuttuja,

m.m. Helsingin Työväenyhdistystä vastaan, on vielä vireillä; niissäkin on omaisuuden menetyks uhkana.

Maamme sosialipolitiikassa on myös todettavissa ei vain pysähdys oikeasta kehityksestä, vaan suorastaan taantumusta. Työttömyys-apukassoja koskeva laki ja siihen liittyvä asetus ovat saaneet oudon sisällön. Näyttää siltä, että meidän järjestöillemme tulee voittamattomia esteitä työttömyysapujärjestelmän edelleen jatkamisessa. Tapaturmavakuutuslaki, joka on maamme ainoa sosialivakuutusmuoto, on ollut useita vuosia huononnuksivaatimusten kohteena. Tähän asti ovat hyökkäykset tulleet torjutuiksi, mutta asia on jälleen eduskunnassa esillä ja on suuri vaara olemassa, että laki saa entistä epäedullisemman sisällön.

Kauppa- ja liiketoimintoja säännöstelevät lait ovat niinkään »uudistusten» alaisina. Hallitus on aatanut eduskunnalle esityksen, joka, jos se tulee sellaisenaan hyväksytyksi, merkitsee työväen oikeuksien supistusta nykyiseen lakiin verraten. Kuvaavana esimerkkinä mainittakoon, että vapunpäivä, joka nykyisessä kauppatyöoloja säännöstelevässä laissa on määrätty vapaapäiväksi, esitetään nyt samantapaiseksi työpäiväksi kuin tavalliset arkipäivät. Useita muitakin nykyajan ilmiöitä sisältää tämä lakiehdotus.

V. 1931 astui voimaan laki työrauhan turvaamisesta, jota kansan kielellä kutsutaan »työmaaterrorilaiksi.» Sitä ajoivat erikoisella innolla kaikkein taantumuksellisimmat piirit ja tässä, niinkuin useissa muissakin kysymyksissä, saivat he eduskunnassa tarpeellisen enemmistön, joten laki säädettiin. Tämä laki, joka sisältönsä mukaan pitäisi turvata myös työväkeä työnantajain harjoittamaa terroria vastaan, ei kuitenkaan tässä suhteessa ole täyttänyt tehtävänsä. Niinkuin tiedetään, ovat useat työnantajat kieltäneet työläisiään kuulumasta ammatillisiin järjestöihin, jopa määränneet senkin, minkälaisissa tilaisuuksissa työläiset saavat vapaa-aikoinaan käydä ja mitä sanomalehtiä he saavat lukea. Valitettavasti useissa valtionkin työpaikoissa on työnjohton mielivalta sivuuttanut kaikki kohtuus- ja oikeudenmukaisuusnäkökohdat.

Ammattiyhdistysliikkeen toiminta ei tällaisissa oloissa ole voinut olla niin menestyksellistä kuin olisi ollut tarpeellista. Voimakkaillakin järjestöillä on suuri tehtävä tällaisina aikoina edes entisten saavutusten säilyttämisessä, joten sellaisilla järjestöillä kuin meidän ovat olleet, ei ole ollut mahdollisuutta asettaa sulkua työnantajain suunnitteleuille ja toteutetuille palkkojen alennuksille. Suuri osa palkkatyöväkeä on ollut välinpitämätöntä tai suorastaan epätoivoista asemansa johdosta ja osa — jota myöskään ei ole syytä kieltää — on ollut suorastaan vihamielinen meidän järjestöillemme. Viimeksi mainittu ryhmä ei tosin ole varsin suuri, mutta kuitenkin siksi huo-

mattava, että on syytä mainita se tässäkin yhteydessä. Ilahduttavana ilmiönä on kuitenkin mainittava, että viime aikoina on tässä suhteessa havaittavissa parannusta. Järjestöjemme jäsenmäärä osoittaa nousua ja niiden toiminta on ollut entistä vilkkaampaa.

Palkkaliikkeet, jotka normaalisina aikoina ovat ammattiyhdistysliikkeen päätehtäviä, ovat viime vuosien aikana olleet meillä harvinaisia. Sensijaan työttömyyskysymys on muodostunut erikoisen tärkeäksi ja työtä sekä aikaa vaativaksi. Keskusliitto, ammatilliset paikallisjärjestöt, osastot ja liitotkin ovat kukin kohdaltaan koettaneet painostaa valtiota ja kuntia täyttämään velvollisuutensa työttömiä kohtaan. Vaikka tähänkään kysymykseen nähden ei voida esittää mitään yksityiskohtaisia tuloksia, niin liioittelematta saatetaan kuitenkin sanoa, että tässä suhteessa ovat toimenpiteet olleet suuriarvoisia. Niiden välillistä, jopa osittain välitöntäkin myönteistä vaikutusta tuskin voidaan kieltää.

Kun nyt tulemme suunnittelemaan lähiajan toimintaperusteita, ovat menneiden vuosien raskaat kokemukset meitä opastamassa. Ajankohtakin on sikäli edullinen, että, niinkuin jo edellä olen maininnut, on havaittavissa taloudellisen elämän elpymismerkkejä. Tätä todistavat m.m. ne menestykselliset palkkaliikkeet, joita kuluvan kevään aikana on käyty. On vain toivottavaa, että tämä kehitys saisi nopeamman tahdin. Uskonkin, että seuraava toimintakausi tulee olemaan näkyväisestikin tuloksellisempi kuin se, joka tähän kokoukseen taittuu.

Tässä yhteydessä en ryhdy koskettelemaan niitä lukuisia asioita, jotka kokouksessamme tulevat esille. Tyydyn vain mainitsemaan, että niiden joukossa on useita periaatteellisestikin nykytärkeitä, niinkuin esim. työviikon lyhentämistä koskeva alustus. Olen varma siitä, että kokous tulee käsittelemään kunkin kysymyksen asiallisesti ja tekemään päätöksensä maamme työväen pyrkimyksiä edistävästi. Tässä mielessä toivonkin kokouksen työlle mitä parhaita menestystä ja lausun teidät kaikki tervetulleiksi.

Kutsuvieraiden esittely.

Tämän jälkeen kokouksen avaa ja tov. Edv. Huttunen, esitteli edustajakokoukseen saapuneet ulkomaiset ja kotimaiset kutsuvieraat.

Kansainvälistä ammattiyhdistysliittoa edusti sen varapuheenjohtaja tov. *Hans Jacobsen* Tanskasta. Ruotsin ammattijärjestön edustajana oli sen toinen sihteeri *Frithiof Thunborg*. Tanskan ammattijärjestön edustajana sen sihteeri *Knud V. Jensen*. Norjan ammattijärjestöä edustivat sihteeri *Halfdan Jansson* ja toimikunnan jäsen, Työmiesliiton puheenjohtaja *Johs. M. P. Odegaard*. Eestin ammatti-

yhdistysten keskusliittoa edustivat sen puheenjohtaja *B. Eilman* ja taloudenhoitaja *H. Martinsson*. Latvian ammattijärjestön edustajat toimikunnan jäsen *Petr Zeibolt*, *Ernst Gabars* ja *Fritz Dukatos* olivat eräiden matkaetesteiden vuoksi myöhästyneet avajaistilaisuudesta ja saapuivat kokoukseen vasta seuraavana päivänä.

Muutamin lämpimin sanoin lausui Huttunen ulkomaiset kutsuvieraat tervetulleiksi ja toivoi, että he hyvin viihtyisivät täällä ja saisivat maamme ammattiyhdistysliikkeestä ja sen työskentelystä mahdollisimman edullisen käsityksen sekä vakuutuksen siitä, että me täällä Suomessa teemme kaikkemme palkkatyöväen taloudellisen aseman kohottamiseksi.

Kotimaisista järjestöistä olivat seuraavat noudattaneet kutsua ja ystävällisesti lähettäneet edustajansa kokoukseen;

Sos.-dem. puolueen Puoluetoimikunnan edustajana oli toimikunnan jäsen *Matti Paasivuori*. Työväen Sivistysliittoa edusti sen sihteeri *Pekka Railo*. Työväen Urheiluliiton edustajana oli puheenjohtaja *T. H. Vilppula*. Kulutusosuuskuntien Keskusliiton edustajana toimitusjohtaja *Jalo Aura*. Sos.-dem. Työläisnuorisoliittoa edusti toimikunnan jäsen *Raf. Paasio*. Sos.-dem. Raittiusliiton edustajana oli sen sihteeri *Y. Saarinen* ja S. Merimiesten ja Lämmittäjain Unionin edustajana *K. Ahonen*.

Huttunen kiitti kotimaisia järjestöjä siitä harrastuksesta jota ne olivat osoittaneet lähettäessään edustajansa tähän tilaisuuteen, lausuen samalla kotimaiset kutsuvieraat lämpimästi tervetulleiksi.

Kahviloma.

Kutsuvieraiden esittelyn jälkeen tarjosi Ammattiyhdistysten Keskusliitto kokouksen vieraille ja varsinaisille osanottajille kahvia ja virvokkeita.

Ulkomaisten kutsuvieraiden tervehdykset.

Kokouksen alkutoimenpiteitä jatkettaessa kahviloman jälkeen, antoi tov. Edv. Huttunen puheenvuoron ulkomaisille kutsuvieraille, joista ensimmäiseksi puhui

HANS JACOBSEN

Kansainvälisen ammattiyhdistysliiton edustajana seuraavaa:

Hyvät toverit!

Kiitän siitä ystävällisestä vastaanotosta, jota minulle osoitettiin saavuttuani Suomeen. Edustaessani kansainvälistä järjestöä, minun täytyy sanoa, että tilanne koko maailmassa tällä hetkellä on sellainen.

ettei voi kansainvälisessä mielessä ryhtyä pitämään juhlapuheita. Mehän kaikki tiedämme, että kaikkialla vallitsee kurjuus, että kaikkialla on maailman taluspula voimakkaasti vaikuttanut työväestön elämään. Kaikissa maissa riehuu taloudellinen taantumus ja voimme sanoa, että tämän taantumuksen aikaansaannoksena kaikissa maissa on rakennettu muureja taloudellisten yhtymien ympärille. Vapaa kauppa ei ole enää voimassa eikä vapaa tavaravaihto, joten voi sanoa, että maailman talous on pois raiteiltaan. Lisäksi voimme nähdä, että kansallinen kiihko on päässyt voimakkaasti vaikuttamaan kaikissa maissa ja seurauksena tästä on m.m. lascismien valtaantäpääsy Saksassa ja Itävallassa.

Mutta syy siihen, että näin on käynyt, ei ole ainoastaan vastustajissamme, vaan myöskin työläisissä. Työväestö ei ole kaikkialla ollut yksimielistä ja tämä on helpottanut taantumuksen valtaantäpääsyä. Minun täytyy sanoa, että kansainvälinen järjestömmme on menettänyt Saksan ja Itävallan tapahtumien johdosta kolmanneksen jäsenistään ja poissa ovat juuri sellaiset jäsenet ja järjestöt, jotka olivat kouliintuneita ja tottuneita käymään taistelua ammattiyhdistysliikkeessä. Mutta tästä huolimatta meidän on jatkettava työtämme ja vietävä ammattiyhdistysliikettä eteenpäin. On muistettava, että kansainvälinen järjestömmme on kutsunut työväestöä kaikissa maissa yhteiseen taistelurintamaan vahvistamaan järjestöjämme ja avustamaan hätään joutuneita tovereitamme. Mainitsen, että kansainvälinen järjestömmme avustaa parhaillaan 7,500 perhettä Itävallassa.

Minun täytyy sanoa, että tilanne on monessa suhteessa tukala. Voin tanskalaisena todeta, että täällä Skandinaaviassa olemme suurin piirtein voineet säilyttää asemamme, mutta en salaa sitä, etteikö Tanskassakin, vaikka se on pieni ja mitätön suurten maiden rinnalla, nämä tapahtumat olisi aiheuttaneet suuria järkytyksiä ammattiyhdistysliikkeessä.

Käsitykseni on, että tilanne on nykyisin kärjistynyt siinä määrin, että sen parantamiseksi on turvauduttava suuriin leikkauksiin. Työ-aikaa on m.m. lyhennettävä, jos mieli saada parannusta aikaan. Kansainvälinen järjestömmme on ajanut tätä asiaa kansainvälisessä mielessä ja tänä kesänä pidettävässä Työtoimiston kokouksessa Genevessä tulee juuri työajan supistamiskysymys käsiteltäväksi ja tätä kysymystä on jo tähänkin saakka käsitelty kaikkien maiden ammatillisissa järjestöissä, sillä tällä kysymyksellä on hyvin suuri sosiaalinen merkitys.

Mutta vaikka minun on täytynyt todeta toiminnassamme ikäviä seikkoja, niin löytyy siinä joitakin valoisiakin kohtia. Saksassa ja Itävallassa työväenliike kokonaan luhistui, mutta sen sijaan se Espanjassa vallankumouksen jälkeen pääsi suureen vauhtiin. Espanjan

ensimmäisessä hallituksessa vallankumouksen jälkeen oli Cabarello, joka m.m. sai aikaan, että Espanjassa laadittiin laki maatyöläisten olojen parantamiseksi. Tämä on aiheuttanut sen, että työläiset ovat joukolla tulvineet ammatillisiin järjestöihin, joissa nykyisin on yli miljoona jäsentä, nousten lyhyessä ajassa 5-kertaisesti.

Mitä tulee järjestömme kasvamiseen, niin voin mainita, että se laajenee jo ulkopuolelle Euroopankin. Paitsi Kanadaa, kuuluu järjestömme myöskin Argentiina, mutta meidän on vielä työskenneltävä saadaksemme mukaan Intian työväestön ja sen järjestöt, eikä tämäkään vielä riitä, vaan myöskin itämaat, Japani ja Kiina sekä Australia tulevat jo mukaan.

Tämä ankara aika on antanut työväestölle opetuksia ja täällä Skandinaaviassa on meidän muistettava niitä vaatimuksia, joita kansainvälisyys meillekin asettaa. Olemme iloisia siitä, että ammattiyhdistysliike on Skandinaaviassa mennyt eteenpäin m.m. Hollannissa ja Suomessa. Kun katselen kongressianne, niin huomaan, että te kaikki olette päättäneet viedä asiaanne eteenpäin. Kansainvälinen järjestömme on iloinen toiminnastanne. Tiedämme, että olette joutuneet toimimaan suurissa vaikeuksissa, mutta siitä huolimatta olette pyrkineet ja päässeet eteenpäin. Toivon, että tässä kongressissa tulee vallitsemaan yksimielisyys, sillä yksimielisyys on kansainvälisen ammattiyhdistysliikkeen päävoima. Kun kaikilla rintamilla toimitaan yksimielisinä, silloin on sosialismin voitto varma.

FRITHIOF THUNBORG

lausui *Ruotsin ammattijärjestön* tervehdykset:

Arvoisat toverit!

Kiitän sydämellisesti puheenjohtajaa esittämistään ystävällisistä sanoista ja esitän Ruotsin Ammattijärjestön solidaarisen tervehdyksen tälle kongressille ja Suomen työväenluokalle. Samalla lausun toivomuksen, että kokouksessa tehty päätökset tulevat olemaan hyödyksi Suomen työväenluokan pyrkimyksille.

Emme lähetä edustajia näihin kongresseihin lausuaksemme koteliaisuuksia toisillemme, vaan käymme toistemme luona oppiaksemme toisemme kokemuksista ja hankkiaksemme rohkeutta ja luottamusta voitoista sekä välttääksemme erehdyksiä. Katson sen takia olevani velvollinen lyhyesti selostamaan olosuhteita maassani.

Taloudellinen pula ei ole säästänyt Ruotsiakaan kovista koettelemuksista, jotka kärjistyivät Kreugerin katastrofin kautta. Kreuger oli kauan vanhoillisten piirien symbolina, jotka piirit ennustivat, että hänen lupaava esiintymisensä merkitsi Ruotsille uuden »suurvaltakauden» alkua. Kun hänet paljastettiin kurjaksi seikkailijaksi,

jonka väkivaltainen kuolema aiheutti pysähdyksiä ja vararikkoja teollisuudessa ympäri maata, oli luonnollista, että moni joutui ymmälleen ja kysyi itseltään, voidaanko kapitalistinen järjestelmä vielä katsoa tarkoituksenmukaiseksi ja hyödylliseksi. Eduskuntavaalit v. 1932 muodostuivat yllättäväksi voitoksi sosialidemokratialle ja myöskin ammattiyhdistysliikkeelle. Ammattiyhdistysliike osallistui hyvin aktiivisesti näihin vaaleihin, huomioonottaen, että kysymyksessä oli paljon ammattiyhdistysliikettä lähellä olevia asioita, jotka vaativat ratkaisua.

Työväestön taholta oli vaalitaistelussa esitetty, että kriisiä ei voida poistaa yleisellä taloudellisella pidättyväisyydellä, palkkojen alennuksella ja »luonnollisella mukautumisella» alentuneeseen tavarain hintatasoon. Aikana, jolloin yksityinen yritteliäisyys oli lamassa, pitäisi valtion voimakkaasti edistää uusien työtilaisuuksien järjestämistä. Yhteiskunnan olisi harjoitettava aktiivista työttömyyspolitiikkaa, eikä istuttava kädet ristissä. Oikeistopuolue menetti 15 edustajapaikkaa, sosialidemokraattinen voitti 14 paikkaa, Moskovasta erotetut kommunistit menettivät 2 paikkaa, jotka joutuivat Moskovan kirkkaille miehille. Työväenpuolueilla on näinollen 112 ääntä, kun olisi tarvittu 116 saadaksemme enemmistön toisessa kamarissa.

Hallitustehtävät joutuivat vaalien jälkeen sosialidemokraattiselle puolueelle, jonka puheenjohtaja Per Albin Hansson muodosti uuden hallituksen. Hallitusohjelmassaan hän selitti, että työttömyyden laajuus vaatii ryhtymään sellaisiin toimenpiteisiin, joiden kautta voitaisiin varata uusia työmahdollisuuksia työttömille siten, että valtio laajassa mitassa panisi käyntiin tuotannollisia töitä.

Pitkien neuvottelujen jälkeen päästiin kesäkuussa 1933 sopimukseen, joka vastasi sekä hallituksen, että työläisten toivomuksia. Sopimuksessa, joka oli kompromissin tulos, ja johon nähden oikeisto jäi kokonaan vaille vaikutusvaltaa, määrättiin 180.1 milj. kruunua työttömyyden vastustamiseksi. Tästä summasta tulisi vähintään 100 milj. kruunua tuotannollisen toiminnan elvyttämiseen vapailla markkinoilla, jolloin tietenkin työpalkat määriteltäisiin samalla tavalla normaalisiksi.

Koko työväenluokka piti tätä sopimusta suurena voittona. Ainoastaan Moskovalle uskolliset kommunistit ilmoittivat eriävän mielipiteensä. Oikeistosanomalehdistössä leimattiin sopimus petokseksi ja halvaksi lehmäkaupaksi, koska oli päästy sopimukseen talonpoikaissiiton kanssa. Puhuttiin, että maan edut olivat joutuneet vaaranalaisiksi, demokratia vararikkoon, sen takia, että oikeisto ensimmäisen kerran uudella ajalla oli joutunut sivuun.

On selvää, että meidänkin maassamme on diktatuurihaaveilijoita, jotka kaipaavat voimakasta hallitusmahtia, vaikkakin ne toiselta

puolen valittavat, että sosialidemokraattinen hallitus esiintyy liian mahtipontisesti. En usko, että natsismi ja fascismi voisivat valloittaa Skandinavian. Meidän eduskuntamme viettää 1935 viisiatavuotis-riemujuhlaansa ja on tämä laitos historiassamme koko ajan edustanut kansanvaltaisia periaatteita. On sula mahdollisuus, että diktatuuripyrkimykset saavuttaisivat jalansijan meillä, mutta toiselta puolen on selvää, että me levottomuudella seuraamme diktatuurin laajenemista Keski-Euroopassa.

Ruotsin Ammattijärjestö on tänä hetkenä voimakkaampi kuin milloinkaan ennen. Vuoden vaihteessa oli meillä 633,000 jäsentä jakaantuneina 41 liittoon. Huomioonottaen Ruotsin asukasluvun, on tätä jäsenmäärää pidettävä hyvänä. Suuri murheemme on tietenkin työttömyys, joka yhä edelleen vaatii erikoisia toimenpiteitä ammattiyhdistysliikkeen ja yhteiskunnan taholta. Eräät merkit viittaavat kuitenkin siihen, että konjunktuurit paranevat, joka seikka on tietenkin ilahduttava. Työttömyys luo epätoivoa ja sekaannusta, joita natsit ja kommunistit käyttävät hyväkseen. Katsomme kuitenkin luottavasti tulevaisuuteen ja olemme valmiit koko voimallamme puolustamaan vapauden ja työväenluokan etuja.

Lopuksi puhuja toivotti mitä parhaita onnea ja menestystä kokoukselle ja koko Suomen ammattiyhdistysliikkeelle.

Tanskan ammattijärjestön tervehdykset kokoukselle esitti

KNUD V. JENSEN:

Haluan ensiksi kiittää kutsusta tähän kokoukseen, ja tuon samalla Tanskan järjestyneiden työläisten tervehdyksen tälle edustajakokoukselle. Olemme mielenkiinnolla mukana tässä edustajakokouksessanne voidaksemme tutustua elämään ja olosuhteisiin täällä. Mutta että saisitte tietoja myöskin meidän ammattiyhdistysliikkestämme, haluaisin tässä kosketella muutamia seikkoja.

Jos tarkastamme järjestyneiden lukua maassamme, niin voimme todeta, että esim. vuodesta 1930, siis pulakauden alusta lähtien on jäsenmäärämme vain kasvanut. Kun mainittuna vuonna oli jäsenmäärä 327,000, niin nyt se on yli 400,000. Näistä järjestyneistä kuuluu Tanskan ammattijärjestöön hieman yli 300,000 ja loput muihin keskusjärjestöihin.

Työttömyys on meilläkin huomattava. Vielä äskettäin oli työttömiä yli 200,000, mutta on tämä luku sittemmin atentunut niin, että se on nykyisin noin 100,000.

Työttömyydestä huolimatta on järjestötoimintamme mennyt eteenpäin. V. 1930 oli ammattijärjestömme päämääränä saada koroituksia alimpiin palkkoihin ja onnistuttiinkin siinä. Seuraavana vuonna

saatiin kesäloma turvatuksi kaikille työläisille. V. 1932 työnantajat hyökkäsivät vaatien palkkojen alentamista 20 prosentilla, mutta siitä ei tullut mitään. Asetuimme päättävästi palkkojen alennuksia vastaan ja palkat jäivätkin entiselleen. V. 1933 työnantajat jälleen yrittivät saada palkat alenemaan ja julistivat jo suuren sulkuvaroituksenkin. Mutta meidän hallituksemme Stauningin johdolla ajoi läpi lain, jolla kiellettiin toimeenpanemasta sulkua. Tänä vuonna olemme jälleen onnistuneet saamaan kaikki joukkosopimuksemme uudistetuiksi. Olemme onnistuneet pitämään Tanskan työväestön palkkatason korkeana ja voimme siten olla toimintaamme tyytyväisiä.

Sen sijaan Tanskan mierimiehet ja lämmittäjät, jotka eivät kuulu Tanskan ammattijärjestöön, läksivät eri teille. He eivät hyväksyneet ammattijärjestön toimenpiteitä palkkakysymyksessä ja ryhtyivät laittomiin taisteluihin. En tahdo sanoa, etteikö heidän joukossaan kommunisteilla ollut vaikutusvaltaa, mutta joka tapauksessa näillä toimenpiteillään he heikensivät järjestövoimaansa. Tästä seikasta huolimatta täytyy sanoa että niin Tanskan kuin koko Skandinaaviankin työväestö on aina fascismia vastaan ja demokratian puolesta ja sen vuoksi fascismi ei olekaan näissä maissa päässyt nujertamaan työväenliikettä.

Toivon, että tässä kokouksessa edustetaan sellaista linjaa, joka vie Suomen ammattiyhdistysliikettä eteenpäin ja Suomen työväestölle tahtoisin sanoa, että sen on liityttävä olojensa parantamiseksi yhteiseen palkkatyöläisten rintamaan ja samalla liityttävä skandinaaviseen taistelurintamaan, eikä vain skandinaaviseen, vaan myöskin kansainväliseen taistelurintamaan.

Norjan ammattijärjestön edustaja

H ALF DAN JÖNSSON

lausui seuraavaa:

Hyvät toverit!

Omasta ja toverini Odegaardin puolesta on minulla kunnia kiittää kutsusta saapua kokoukseenne ja samalla esittää Norjan ammattijärjestön tervehdyksen tälle edustajakokoukselle. Samalla tavalla kuin Thunborg ja Jensen ovat kertoneet ammattiyhdistysliikkeen viime aikaisista toimista omissa maissaan, tahtoisin kertoa Norjan työväenliikkeestä ja ammattiyhdistysliikkeestä.

V. 1931 oli Norjassa suurin työtaistelu, mitä meillä on koskaan ollut. Yli 80,000 työläistä oli mukana työnantajain julistamassa sulkutaistelussa 5 kuukautta. Työnantajat olivat julistaneet sulun koko maassa, jonka vuoksi se paisui näin suureksi. Heidän pyrkimyksensä oli saada palkkojen alennus 15—47 prosenttiin saakka.

Mutta tulos tästä heidän hyökkäyksestään jäi laihaaksi. Tosin kyllä jouduimme jossain määrin antamaan perään ja tekemään myönnytyksiä, sillä kun elinkustannukset olivat halventuneet noin 13 prosentilla, niin sen vuoksi olimme pakotetut myöntymään palkkojen alentamiseen, mutta ainoastaan 6—7 prosentilla. Joka tapauksessa mielestämme tämä taistelu päättyi meille onnellisesti. Lisäksi onnistuimme hankkimaan takeet ylityökorvausten suorittamisesta ja lomien järjestelystä niin että maamme teollisuustyöväelle on nyt taattu 12 päivän loma vuodessa täydellä palkalla.

Mitä sitten jäsenmäärämme tulee, niin v. 1923 kuului Norjan ammattijärjestöön 138,000 jäsentä. Nyt on jäsenmäärä 160,000. Näin siis kymmenen viime vuoden kuluessa on järjestöemme jäsenmäärä kasvanut huomattavasti. Vuoden 1930 jälkeen on tullut yli 20,000 jäsentä. On ilmeistä, että tämä johtuu hyvin päättyneestä taistelustamme, josta seurasi, että luottamus ammattiyhdistysliikkeeseen kasvoi palkkatyöväen keskuudessa. Ilahduttavinta on se seikka, että ne työläisryhmät, jotka aikaisemmin eivät olleet mukana ammattiyhdistysliikkeessämme, liike- ja hotellihenkilökunta, alkavat nyt liittyä mukaan. Mainituilta aloilta on viime vuosina liittynyt ammattijärjestöömme kolme uutta liittoa. Näiden liittojen jäsenmäärä on sen jälkeen kasvanut ja ovat nämä liitot onnistuneet nyt aikaansaamaan työehtosopimuksiakin ja saaneet alojensa työläisten palkkatason vakiinnutetuksi.

Norjassakin on taloudellinen kriisi vaikea ja työttömiä paljon. Työttömien lukumäärä on vaihdellut, mutta yleensä se on pysytellyt noin 175,000:n seuduilla. Mainitsen tästä osoittaakseni, että työväenliikkeen tärkeimmäksi tehtäväksi viime aikoina on muodostunut taistelu kriisiä ja työttömyyttä vastaan.

Viime vuonna lokakuussa, kun meillä toimitettiin eduskuntavaalit, asetti työväenpuolue vaalitunnukseksi vaatimuksen töiden varaamisesta kaikille työttömille. Näissä vaaleissa maamme työväki sitten kohotti edustajain lukumäärän 96:een, joka aikaisemmin oli 47. Puuttuu siten ainoastaan 6 paikkaa, että työväestö olisi saanut enemmistön valtiopäivillä. Tämä oli siis loistava voitto valtiollisella rintamalla, jonka maamme työväki saavutti. Mutta siitä oli seurauksena, että taantumus- ja vapaamieliset porvarit yhtyivät. Olimme ajatelleet saada aikaan työväenhallituksen niinkuin on asianlaita Ruotsissa ja Tanskassa, mutta porvaristo teki keskenään kompromissin pysyäkseen vallassa. Työväenhallitusta emme saaneet, mutta kaikesta huolimatta ryhmämme on valtiopäivillä saanut paljon aikaan, m.m. huomattavia summia varoja työttömyyden vastustamiseen.

Me käsitämme, että on tärkeää koota työväki sekä valtiollisella

että ammatillisella rintamalla taisteluun fascismia vastaan. Norjassa f aseistit eivät onnistuneet saamaan valtiopäivillä yhtään edustajapaikkaa, mutta on se levinnyt taantumusporvariston keskuuteen, joten työväestön on jatkuvasti oltava valveilla sen suhteen. Meidän on taisteltava yhdessä täällä Skandinaaviassa ja sen vuoksi toivomme teidänkin yhtyvän tähän taisteluun viemällä ammattiyhdistysliikkettänne eteenpäin, kunnes työväki on lopullisesti voittanut.

Kaikki edelläesitetyt tervehdyspuheet tulkitsi suomeksi SAK:n järjestäjä тов. K. F. Christiansson.

B. EILMAN

esitti *Eestin ammattiyhdistysten keskusliiton* tervehdykset:

Arvoisat toverit, ammattiyhdistysliikkeen edustajat!

Eestin keskusliiton puolesta tervehdin teitä ja kiitän kutsusta tähän edustajakokoukseenne.

Eestin ammattiyhdistysliikkeessä ollaan varmoja siitä, että yhteistyö Suomen ja Eestin ammattiyhdistysliikkeen välillä on kummallekin eduksi. Tosin Eestin ammattiyhdistysliikkeessä on tällä kertaa ainoastaan 6,200 jäsentä, kuuluen 50:neen itsenäiseen yhdistykseen, joten luku on varsin vähäinen. Mutta tunnettehan Eestin olot ja vaikeudet. Internationaalen edustaja, sen varapuheenjohtaja Jacobsen täällä m.m. mainitsi, miten kaikkialla maailmassa on nyt vaikeuksia, mutta tahtoisin sanoa että erikoisesti Eestissä on tilanne vaikea. Siellä vallitseva pula on suurempi kuin muualla. Palkat ovat alaiset. Työttömiä ei ole rekisteröity kuin kaupungeissa, joten ei ole varmoja tietoja työttömien koko lukumäärästä, mutta rekisteröityjä on 10—12 tuhatta, joten voi olettaa, että todellisuudessa työttömiä lienee 5—6 kertaa enempi.

Olemme tulleet huomaamaan, että mitä kurjemmat olot työläisillä on, sitä vanhoillisemmiksi he tulevat ja mitä paremmat olot ovat, sitä tietoisemmin he taistelevat omien etujensa puolesta. Edelliset puhujat ovat kertoneet fascismin voittokulusta eri maissa. Eestin fascismi on seurannut Saksan kansallissosialismin jälkiä ja on käyttänyt samoja aseita kuin Saksan kansallissosialismi. Meidänkin fascistien tarkoituksena on anastaa valta käsiinsä ja käyttää sitä sitten omien pyrkimystensä ajamiseen. Viime lokakuussa tapahtui meillä perustuslain muutos, joka keskitti valtiiovallan entistä enemmän riigivaneman käsiin ja heikensi riigikogun valtaa. Mutta se muodostui fascismille itselleen, joka oli perustuslain muutosta innokkaasti ajanut, tuhoisaksi. Siihen saakka porvaristo ei ottanut huomioon Eestin työväestön huomautuksia fascismin taholta uhkaavasta vaarasta, joten Eestin työväen oli yksin taisteltava tätä vaaraa vas-

taan, ja vasta sitten kun vaara oli jo ilmeinen, tunnustettiin työväestön huomautukset oikeutetuiksi ja yhdessä sitten torjuttiinkin uhkaava vaara.

Kun edustajakokouksellanne on pitkä työlista, niin pyydän saada lopettaa toivomuksella, että Suomen ja Eestin työväenliike ja nimenomaan juuri ammattiyhdistysliike työskentelisivät käsi kädessä toistensa kanssa. Suomessa on tehty paljon ja hyvää työtä ja siihen Eestin työväki tahtoo turvautua. Toivotan kokouksenne työlle parhaita menestystä työväenliikkeen hyväksi.

Puhe pidettiin eestinkielellä ja tulkitsti sen suomeksi rva *Anna Narinen*.

Kaikki esitetyt tervehdykset otettiin vastaan vilkkain suosionosoituksin.

Kotimaisten kutsuvieraiden tervehdykset.

Tämän jälkeen sai puheenvuoron *Sos.-dem. puolueen Puoluetoimikunnan* edustaja

MATTI PAASIVUORI,

jota salin täyteinen yleisö tervehti sydämellisin suosionosoituksin, hänen noustessaan puhujakorokkeelle ja aloittaessa puheensa seuraavin sanoin:

Arvoisat toverit!

Minä pyydän ensiksikin kiittää Ammattiyhdistysten Keskusliittoa kutsusta tähän edustajakokoukseen. Sosialidemokraattisen puolueen Puoluetoimikunnan puolesta pyydän tuoda kokoukselle tervehdyksen ja toivottaa mitä parhaita menestystä sen työlle.

Vaikka minulla on nyt puheenvuoro, niin minulla ei ole tälle kokoukselle paljoakaan sanottavaa syystä, että sosialidemokraattinen puolue toimii täällä samalla paikkakunnalla ja samassa talossa kuin Ammattiyhdistysten Keskusliittokin, ja ne asiat, mitkä koskevat työväenliikettä Suomessa, ne tunnetaan sekä amatillisissa että puoluejärjestöissä, joten minulla siinä suhteessa ei ole paljoakaan uutta lisättävänä. Täällä on tänä päivänä pidetty paljon puheita, kerrottu oloista vieraissa maissa. Ne ovat olleet valaisevia työväenliikkeeseen nähden koko maailmassa ja Ammattiyhdistysten Keskusliiton puheenjohtaja avatessaan tämän kokouksen, jo selosti, mitä oman maamme työväenliikkeeseen tulee ja mitä sen asioihin kuuluu.

Me olemme täällä Suomessa viime aikoina kärsineet tappioita, joskin eräitä saavutuksiakin on saatu. Niitä häviöitä en lähde tässä kertomaan. Sen sijaan mainitsen, että viime kesänä toimitetuissa eduskuntavaaleissa saavutti puolueemme pientä menestystä, voitti muutamia paikkoja lisää siihen mitä ennestään oli. Sen kautta edus-

kuntaryhmä vahvistui ja sen työkyky on siitä lisääntynyt. Tämän kautta olemme voineet torjua muutamia taantumusporvariston hyökkäyksiä ja estää heidän ehdotuksiaan laiksi tulemasta. Mutta olemme saaneet kärsiä myöskin tappioita, joita ei helposti saada takaisin. Tarkoitin, että työväenliike ja puolueemme on menettänyt muutamia oikeuksia. Punaiset liput ovat kulkueista kadonneet. Täällä pöydillä on pieniä lippuja nähtävissä, mutta suurempia lippuja, jotka ovat jo 30 vuotta olleet puolueella tunnusmerkkeinä, ei enää nähdä ja tätä pidän puoluejärjestollemme tappiona. Tämä tappio ei tosin ole taloudellista laatua. Se on enemmän tunteisiin vaikuttavaa. Ei työpalkat siitä pienene, mutta sittenkin se tuntuu katkeralta, että näin on käynyt. Mutta toivossa on hyvä elää, sanotaan. Toivo-kaamme, että vielä tulee sekin aika, että voimme tämän tappion korjata.

Toivon kokouksen työille mitä parhaita menestystä ja toivon, että työläiset entistä enemmän järjestyvät, sillä siitä riippuu ennen kaikkea, saammeko voittoja vaiko tappioita. Tähän toivomukseen liittyy koko työväenliikkeen menestys. Jo Marx sanoi että »kaikkien maiden työläiset liittykää yhteen». Tätä kehoitusta olisi entistä enemmän noudatettava ja uskottava, että kun liitymme kaikki järjestöihin, niin voimme voittaa takaisin kaikki ne menetykset, jotka nyt olemme menettäneet.

Työväen Sivistysliiton tervehdykset esitti

PEKKA RAILO:

Arvoisat edustajat!

Kaikki tiedämme, että työväenliike alkaa aluksi taloudellisena ja poliittisena taisteluliikkeenä ja että kasvatus- ja sivistyspyrkimykset ovat sen sijaan taka-alalla siihen saakka kunnes taloudellinen ja poliittinen taistelu on saanut luoduksi sivistyspyrkimyksille riittävän vankan pohjan. Mutta niin pian kun on päästy siihen, että työaika lyhenee, että työläisille jää vapaa-aikaa, että palkat kohoavat ja työläiset osallistuvat yhteiskunnalliseen toimintaan sen eri muodoissa, niin työväki alkaa kiinnittää huomiota myöskin kasvatus- ja sivistyskysymyksiin ja ennen kaikkea ammattiyhdistysliikkeen piireissä. Aluksi tämä kohdistuu oman toiminnan elvyttämiseen, ennen kaikkea omia toimitsijoita ja järjestövoimia kehittämällä, mutta niissä maissa, missä ammattiyhdistysliikkeet ovat voimakkaat ja muodostavat tekijän yhteiskunnassa, ovat ne joutuneet kiinnittämään huomiota myöskin yleisiin koulu- ja yliopistokysymyksiin, puhumattakaan siitä, että ne joutuvat kannattamaan ja järjestämään työväen omatoimista sivistys- ja kasvatustyötä omien järjestöjensä

keskuudessa. Meillä ei vielä ole kiinnitetty huomiota yleisiin koulu- ja kasvatuskysymyksiin, mutta viime vuosina on meillä ammattiyhdistysliikkeen keskuudessa saatu alkuun yhteistä työväen oppinollista toimintaa. Teille esitetyt kertomukset Keskusliiton toiminnasta kertovat m.m. hyvin läheisestä yhteistyöstä Keskusliiton ja Työväen Sivistysliiton välillä. Esitysvihkosta näkyy, että tämä yhteistyö esitetään jatkuvaksi entistäkin kiinteämmässä muodossa. Me myös toivomme, että se jatkuisi ja laajentuisi. Tässä mielessä pyydän esittämään Työväen Sivistysliiton tervehdyksen tälle edustajakokoukselle ja toivottaa parhaita menestystä kokouksen työlle.

Työväen Urheiluliiton puolesta tervehti kokousta

T. H. VILPPULA:

Arvoisat edustajat!

Työväen Urheiluliiton toimikunnan puolesta pyydän saada kiittää kutsusta tähän kokoukseen ja lausua kokoukselle liittomme tervehdyksen. Työväen Urheiluliiton toiminta on yksi osa siitä työväenliikkeestä, jolla pyritään kohottamaan tämän maan työväestön niin hyvin henkistä ja ruumiillista kuntoisuutta kuin taloudellistakin asemaa. Tässä taistelussa koetamme mekin olla mukana kykymme mukaan. Niinkuin työväenliikkeellä yleensä, niin meilläkin on omassa toiminnassamme omat vastukset. Paitsi että parina viime vuonna meiltä on kielletty valtioapu, niin huolimatta eduskunnan selvästä päätöksestä, yritetään se tänäkin vuonna meiltä riistää. Tämän lisäksi on askettäin voimaanastuneesta puserolaista luultu löydetyn aseen, jolla meidän liittomme toimintaa voidaan häiritä. Ilmeisesti mielivaltaisesti ovat eräät virkamiehet tulkinneet mainitun lain määräyksiä järjestöpukuumme nähden, selittäen että se on poliittinen tunnusmerkki ja sen vuoksi kieltäneet niiden käytön. Vaikka näillä toimenpiteillä ei voidakaan toimintaamme kokonaan estää, vaikka siihen haluakin olisi, vaikeutetaan sillä sitä kuitenkin huomattavasti. Toivokaamme kuitenkin että eduskuntaryhmämme pystyy torjumaan liittoamme uhkaavan vaaran.

Ammattiyhdistysliikettä me seuraamme mielenkiinnolla ja harastuksella. Tämä on luonnollista, sillä siitä, mitä suuremmassa määrin työväestö ammatillisesti järjestyy, koituu hyötyä koko työväen luokalle ja sen eri toimintamuodoille. Toivon että Suomen Ammattiyhdistysten Keskusliiton ja sen jäsenliittojen ponnistukset tuottaisivat entistäkin parempia tuloksia. Siinä mielessä, että tämäkin kokous tässä tärkeässä työssään onnistuisi, lausun kokoukselle ja sen työlle tervehdyksen sekä toivotan menestystä ja onnea.

Kulutusosuuskuntien Keskusliiton tervehdykset esitti

JALO AURA:

Herra puheenjohtaja. Arvoisat edustajat!

Kulutusosuuskuntien Keskusliiton puolesta lausun kiitokset kutsusta ja parhaan tervehdyksen. Suomen Ammattiyhdistyksen Keskusliitto on nykyisessä kokoonpanossaan kulkenut yhden virstavälin. Tällä välillä sen edessä on ollut suuria vaikeuksia. Se erimielisyys, joka lannisti monissa maissa työväen yhtenäisen voiman, on hidas-tuttanut täälläkin ammattiyhdistysliikkeen kehitystä. Meillä on tähän lisäksi vaikuttanut taantumuskausi ja taloudelliset olosuhteet. Kun näitä vastuksia vastaan tarkastellaan Suomen Ammattiyhdistysten Keskusliiton toimintaa, niin voidaan sitä kuitenkin onnitella saavutuksista. Maamme työväki alkaa ymmärtää yksimielisyyden suuren voiman ja näin ollen voidaan odottaa, että se jälleen kerääntyy yksimielisenä ja kokonaisena Suomen Ammattiyhdistysten Keskusliiton ympärille etujaan puolustamaan.

Maamme vähävaraisen väestöosan joukko toiminta on jakaantunut eri järjestöihin. Nämä järjestöt toimivat parhaiten itsenäisesti omilla aloillaan, mutta niiden kaikkien kantajoukon muodostaa suurin piirtein yksi suuri väestöosa, yksi alhaalta ylöspäin pyrkivä työväestö. On sen vuoksi luonnollista, että nämä eri järjestöt suhtautuvat toisiinsa myötätunnolla ja ystävällisesti. Ne päätökset, mitkä ammatillinen liike ja osuustoimintaliike ovat kongresseissaan tehneet, takaavat tämän myötämielisyyden myös näiden järjestöjen välillä. Näiden kummankin liikkeen jäsenistöä voi onnitella tästä suhteesta, sillä se on omansa edistämään niin ammatillisen kuin osuuskauppallisenkin toiminnan menestystä. Se erilainen asema, joka ammatillisella liikkeellä on työntekijäominaisuudessa ja osuuskauppaliikkeellä työnantaja-ominaisuuden perusteella, on omiansa synnyttämään joskus erimielisyyksiä. Mutta nämä eivät ole voittamattomia, jos molemmilla tahoilla on hyvää tahtoa niiden poistamiseen. Viime aikojen kokemukset ovatkin osoittaneet tämän olettamuksen oikeaksi. Sen jälkeen kun suhteet ammattiyhdistysliikkeen ja osuustoimintaliikkeen välillä on yhteisesti saatu kirjallisten sopimusten perusteella järjestetyksi, on erimielisyydet voitu välttää ja yhteistyö on tuntunut olevan ainakin suurin piirtein katsoen oikeilla raiteilla.

Samalla kun Kulutusosuuskuntien Keskusliiton puolesta saan toivottaa tämän kongressin työlle hyvää menestystä, toivon että yhteistyö näiden järjestöjen välillä tulisi vahvistumaan ja edelleen häiriintymättömänä jatkumaan sekä että Suomen ammattiyhdistysliike vahvistuisi ja kulkisi voitosta voittoon.

Sos.-dem. Työläisnuorisoliiton tervehdykset toi

RAF. PAASIO:

Toverit!

Sosialidemokraattisen Työläisnuorisoliiton puolesta pyydän kiittää liitollemme lähetetystä kutsusta olla edustettuna tässä kokouksessa. Samalla saan toivottaa kokoukselle menestystä tärkeässä työssään ja toivon että työ, joka täällä tulee suoritettavaksi, on ammattiyhdistysliikkeelle onneksi. Suomen työläisnuoriso on aina tuntenut harrastusta ammatillista liikettä kohtaan, sillä se tuntee ammatillisen toiminnan välttämättömyyden ja liiton jäsenistöstä onkin ollut runsaasti mukana maamme ammatillisen rintaman uudelleen muodostumisessa. Nuoriso näkee ammatillisessa liikkeessä uuden toivon, lupauksen siitä, että työväen asema saadaan jälleen paranemaan ja työläisten 'rivit yhdistymään, muodostumaan jälleen yhteinen työväen ammatillinen rintama. Mutta ammatillisen liikkeen on myöskin tuettava nuorisotoimintaa. Nuoriso on saatava mukaan toimintaan ja nuorison pyrkimyksiä olojensa parantamiseksi on mahdollisuuksien mukaan autettava ja tuettava. Nuorisokysymys on tämän päivän tärkeimpiä ja sen vuoksi olisi siihen erikoista huomiota kiinnitettävä. — Toivon kokouksen työlle parhainta menestystä.

Sos.-dem. Raittiusliiton tervehdykset esitti

Y. SAARINEN:

Sosialidemokraattinen Raittiusliitto lausuu kauttani tervehdyksensä ja kokouksen työlle mahdollisimman hyvää menestystä. Meidän maahamme tuodaan vuosittain huomattava määrä väkijuomia ja tähän käytetään myöskin työväestön kokoamia varoja. Tämän vuoksi työväen raittiusliike taisteleekin väkijuomien käyttöä vastaan ja jos katselemme raittiusliikettä tätä yhteiskunnallista taustaa vastaan, niin huomaamme, että se kuuluu osana muuhun työväenliikkeeseen, jonka vuoksi onkin toivottavaa, että raittiusliike saisi muun työväenliikkeen puolelta edelleenkin samaa kannatusta, mitä se on vuosikymmenien aikana saanut. Kun meidän liittomme tällä hetkellä työskentelee vaikeissa olosuhteissa, sen vuoksi, että raittius-työhön kiinnitetään vähemmän huomiota, niin toivomme, että saisimme koko työväestön mukaan siihen työhön, joka osaltaan on koko työväestön asia. Näin ollen odotamme, että raittiustyö saavuttaisi koko työväenluokan luottamuksen ja saisi aikaan yhteissiteen myöskin SAK:n alaisten alaosastojen kanssa. Tämä työ on jo hyvällä alulla ja siksi toivon sille hyvää jatkoa ja kokouksenne työlle parhainta menestystä.

S. Merimiesten ja Lämmittäjien Unionin puolesta tervehti kokousta

K. AHONEN:

Hyvät toverit!

Ensinnäkin kun lausun kiitokseni kutsusta, joka on tullut meille osallistua tähän kokoukseen, valitan että meidän järjestömme ei ole täällä edustettuna niin virallisesti kuin pitäisi olla. Tähän ovat olemassa erinäiset syyt. Suomen Merimiesten ja Lämmittäjien Unioni, joka on ammatillinen järjestö ja johon kuuluvat kaikki merimiehet ja yleensä vesiliikennetyöläiset, on ollut tähän saakka Keskusliiton ulkopuolella. Aikaisemmin Unioni kuului eri sopimuksella Kuljetustyöläisten liittoon ja sitä tietä Ammattijärjestöön, mutta kun mainittu liitto ei noudattanut sopimusta ja kun v. 1930 liitossa valtaan päässeet yrittivät yhäkin supistaa Unionin oikeuksia liitossa, niin Unioni päätti yksimielisesti erota sekä Kuljetustyöläisten liitosta että Ammattijärjestöstä. Tämä tapahtui toukokuussa 1930. Kun sitten Unioni 1932 päätti erinäisillä ehdoilla liittyä Ammattiyhdistysten Keskusliittoon, niin näistä ehdoista on käyty neuvotteluja SAK:n kanssa ja vasta nyt on päästy tuloksiin niin, että Unionikin on nyt SAK:n alainen järjestö. Näin myöhäisestä liittymisestä myöskin johtuu, että meillä ei vielä ole virallista edustajaa tässä kokouksessa.— Toivomme, että tämän edustajakokouksen työ onnistuisi parhaalla mahdollisella tavalla.

E DV. HUTTUNEN:

Hyvät kutsuvieraat!

Pyydän kokouksen puolesta kiittää kunnioitettuja vieraita niistä ystävällisistä tervehdyksistä, joita olette meidän kongressillemme esittäneet. Näistä tervehdyksistä käy selville, että jokaista meitä elähdyttää sama pyrkimys. Näistä tervehdyksistä käy selville mitä kukin järjestö on aikaansaanut ja miten eri maissa järjestöt ovat voineet jo päästä pitkälle näissä pyrkimyksissä. Nämä antavat meille rohkeutta ja intoa viedä asiaamme eteenpäin. Kiitän vieläkin lausumistanne rohkaisevista tervehdyksistä.

Kirjalliset tervehdykset.

Englannin ammattijärjestöltä Lontoosta oli saapunut seuraavansisältöinen kirjelmä:

»Suomen Ammattiyhdistysten Keskusliitto,

Helsinki, Finland.

»Kiitän teitä kirjeestänne helmikuun 3 päivältä, jossa ilmoitatte

meille, että suomalaisten ammattiyhdistysten kongressi tullaan pitämään huhtikuun 22—24 päivinä 1934.

, Yleisneuvostomme on saanut sen käsityksen, että Kansainvälisen Ammattiyhdistysliiton toimeenpanevan komitean viime kokouksessa tehtiin päätös edustajan lähettamisestä kongressiin, ja kun englantilainen järjestö muodostaa osan KAL:ää, neuvostomme harkitsi, että englantilaiset tulevat olemaan yhteydessä kongressiin KAL:n edustajan välityksellä.

Toivomme kongressillenne kaikkea menestystä. Odotamme mielenkiinnolla KAL:n edustajan selostusta tästä kokouksesta, jonka uskomme suuresti myötävaikuttavan maanne työläisten järjestyksen edistämiseen.

Hartaasti teidän
Walter W. Citrine,
ylisihteeri.»

Kansainvälisen Työtoimiston työväenjärjestöasiain osaston päälliköltä Genevestä oli saapunut seuraavanlainen kirjallinen tervehdys:

»Suomen Ammattiyhdistysten Keskusliitto,
Helsinki, Finland.

Hyvät ystävät!

Minua ilahdutti kovin kirjeenne tammik. 26. pv:ltä, jossa kutsutte minua osallistumaan kongressiin t.v. huhtikuulla. Myöskin virallinen kirjeenne on tänne saapunut ja esitetty johtokunnalle. Valitettavasti on johtokunta taloudellista laatua olevista syistä katsonut tarpeelliseksi luopua edustajan lähettamisestä kongressiin. Omasta puolestaan olisi johtokunta mielellään täyttänyt pyyntönne, mutta se ei kuitenkaan katsonut voivansa tänä aikana, jolloin kaikkialla on noudatettava säästäväisyyttä, myöntää Suomeen tehtävän matkan aiheuttamia korkeita kustannuksia. Minun ei tarvinne teille sanoakaan, kuinka pahoittelen tätä päätöstä; sillä olisin mielelläni käyttänyt tätä tilaisuutta saadakseni suhteet teidän liikkeeseenne ja sen johtajiin lähemmäksi.

Pyydän jo nyt teitä lausumaan kongressille parhaat tervehdykseni ja toivon, että neuvottelunne tuottavat parhaita mahdollisia tuloksia. Olisin kiitollinen jos kongressin jälkeen lähettäisitte lyhyen selostuksen kongressin käsittelemistä asioista, voidaksemme julkaista sen viikkolehdessemme.

Kiittäen vieläkin ystävällisestä kutsustanne merkitsen

toverillisin tervehdyksin:

Ad. Stadi.
Työväenj järjestöasiain
osaston päällikkö.»

Suomen työväenliikkeen kunniavanhus tohtori *N. R. av Ursin* oli Hämeenlinnasta lähettänyt kokoukselle seuraavansisältöisen tervehdyssähkösanoman:

»Reippaasti yhä eteenpäin!

Ursin.»

Kokouksen laillisuuden toteaminen.

Edv. Huttunen ilmoitti, että kaikille Ammattiyhdistysten Keskusliittoon yhtyneille liitoille on tiedoitettu kokouksen alkamisajasta ja paikasta kiertokirjeellä marraskuun 14. päivänä 1933 sekä Palkkatyöläisessä ja kaikissa työväenlehdissä ensikerran 17 päivänä marraskuuta 1933 sekä useampia kertoja sen jälkeen, joten kokous voitaneekin katsoa sääntöjen edellyttämällä tavalla kokoonkutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Kokouksen laillisuus hyväksyttiin yksimielisesti.

Osanottajat.

Kokous hyväksyi yksimielisesti sille esitetyt eri liittojen asianmu-
kaisessa järjestyksessä valitsemat seuraavat täysivaltaiset edustajat,
joiden valtakirjat Työvaliokunnan toimesta oli tarkastettu ja hyväksytty:

Työläisliitto:

V. Penttinen Viipuri, L. Vuorio Tampere ja O. Suikkanen Turku.

Kutomateollisuustyöväen liitto:

Elina Salmi Tampere, Albert Vuori Turku ja Johan Tunturi Tampere.

Paperiteollisuudentyöntekijäin liitto:

Hj. Lappalainen Tampere, Eino Lindfors Tampere ja Kalle Hassel Kuusankoski.

Jalometallityöntekijäin liitto:

J. Niinistö Turku.

Lasiteollisuustyöväen liitto:

Otto Turunen Helsinki.

Rakennustyöläisten liitto:

Viljo Valander Lohja, O. Nuutinen Helsinki ja Viljo Kovanen Tampere.

Sos.-dem. Sanomalehtimiesliitto:

Eero A. Vuori Helsinki.

Kunnantyöntekijäin liitto:

H. Puukko Helsinki ja A. H. Jokinen Tampere.

Metallityöväen liitto:

Einar Armas Laakso Kotka, Väinö Kataja Tampere, J. E. Pukander Vaasa, Vilho Immonen Varkaus ja B. Airola Turku.

Muuraustyöntekijäin liitto:

Väinö Varelius Helsinki ja J. H. Anttila Viipuri.

Rautatieläisten liitto:

U. Veckroth Helsinki ja K. E. Kaipio Helsinki.

Puutyöväen liitto:

Sulo Mäenpää Tampere, Paul Järvinen Kotka ja Albin Koponen Lieksa.

Liiketyöntekijäin liitto:

Arvo Karhu Kotka, Lauri Lahtinen Jyväskylä, August Saxell Helsinki ja Martti Varvio Tampere.

Elintarvityöläisten liitto:

Aarne Mörsky Viipuri ja Saima Raunio Helsinki.

Kirjatyöntekijäin liitto:

O. Palin Pori, A. Karvosenoja Helsinki, J. Edelman Helsinki, T. Seppälä Viipuri ja Y. Salmi Vaasa.

Valtuuston valitsevat edustajat:

Emil Murto Tampere ja A. J. Hällström Helsinki.

Läsnäolo- ja puheoikeudella:

Tilintarkastajat Artturi Aalto, Johan Helo ja Pekka Railo.

Liittojen valitsevat lisäedustajat:

Paperiteollisuuden työntekijäin liitto: Valo Kilpiö Varkaus, Kirja-

työntekijäin liitto: Uno H. Immonen Tapanila, Työläisliitto: Juho Halme Helsinki ja Kunnantyöntekijäin liitto: A. J. Kangas Tampere.

SAK:n toimitsijat:

Puheenjohtaja Edv. Huttunen, sihteeri E. K. Louhikko, taloudenhoitaja Anna Mikkonen, toimitsija Olavi Tunturi ja järjestäjä K. F. Christiansson.

Työvaliokunnan jäsenet:

V. V. Salovaara, E. Lähde, L. Mikkonen, K. A. Fagerholm, M. Leskinen, J. Virtanen, E. Aittola, sekä varajäsenet T. Bryggari, U. Nurminen ja J. E. Savenius.

Liittojen toimitsijat.

Kirjatyöntekijäin liitto: O. A. Nyman, Paperiteollisuudentyöntekijäin liitto: Kaisa Hilden, Muuraustyöntekijäin liitto: E. Härmä, KutomateoUisuustyöväen liitto: K. V. Syrjänen, Metallityöväen liitto: A. Valta ja V. Järvinen, Elintarvetyöläisten liitto: V. Viitanen, Puutyöväen liitto: A. Heinonen, Työläisliitto: T. Espo, Liiketyöntekijäin liitto: J. Hakulinen.

Kokouksen työjärjestys.

Hyväksyttiin kokoukselle Työvaliokunnan esittämä seuraavainen työohjelma:

1. Kokouksen alkutoimenpiteet:
 - a) Kokouksen avaus.
 - b) Kutsuvieraiden tervehdykset.
 - c) Kokouksen laillisuuden toteaminen.
 - d) Edustajain nimenhuuto tarkistettujen valtakirjojen perusteella.
2. Kokoustoimitsijain vaali:
 - a) 3 puheenjohtajaa,
 - b) 3 sihteerää,
 - c) 2 pöytäkirjan tarkastajaa,
 - d) 4 ääntenlaskijaa.
3. Kokouksen työjärjestyksen ja kokoussääntöjen hyväksyminen.
4. Valiokuntien vaalit. Ehdotetaan valittavaksi seuraavat valiokunnat:
 - a) järjestävä valiokunta, johon kuuluvat puheenjohtajat ja sihteerit sekä 2 jäsentä,
 - b) sääntö- ja järjestömuotovaliokuntaan 5 jäsentä,

- c) menettelytapavaliokuntaan 5 jäsentä,
 - d) valistusasiainvaliokuntaan 5 jäsentä,
 - e) raha-asiainvaliokuntaan 5 jäsentä.
5. Kertomus Ammattiyhdistysten Keskusliiton toiminnasta ajalta 1930—1933.
 6. Tilikertomukset Ammattiyhdistysten Keskusliiton varojen hoidosta ajalta 1930—1933.
 7. Päätetään vastuuvapauden myöntämisestä asianomaisille tili-
velvollisille.
 8. Käsitellään muutosehdotukset sääntöihin (SAK:n Työvaliokun-
nan ehdotus siv. 27, Viipurin Kirvesmiesten os. ehdotukset
siv. 78 ja Helsingin Lautatarhatyöläisten os. ehdotus
siv. 78).
 9. Järjestömuutokysymys (SAK:n Työvaliokunnan ehdotus siv. 6,
Helsingin Lautatarhatyöläisten os. ehdotus siv. 71 ja Helsingin
Lastaus- ja Purkaustyöntekijäin os. ehdotus siv. 73).
 10. Ammatillisen piirijärjestön perustaminen Pohjolaan (Liiketyön-
tekijäin liiton Kemin os. ehdotus siv. 50 ja Paperiteollisuuden-
työntekijäin liiton Kemin os. ehdotus siv. 85).
 11. Ammatilliset Paikallisjärjestöt (SAK:n Työvaliokunnan ehdotus
siv. 25 ja H:gin Ammatillisen Paikallisjärjestön ehdotus siv. 76).
 12. Herätys- ja valistustyö (SAK:n Työvaliokunnan ehdotus siv. 54,
Imatranseudun Ammatillisen Paikallisjärjestön ehdotus siv. 82,
Metallityöväen liiton Turun os. ehdotus siv. 80, Puutyöväen
liiton liittotoimikunnan ehdotus siv. 83 ja Rakennustyöläisten
Talikkalan os. ehdotus siv. 87).
 13. Työnjuhlien järjestäminen (Porin Ammatillisen Paikallisjärjestön
ehdotus siv. 86).
 14. Työttömyyskysymys (SAK:n Työvaliokunnan ehdotus siv. 65).
 15. Työajan lyhennys (SAK:n Työvaliokunnan ehdotus siv. 47).
 16. Rikkurikysymys (SAK:n Työvaliokunnan ehdotus siv. 42, Hel-
singin Lastaus- ja Purkaust. os. ehdotus siv. 88).
 17. Minimipalkkojen määrittely (Metallityöväen Tampereen os.
ehdotus siv. 91 ja Tampereen Nahka-, Jalkine- ja Kumityö-
läisten os. ehdotus siv. 90).
 18. Työoloja koskevien esitysten teko työnantajille (Helsingin Tek-
nillisten laitosten os. ehdotus siv. 92).
 19. Väkijuomien anniskelu työväentaloilla (Helsingin Lautatarha-
työläisten os. ehdotus siv. 93).
 20. Ammattiyhdistysliikkeen suhde raittiusasiaan (Helsingin Lautar-
tarhatyöläisten os. ehdotus siv. 95).
 21. Liittojen erikoislehtien perustaminen (Tampereen Kunnan työnte-
kijäin os. ehdotus siv. 96).

22. Tulo- ja menoarvion vahvistaminen.
23. Päätetään edustajain päivärahojen suuruudesta.
24. Päätetään tilintarkastajain ja toimikunnan jäsenten palkkiosta.
25. Suoritetaan puheenjohtajan vaali.
26. Suoritetaan 8 työvaliokunnan jäsenen ja 8 varajäsenen vaalit.
27. Valitaan 2 vakinaista ja 2 varatilintarkastajaa.
28. Valtuuston jäsenten vaalin vahvistaminen.
29. Kokouksen lopettaminen.

Kokouksen säännöt ja työaika.

Työvaliokunnan esityksestä hyväksyttiin kokouksen säännöt ja työaika:

1. Kokouksen istunnot aloitetaan määrättyinä aikoina nimenhuudolla.
2. Puheenvuorot pyydetään puheenjohtajalta kirjallisesti tai lausuntojen väliaikana suullisesti. SAK:n Työvaliokunnan puolesta selityksen antaja saa puheenvuoron yleisestä puheenvuorjärjestyksestä riippumatta.
3. Uudet ehdotukset on jätettävä puheenjohtajalle kirjallisesti.
4. Keskustelun kuluessa tehdyt ja kannatusta vaille jääneet ehdotukset eivät tule äänestyksen alaisiksi.
5. Välikyselyt ja työjärjestykseen tarkoitetut esitykset on kirjallisesti jätettävä järjestävälle valiokunnalle, joka ne lausuntonsa seuraamina esittää kokoukselle.
6. Puheenvuorot ja puhe-aika voidaan kokouksen päätöksellä rajoittaa. Kahta minuuttia pitemmät puheenvuorot on esitettävä puhujalavalta.
7. Äänestykset suoritetaan käsien nostolla edustajakorttia näyttämällä tai nimenhuudolla.
8. Vaalit toimitetaan äänestämällä suljetuin lipuin, ellei vaali ole yksimielinen.
9. Äänten mennessä tasan ratkaisee vaaleissa arpa, muissa kysymyksissä puheenjohtajan ääni.
10. Äänioikeus on ainoastaan liittojen valitsemilla varsinaisilla edustajilla. Puheoikeus on varsinaisten edustajien lisäksi myöskin Työvaliokunnan ja Valtuuston jäsenillä sekä kutsuvieraila.
11. Edustajille ja kutsuvieraille varatuille paikoille päästetään ainoastaan asianomaista korttia näyttämällä, muille paikoille laskeetaan ammatillisten järjestöjen jäseniä, sikäli kuin tilaa kokoushuoneessa riittää.

Edustajakokous alkaa sunnuntaina huhtikuun 22 p:nä klo 11 ja jatkuu klo 17. Seuraavina kokouspäivinä aloitetaan kokoustyö klo 9 ja lopetetaan klo 18. Päivällislomaa pidetään klo 13—15.

Kokouksen toimitsijat.

SAK:n Työvaliokunnan esityksestä valittiin kokouksen puheenjohtajiksi:

E. dv. Huttunen ja *E. A. Vuori* Helsingistä sekä *Alb. Koponen* Lieksasta ja sihteereiksi:

Olavi Tunturi (pääsihteeri) Helsingistä, *A. Karvosenoja* Helsingistä ja *V. Penttinen* Viipurista.

Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin:

K. E. Kaipio ja *V. Varelius* Helsingistä.

Ääntenlaskijoiksi valittiin:

V. Kovanen Tampereelta, *V. Immonen* Varkaudesta, *A. Vuori* Turusta ja *A. Karhu* Kotkasta.

Järjestävään valiokuntaan valittiin:

puheenjohtajat ja sihteerit sekä *J. H. Anttila* Viipurista ja *O. Palin* Porista.

Sääntö- ja järjestömuotovaliokuntaan valittiin:

P. Järvinen Kotkasta, *Hj. Lappalainen* Tampereelta, *J. Tunturi* Tampereelta, *O. Suikkanen* Turusta, *O. Nuutinen* Helsingistä ja *T. Seppälä* Viipurista. Työvaliokunnan edustajaksi *V. V. Salovaara*.

Menettelytapavalio-kuntaan valittiin:

H. Puukko Helsingistä, *A. Laakso* Kotkasta, *E. Lindfors* Tampereelta, *J. Edelman* Helsingistä ja *S. Mäenpää* Tampereelta. Työvaliokunnan edustajaksi *E. Lähde*.

Valistusasiain valiokuntaan valittiin:

Y. Salmi Vaasasta, *Br. Airola* Turusta, *V. Valander* Lohjalta, *O. Turunen* Helsingistä ja *A. Saxell* Helsingistä. Työvaliokunnan edustajaksi *E. K. Louhikko*.

Raha-asiain valiokuntaan valittiin:

U. Veckroth Helsingistä, *Elina Salmi* Tampereelta, *Lauri Lahtinen* Jyväskylästä, *K. Hassell* Kuusankoskelta ja *J. Niinistö* Turusta. Työvaliokunnan edustajaksi *M. Leskinen*.

Ensimmäiseksi valittu määrättiin jokaisessa valiokunnassa kokoonkutsujaksi.

Väliaika.

Tämänjälkeen pidettiin n. 15 minuutin väliaika, jonka kuluttua ryhdyttiin käsittelemään työjärjestyksessä olevia asioita.

Puheenjohtajana toimi *E. A. Vuori* ja sihteerinä *Olavi Tunturi*.

Puheenjohtaja (*E. A. Vuori*): esitti, että toimintakertomukset käsiteltäisiin siten, että ensin suoritettaisiin mahdollinen yleiskeskustelu ja senjälkeen käytäisiin kertomus lävitse kappale kappaleelta ja vasta sitten kun toimintakertomukset on käsitelty otettaisiin käsiteltäviksi tilikertomukset.

Menettelytapa hyväksyttiin.

V:n 1930 toimintakertomus.

Hyväksyttiin liitteineen keskustelutta.

V:n 1931 toimintakertomus.

Hyväksyttiin liitteineen keskustelutta.

V:n 1932 toimintakertomus.

Kertomuksen johdosta ei käyty yleiskeskustelua, mutta sensijaan yksityiskohtaisessa käsittelyssä käytettiin seuraavat puheenvuorot:

»*A mmattilliset paikallisjärjestöt.*»

E. Lindfors (Paperiteollisuudentyönt. liitto): Tiedusteli mitä Työvaliokunta on tehnyt kaikkien ammattiosastojen liittämiseksi paikallisjärjestöihin.

Edv. Huttunen: Ilmoitti, että Työvaliokunta on kyllä ollut tietoinen mainitusta epäkohdasta ja tehnytkin voitavansa asiantilan korjaamiseksi Työvaliokunta on antanut monenlaisia kehoituksia sekä yleensä kaikille liitoille että varsinkin tässä suhteessa erikoista aihetta antaneiden liittojen toimitsijoille ja lisäksi paikallisjärjestöille. Ehdottomasti kaikkien osastojen liittämiseksi paikallisjärjestöjen jäsenyyteen ei Työvaliokunta ole kuitenkaan katsonut voivansa käyttää pakkokeinoja, mikäli niistäkään olisi ollut vastaavaa hyötyä.

E. Lindfors (Paperiteollisuudentyönt. liitto): Oli sitä mieltä, että pakkokeinoja olisi ollut käytettävä, uskoi ettei tätä menettelyä olisi mikään liitto tai osasto paheksunut.

E. Lähde: Osoitti, että pakkoa tässä asiassa ei voida käyttää, koska osastojen paikallisjärjestöihin kuuluminen ei ole sääntöjen edellyttämä ehdoton velvollisuus.

E. K. Louhikko: Selvitteli niitä toimenpiteitä, joita liitot, kuten esim. Kirjatyöntekijäin-, Liiketyöntekijäin- ja Kutomateollisuus-työväen liitot ovat suorittaneet mainitun epäkohdan poistamiseksi.

Keskustelu julistettiin päättyneeksi. Kohta: »*Ammatilliset paikallisjärjestöt*» hyväksyttiin sellaisenaan.

»*Työnjuhlat.*»

P. Järvinen (Puutyöväen liitto): Huomautti, että työnjuhlien järjestely ja yleensä puhujien hankkiminen perusjärjestöjen toimeenpanemiin juhliin ei ole SAK:n taholta ollut moitteetonta. Esitti esimerkkejä Kotkasta. Oli sitä mieltä, että puhujiksi olisi koetettava suuremmille paikkakunnille saada tunnettuja henkilöitä, ja mikä tärkeintä, se joka kerran luvataan. Samoin olisi puhujan nimi ilmoitettava mahdollisimman hyvissä ajoin.

Edv. Huttunen: Selvitteli niitä — useinkin voittamattomia — vaikeuksia, joita puhujien hankkiminen aiheuttaa, varsinkin kun miltei joka paikkaan pyydetään »hyvää puhujaa», joka määritelmä on tavattoman suhteellinen.

Keskustelu julistettiin päättyneeksi. Kohta: »*Työnjuhlat*» hyväksyttiin sellaisenaan.

Päätös.

Vuoden 1932 toimintakertomus hyväksyttiin sellaisenaan liitettiin.

V:n 1933 toimintakertomus.

Kertomuksen johdosta ei käyty yleiskeskustelua, mutta sensijaan yksityiskohtaisessa käsittelyssä käytettiin seuraavat puheenvuorot:

»*Työmaaterrori.*»

J. Helo: Huomautti siitä häikäilemättömyydestä jolla työntajat ovat ryhtyneet entistä enemmän harjoittamaan työmaaterroria, sekä selosti samalla työväen eduskuntaryhmän toimenpiteitä asiassa, mainiten, että ryhmä on asettanut erikoiset henkilöt keräämään välttämätöntä ja todistuskelpoista ainehistoa, jotta asiasta voitaisiin virallisesti kääntyä hallituksen puoleen ja vaatia toimenpiteitä työmaaterrorin lopettamiseksi sekä rangaistuksia terroria harjoittaneille työnantajille. — Jotta tällaista, mahdollisimman pätevää ja luotettavaa ainehistoa saataisiin, olisi jokaisen työläisen oltava mukana näissä ponnisteluissa.

Edv. Huttunen: Selvitteli yksityiskohtaisemmin Työvaliokunnan tähänastisia toimenpiteitä sekä vireillä olevia suunnitelmia hallituk-

sen huomion kiinnittämiseksi työnantajain laittomaan terroritoimintaan.

Keskustelu julistettiin päättyneeksi. Kohta »Työmaateriori» hyväksyttiin sellaisena ja keskustelu merkittiin evästykseksi Työvaliokunnalle vastaisuutta varten.

»Työttömyys.»

O. Nuutinen (Rakennustyöläisten liitto): Totesi, että työttömyyskysymystä on olosuhteisiin katsoen hoidettu hyvin. Erittäin tärkeitä on ollut se, että työttömyyskysymyksen yhteydessä on kiinnitetty huomiota työajan lyhentämiseen. Oli sitä mieltä, että vastaisuudessa olisi SAK:n entistä enemmän juuri työttömyysasioiden yhteydessä tehostettava työajan lyhentämisen välttämättömyyttä.

Edv. Huttunen: Selosteli yksityiskohtaisemmin Työvaliokunnan toimenpiteitä tässä asiassa, viitaten m.m. siihen laajaan lausuntoon, jonka Työvaliokunta lähetti valtioneuvostolle jo v. 1930, ja jossa osoitettiin työajan lyhentämisen ehdoton välttämättömyys työttömyyden lieventämiseksi. Samoin on suoritettu lukuisia muita toimenpiteitä. Myöskin työväen eduskuntaryhmän kanssa on oltu yhteistyössä työajan lyhentämistä tarkoittavien eduskunta-alotteiden laatimisessa.

Keskustelu julistettiin päättyneeksi. Kohta »Työttömyys» hyväksyttiin sellaisenaan.

»Ruotsalainen sihteeristö.»

O. Nuutinen (Rakennustyöläisten liitto): Toivoi, että vastaisuudessa käytettäisiin sekä kirjallisissa että suullisissa esityksissä nimitystä: »Ruotsinkielinen sihteeristö», joka asiallisesti on oikeampi.

Keskustelu julistettiin päättyneeksi. Kohta: »Ruotsalainen sihteeristö» hyväksyttiin.

»Palkkaliikkeet ja työselkkaukset.»

A. J. Hällström (Valtuuston edustaja): Ilmoitti, että Kirjatyöntekijäin liittoa koskevassa luvussa on eräs epätarkkuus, joka olisi korjattava siten, että mainitun luvun ensimmäisen kappaleen ensimmäinen lause kuuluisi seuraavasti: »Suomen Kirjansitomonistajain liitto ja Työväen Kustannusliikkeiden liitto sanoivat osaltaan irti voimassaolevan kirjansitojia koskevan työehtosopimuksen.»

Keskustelu julistettiin päättyneeksi. Kohta: »Palkkaliikkeet ja työtaistelut» hyväksyttiin Hällströmin esittämällä muutoksella.

»Koko maata käsittävä työttömyysneuvottelu.»

E. Lindfors (Paperiteollisuudentyönt. liitto): Oli sitä mieltä, että helmikuussa pidettyyn koko maata käsittävään työttömyysneuvottelukokoukseen olisi pitänyt kutsua kaikkien SAK:n alaisten työttömyyskomiteain edustajat ja varata heille ennakolta jokin määräaika omien esitystensä jättämiseen kokouksen käsiteltäväksi. Näin olisi tätä tärkeätä asiaa voitu käsitellä laajemmalla pohjalla.

Edv. Huttunen: Osoitti, että taloudelliset vaikeudet ovat tehneet mahdottomaksi laajentaa mainittujen kokousten osanottajamäärää niin suureksi kuin Lindfors esitti. Edelleen hän osoitti, että tähänastisista kokouksistakin on ollut, varsinkin viimeksi pidetystä, käytännössäkin havaittavia tuloksia.

E. Lähde: On otettava huomioon puhtaasti asialliset näkökohdat ja työn tarkoituksenmukaisuus silloin kun tällaisia kokouksia järjestetään. SAK:n taloudellinen asema ei kerta kaikkiaan kestä laajasuuntaisempien kokousten järjestelyä, ja sitä paitsi riittää kun edustajat kutsutaan suuremmista työttömyyskeskuksista.

U. Nurminen (Rakennustyöläisten liitto): SAK:n työttömyysjaosto on vakavasti harkinnut näiden neuvottelukokousten järjestelyperusteita ja siinä onnistunutkin sangen hyvin. Ei voida mitenkään ajatella, että paikkakunnilta, joissa on pari-kolmekymmentä työtöntä, kutsuttaisiin edustaja, useinkin pitkien matkojen takaa, siitä ei asialle ole mitään apua. — Sensijaan tällaisten paikkakuntien kanssa ollaan edelleen kuten tähänkin saakka, kosketuksissa lähettämällä mies tarvittaessa paikanpäälle ja silloin hän voi hoitaa muutkin järjestöasiat samalla kertaa.

Keskustelu julistettiin päättyneeksi. Kohta: »Koko maata käsittävä työttömyysneuvottelu» hyväksyttiin sellaisenaan.

»Suhteet Työväen Urheiluliittoon.»

E. Lindfors (Paperiteollisuudentyönt. liitto): Sanoi yleensä saaneensa sen käsityksen, että urheiluseurat jollain tavalla vaikuttavat haitallisesti ammatillisten järjestöjen elpymiseen. Toivoi, että Työvaliokunta olisi ryhtynyt toimenpiteisiin, jotta urheiluseurojen jäseniä olisi kehoitettu ehdottomasti liittymään ammattiosastoihin.

V. Valander (Rakennustyöläisten liitto): Esitti esimerkkejä Lohjalta, jossa vallitsee mitä parhain yhteisymmärrys ja jäsenistö on jokseenkin sama urheiluseuroissa ja ammattiosastoissa. Lindforsin mainitseman paikallisen epäkohdan poistamiseksi olisi kiinnitettävä enemmän huomiota sisäiseen kasvatustyöhön, eikä minkäänlaisiin pakkokeinoihin.

V. Penttinen (Työläisliitto): SAK:n lahjoittama kiertopalkinto on

osoittautunut erittäin merkitykselliseksi TUL:n ja SAK:n välisten suhteiden lujittamisessa.

Edv. Huttunen: Huomautti, että on tavattoman paljon paikkakuntia, joissa urheiluseurojen ja ammattiosastojen yhteistyö on mitä parhain ja onkin todettava, että TULilla on tässä suhteessa huomattavat ansiot. Sillä-varsinkin valistusviikolla ja yleensä suuremmissa juhlissa avustavat urheiluseurat ammatillisia järjestöjä ohjelman hankinnassa ja valmistelussa. Yleensä onkin todettava, että suhteet ovat kehittymässä hyvää vauhtia oikeaan suuntaan. Ammatillisten perusjärjestöjen on vain huolehdittava siitä, että yhteistyö urheiluseurojen kanssa pysyy mahdollisimman läheisenä.

Asiain käsittely päätettiin keskeyttää ja jatkaa sitä seuraavana päivänä.

Kokous päättyi kello 17.20.

Toinen kokouspäivä.

Maanantai huhtikuun 23 päivä 1934.

Puheenjohtajana toimi A. Koponen ja sihteerinä A. Karvosenoja. Kokous alkoi klo 9. Toimitetussa nimenhuudossa todettiin kaikkien edustajien olevan saapuvilla.

V. 1933 toimintakertomus.

Jatkettiin edellisenä kokouspäivänä keskenjäänyttä v. 1933 toimintakertomuksen käsittelyä. Siv. 65—110 hyväksyttiin keskustelutta.

Päätös.

Näin tuli vuoden 1933 toimintakertomus liitteineen hyväksytyksi.

Vv. 1930, —31, —32 ja 33 tilikertomukset ja tilin-tarkastajain lausunnot.

Hyväksyttiin keskustelutta.

Tili- ja vastuuvapaus.

Tämän jälkeen myönnettiin yksimielisesti SAK:n Työvaliokunnalle ja taloudenhoitajalle tili- ja vastuuvapaus varojen hoidosta vuosilta 1930, —31, —32 ja —33.

Muutosehdotukset SAK:n sääntöihin.

(Alustukset esitysvihon sivuilla 27—41, 78—80.)

Puheenjohtaja (A. Koponen): järjestävä valiokunta ehdottaa, että säännöt käsitellään pykälä pykälältä ja ne pykälät, joihin ei muutoksia tehdä, hyväksytään tässä käsittelyssä lopullisesti. Niiltä osiltaan joihin tehdään muutoksia, lähetetään säännöt sääntö- ja järjestömuotovaliokunnan käsiteltäviksi.

Menettelytapa hyväksyttiin.

1, 2, 3 ja 4 §.

Hyväksyttiin yksimielisesti Työvaliokunnan esittämässä muodossa.

5 §.

A. Karvosenoja (Kirjatyöntekijäin liitto): 5. pykälä, joka koskee vakinaisia ja ylimääräisiä maksuja, on ollut kirjatyöntekijäin keskuudessa käsittelyn alaisena, ja on siellä tahdottu tehdä pieni lisäys 6) kohtaan, jossa sanotaan: »Suomen Ammattiyhdistysten Keskusliiton Työvaliokunnalla on oikeus asettaa liittyneiden liittojen jäsenen maksettavaksi ylimääräinen vero, joka voi nousta Lssä luokassa 6: — mk., II:ssa luokassa 4: — mk. ja IILssa luokassa 2: 50 mk. viikossa jäsentä kohti». Tähän on aiottu lisäystä: »Tämä oikeus olkoon Työvaliokunnalla ainoastaan 13 viikkoon asti, sen jälkeen siitä päättää Valtuusto.»

L. Lahtinen (Liiketyöntekijäin liitto): Haluaisin 2) kohtaan sellaisen muutoksen, että poistettaisiin sanat »jäsentensä palkkasuhteet», mihin nojaten SAK:n Valtuusto, huomioonottaen liittoverojen suuruuden, määrää maksuluokan. Meidän liitossamme on keskusteltu siitä, että liittomme joutuu maksamaan suhteellisesti liian paljon. Kaikista liitolle maksetuista jäsenmaksuista menee SAK:lle 13 % • Tämän vuoksi kohta olisi muutettava, ettei maksuluokkaa määrätä palkkauksen perusteella.

Edv. Huttunen: Kirjatyöntekijäin ehdotus ei tunnu tarpeelliselta, sillä minä käsitän, ettei Työvaliokunta tällaista raskasta veroa, mistä tässä puhutaan, voi 3 kuukautta pidemmäksi ajaksi mennä omin päin määräämään. Toiselta puolen ei tästä lisäyksestä kylläkään ole mitään vaaraa, mutta sanamuotoa kuitenkin olisi tarkistettava, joten tämä voisi mennä sääntövaliokuntaan, joka siten muovailisi lopullisen sanamuodon.

Valiokunnan harkittavaksi tulee myös Liiketyöntekijäin liiton puolesta tehty ehdotus. Mutta minä tahtoisin tässä valiokunnalle evästykseksi lausua, että minun mielestäni ei pitäisi ottaa huomioon tätä Liiketyöntekijäin liiton ehdotusta. Tämä johtaisi meillä varmaankin vaikeisiin ristiriitoihin sen vuoksi, että meillä on järjestöissä jäsenverot aivan eri suuruiset. On eräitä työläisryhmiä, joissa palkkataso on keskimääräinen, jopa sitä suurempikin, mutta siitä huolimatta niillä on pienet jäsenmaksut. Meidän täytyisi pyrkiä siihen, että jäsenmaksut kaikkialla olisivat tasaisia ja vastaisivat palkkatasoa. Tässä olisi siis tehtävä sovitteluja tähän suuntaan. Kun määrätään jäsenmaksujen suuruus, olisi otettava huomioon myöskin palkkaolot. Jäsenmaksujen suuruus täytyy määritellä sillä tavalla, että se johtaa oikeudenmukaisuuteen.

M. Leskinen (Liiketyöntekijäin liitto): Minä pyytäisin puolustaa ehdotustamme. Me emme pyri millään tavalla vapautumaan jäsenverojen suorituksesta, mutta ei ole pidettävä oikeudenmukaisena, että

järjestöt joutuvat eri tavalla rasitetuiksi SAK:n maksuihin nähden. Me joudumme maksamaan liiton jäsen verotuloista 13 y_2 % SAK:n maksuihin. Ja mikäli tiedän, keskimääräinen suoritus on paljon alempi johtuen siitä, että liitoissa on eri suuruiset jäsenmaksut. Pitäisi pyrkiä siihen, että SAK:n jäsenmaksut määrätään sitä silmällä pitäen, kuinka liiton jäsenmaksut on asetettu. — Eihän tällä tavalla voida liittoja pakottaa järjestämään jäsenmaksujaan sellaisiksi, niinkuin tämän veron mukaan pitäisi. Se on kovin vaikea asia. Jokainen tietää, ettei se ainakaan tällaisen toimenpiteen kautta ole mahdollista. Sen takia olisi pyrittävä siihen, että SAK:n verot ovat suunnilleen samanlaiset kuin liiton jäsenmaksut, ettei ainakaan olisi niin suuria eroja kuin tällä kertaa. Olisi pyrittävä siihen, että korkeintaan 10 % jäsenmaksuista menisi SAK:n veroihin.

6, 7 ja 8 §.

Hyväksyttiin yksimielisesti Työvaliokunnan esittämässä muodossa.

9 §.

Br. Airola (Metallityöväen liitto): Minä katselen tätä 9. pykälää, ja tässä näkyy se muutos, että edustajakokous ei valitse sihteeriä; ja minä en katso toimenpidettä oikein sopivaksi. Toimitsijat olisi valittava täällä, jotta niillä olisi tuntua suurempiin joukkoihin nähden. Jos sihteeri valitaan edustajakokouksessa, on hänellä jonkin verran suurempi ja läheisempi vaikutusvalta joukkoihin, jotavastoin Työvaliokunnan valitessa sihteerin ei oikeastaan pidetäkään tuota niin perusteellisesti silmällä. Näin ollen ratkaisu jää pienen joukon tehtäväksi. Ehdotan, että sihteerin valitsee edustajakokous.

E. Lindfors (Paperiteollisuudentyöntekijäin liitto): Tästä 9. pykälästä puuttuu entisiin sääntöihin nähden maininta siitä, että valtuuston jäseniä ei voida valita edustajiksi edustajakokoukseen. Itse puolestani olisin valmis pitämään vanhoja sääntöjä enemmän paikallaan kuin nykyistä muutosehdotusta.

I. H. Anttila (Muuraustyöntekijäin liitto): 9. pykälän 2) kohtaan haluan tehdä muutosehdotuksen, että edustajia edustajakokoukseen saa kukin liitto lähettää 4 ensimmäiseltä tuhannelta, 2 seuraavalta tuhannelta ja sitä seuraavalta tuhannelta yhden. Ehdotus perustuu siihen viipurilaisten käsitykseen, että nykyisten perusteiden vallitessa pienten liittojen mielialat eivät tule tarpeeksi esille. Esim. Rakennustyöläisten liitolla ei ole tässä edustajakokouksessa edustajaa Lounais-Suomesta. Tämä aiheuttaa sen, että noiden paikkakuntien rakennustyöläisten mielialat eivät tule täällä kokouksessa esille. Toinen seikka, jonka se aiheuttaa, on se, että kyseellisten paikkakun-

tien ne jäsenet, jotka eivät saa edustajaa, joutuvat mielessään ajattelemaan, että koska meidän mielipiteemme eivät pääse esille, meillä ei ole velvollisuuksiakaan muita kuin liiton asianomaista ammattiosastoa kohtaan.

Sitten tänne 9) kohtaan, jossa puhutaan esitysvihkojen lähettämisestä järjestöille, haluaisin muutoksen, että Työvaliokunta lähettäisi *useampia* esitysvihkoja asianomaisiin perusjärjestöihin, jotta siellä ennen edustajakokousta voitaisiin paremmin käsitellä asioita, jotka tulevat edustajakokouksessa esille, ja jäsenet voisivat lausua niistä mielipiteensä. Nyt kun tälläkin kertaa tuli vain yksi vihko meille, niin vain muutamat harvat voivat etukäteen tutustua asioihin, joita täällä tulee esille.

O. Nuutinen (Rakennustyöläisten liitto): Minä kannattaisin tätä pykälää Työvaliokunnan esittämässä muodossa. Täällä Airola mainitsi, että edustajakokouksen olisi valittava myös sihteeri. Minusta ei ole erikoisen edullista, että nämä tällaiset palvelijat ovat edustajakokouksen valitsemia. Silloinhan ne ovat oikeastaan isäntiä, ja Työvaliokunnalle ei jäisi paljoakaan tehtävää. Minä pitäisin heitä Työvaliokunnan alaisina virkamiehinä, ja sen vuoksi sen pitäisi myös saada valita heidät (Huutoja: Kannatetaan!).'

V. Valander (Rakennustyöläisten liitto): Tässä 8) kohdassa, jossa esitetään sihteeri Työvaliokunnan valittavaksi, minä ilmoitan asetuvani vastustavalle kannalle. Tuntuu, että voimat keskitetään liian paljon, jos Työvaliokunta valitsee toisen toimitsijan. Jos edustajakokous valitsee toimitsijan, niin hän jää edustajakokoukselle vastuunalaiseksi. Näin ollen olen evästykseni perusteella velvoitettu kannattamaan Airolan tekemää ehdotusta.

O. Polin (Kirjatyöntekijäin liitto): Minä puolestani kannattaisin ehdottomasti sitä, että Työvaliokunta saisi valita sihteerin. Vaikka hyväksynkin periaatteessa, että kansanvaltaisessa mielessä Airolan ehdotus on ihan paikallaan, niin minun mielestäni maaseudulta tulleet edustajat eivät sittenkään tunne kaikkia ehdokkaita yhtä hyvin, ja saattavat pahemmin epäonnistua kuin Työvaliokunta.

Mitä tulee 2) kohtaan, johon Rakennustyöläisten liiton edustajain' taholta halutaan jäsenmääräperusteiden muuttamista siten, että kustakin liitosta saataisiin useampia edustajia kokoukseen, niin uskon, että näidenkin perusteiden mukaan tulee[^] tarpeeksi edustajia, joten tästä pitää luopua. Näin ollen minä pitäisin tulevaisuuteen katsoen tätä kohtaa sittenkin paikallaan huomioon ottaen sen seikan, että jos useampia edustajia tulisi valituksi, silloin minun mielestäni edustajakokouksen kulut tulisivat aika tavalla isommiksi.

K. Hassell (Paperiteollisuuden työn tekijäin liitto): Minä puolestani voisin yhtyä kannattamaan edustaja Airolan ehdotusta. Voisin

huomauttaa, että Työvaliokunta on vastuussa koko toiminnastaan edustajakokoukselle. Mutta minä katsoisin, että jos sille kuuluu myös sihteerin valinta, - se ei millään onnistuisi sihteerin valinnassa yhtä hyvin kuin tämä kokous.

Edv. Huttunen: Minä tahdon mainita muutaman sanan näiden ehdotusten johdosta. Mitä ensinnäkin tulee siihen, että sihteerin valitsisi edustajakokous, niin siihen nähden on Työvaliokunta asetunut tälle uusiin sääntöihin otetulle kannalle pääasiassa kahdesta syystä. Ensinnäkin siitä syystä, että Työvaliokunta on vastuullinen edustajakokoukselle. Sillä täällä arvostellaan SAK:n johtoa sen toimista; vain harvoissa tapauksissa jokin määrätty toimitsija joutuu arvostelun kohteeksi. Tässä joudutaan sellaiseen ristiriitaan, että mitä enemmän on edustajakokouksen valitsemaa toimitsijoita johtaelimissä, sitä vähemmäksi supistuu Työvaliokunnan oikeus. Vastuu ei kyllä sen vuoksi vähene. Tämä ei tarkoita sitä, että nyt olisi jokin kokemus velvoittanut tälle tielle, mutta tulevaisuutta ajatellen saat-taisi syntyä ristiriitoja, jos Työvaliokunta olisi eri mieltä kuin joku toimitsija määrättyissä asioissa.

Toinen tärkeä seikka, tahtoisin sanoa, joka on tähän kannustanut, on se, että saadaan Työvaliokuntaan mahdollisimman paljon eri aloilta edustajia. Jos nyt sihteerin Työvaliokunnassa on edustajakokouksen valitsemana, niin hän on siellä tuomarin asemassa. Ja tällä tavalla on Työvaliokunnassa supistettu yksi paikka toimitsijan käsiin. Näin ollen sihteerillä olisi samat oikeudet asiain käsittelyssä, kun sen-sijaan Työvaliokunnan ehdotuksen mukaan toimitsijat ovat virkamiehiä (puheenjohtaja täytyy tietenkin valita edustajakokouksessa), tekevät työtä ohjeiden mukaan ja Työvaliokunta päättää miten kulloinkin on syytä menetellä. — Minusta nämä näkökohdat ovat olleet Työvaliokuntaa kannustamassa tämän ehdotuksen tekemiseen.

Sitten täällä toveri Anttila ehdotti edustajaperusteiden muuttamista. Kieltää ei voi, etteikö epäkohta, mistä hän mainitsi, ole olemassa. Mutta minusta tuntuisi liian oudolta tämä ehdotus, jonka toveri Anttila teki, sillä silloin saadaan aivan varmaan havaita, että jäsenverot eivät riitä edustajakokouksen kulujen peittämiseen. Tähän voidaan sanoa, että kansahan sen maksaa. Tämä onkin luonnollista, mutta jonkinlainen raja silläkin täytyy olla. Minä en väitä, että tämä on oikea peruste, jota tässä esitetään. Minusta näyttää, että kun meidän liittomme laajenevat, niinkuin merkit viittaavat, niin se edellyttää automaattisesti edustajakokouksen suurenemista, koska silloin tulee useampia edustajia ilman muuta.

4) kohtaan toveri Lindfors teki esityksen, että kohta pysytettäisiin entisellään, joka edellyttää sitä, että Työvaliokunnan ja valtuuston jäseniä ei saa valita edustajiksi. Ei ole mitään syytä vastustaa toveri

Lindforsin ehdotusta, jos se muutetaan siten, että valtuuston *vakinaisilla* jäsenillä ei voisi olla edustus-oikeutta edustajakokouksessa.

Sitten toveri Anttila on tehnyt huomautuksen, joka koskee esitysviikkoja, että niitä on jaettu liian vähän. Täytyy myöntää, että tämä epäkohta on olemassa.

Kun osastoille lähetetään vain yksi kappale, niin sitä ei jokainen voi osastossa lukea. Tarkoitus on tietenkin sellainen, että joka tulee edustajaksi, hänen, velvollisuutensa olisi tätä tutkia, antaa tietoja ja ottaa tarpeelliset evästyksset. Mutta kun silloin, kun tätä käsitellään, ei ole vielä varmaa, kuka tuleekaan edustajaksi, niin tätäkään on vaikea noudattaa. — Mutta tämä ei ole minun nähdäkseni sääntökysymys; sitä tuskin voidaan säännöissä määrätä, kuinka paljon niitä lähetetään kullekin osastolle. — Siitä voidaan korkeintaan tehdä irrallinen kehoitus Työvaliokunnalle.

P. Järvinen (Puutyöväen liitto): Minä asetun tämän sääntöehdotuksen kannalle. Jos virkamiehiä valitaan täällä suuri määrä Työvaliokuntaan, niin siellä jäävät toiset jäsenet alakynteen. Jos kaksi tai useampia virkamiehiä valitaan täällä, niin ne ovat samalla jonkinlaisia isäntiä; ja kuta useampia isäntiä, sen sotkuisempaa pyrkii työ olemaan.—Minun mielestäni on paikallaan, että puheenjohtaja valitaan täällä edustajakokouksessa, ja hän on vastuuvuolllinen, mutta sihteeri on minun käsittääkseni vain virkamies, jolle maksetaan palkka ja joka tekee, mitä sillä teetetään.

Br. Airola (Metallityöväen liitto): Minä pyydän huomauttaa, että tämä ei ole suinkaan minun yksilöllinen kantani, jonka esitin. Päinvastoin, tästä asiasta on keskusteltu järjestöissä niissä piireissä, joihin kuulun, vakavasti.

Alb. Vuori (Kutomateollisuustyöväen liitto): Kutomaliiton osastot ovat harkinneet sääntöjä ja myös käsitelleet tätä kohtaa, jossa mainitaan, että sihteerin valitsee Työvaliokunta. Liittomme perusjärjestöt ovat antaneet edustajainsa tehtäväksi edustaa sitä kantaa, että säännöt tältäkin kohdalta hyväksytään Työvaliokunnan ehdotamassa muodossa.

L. Vuorio (Työläisliitto): Minulla ei asiassa ole minkäänlaisia evästyksiä tässä sihteerin valitsemiskysymyksessä. Omasta puolestani olisin Työvaliokunnan esityksen kannalla. Yhdyn toveri Lindforsin ehdotukseen siinä, että Valtuuston jäseniä ei saa valita edustajakokouksen edustajiksi. Toveri Anttilalle minä tahdon huomauttaa, kun hän mainitsi, että Lounais-Suomesta ei ole täällä yhtään Rakennusliiton edustajaa, että jos edustajaperusteita muutettaisiin, niin asia ei parantuisi. Silloinhan maa jaettaisiin piireihin ja siten saataisiin vastaavat edustussuhteet, joten tämä edustajaluvun lisääminen ei tätä seikkaa korjaa ollenkaan.

/ *H. Anttila* (Muuraustyön teki jäin liitto): polemisoi niitä lausuntoja vastaan, joissa oli vastustettu edustajaperusteiden muuttamista.

V. V. Salovaara: Pyysin puheenvuoroa puuttuakseni sihteerijuttuun. Täällä toveri Airola hyvin voimakkaasti todisti asiansa puolesta, sanoisinko, vanhoillaan pysymiseen nähden. Hän mainitsi, ettei ole täysin voimakasta todistusta voitu esittää tämän muutosehdotuksen puolesta. Minun käsitykseni mukaan ei Airola ole voinut osoittaa täyttää todistusta sen puolesta, mitä hän itse ehdottaa.

Meillä Suomessahan on totuttu siihen, että koko johto uusitaan edustajakokouksessa, oli sitten kysymys liitoista tai ammattijärjestöstä. Tavallinen tapa on, että aina 3 vuoden kuluttua puheenjohtaja ja sihteeri pannaan menemään, ja talo jää kylmilleen. Tätä varten minä jo monta vuotta sitten tein Metallityöväen liiton kokouksessa esityksen, että liittotoimikunta valitsee sihteerin ja edustajakokous puheenjohtajan. Tämä ehdotus sai silloin kannatusta, ja tämä menettelytapa on käytännössä Metallityöväen liitossa. Ja tämä antaa sen turvan järjestöille, että aina jää sentään yksi mies toimistoon asioita hoitamaan. Minusta tämä jo yksistään on niin painava puntti, että se riittää kumoamaan Airolan väitteen. Lisäksi haluaisin vielä huomauttaa eräästä seikasta, mikä ei ole niinkään väpätöinen juttu. Tällä järjestelmällä saadaan yksi mies lisää Työvaliokuntaan. Se on tärkeä ennenkaikkea siksi, että yksi ala saadaan taas valiokuntaan edustamaan sitä ammattiryhmää tai teollisuusryhmää, jonka edustaja sinne lisätään. Ja lisäksi minusta on tärkeätä, että sihteerin asema Työvaliokunnassa on enemmän käskynalaisen kuin käskijän. Niin pian kuin me valitsemme hänet täällä edustajakokouksessa, hän antaa piu-paut Työvaliokunnan tahdolle ja sanoo: »Edustajakokous on minut valinnut, ja se on minun isäntäni.» Tämä on yksi tärkeä puntti toiminnan kannalta katsoen.

E. Lähde: SAK:n perustavassa kokouksessa, jossa säännöt hyväksyttiin, huomautin aivan samoista seikoista, joista Salovaara huomautti, että sihteerin olisi oltava samanlainen teknillinen virkamies, kuin mitä SAK:n palveluksessa olevat virkamiehet ovat. Tässähän pian joudutaan siihen että taloudenhoitajakin olisi valittava täällä aivan samanlaisin perustein. Tämöisten teknillisten virkamiesten valitseminen ei kuitenkaan sopine edustajakokoukselle senkään takia, että silloin pitäisi arvostella kunkin yksilöllisiä kykyjä. Mutta sitä tuskin edustajakokous voisi koskaan tehdä, eikä se olisi hyödyllistäkään. Minusta toimikunnan, joka joutuu ottamaan kannettavakseen vastuun edustajakokousväliajalta, täytyy tuntea paremmin asianomaisten sekä ansiot että heikkoudet; ja tuollaisessa pienessä piirissä nuo kummatkin puolet sanotaan tavallisesti aivan rehellisesti, jota ei koskaan tehdä edustajakokouksessa. Vaalissa on paljon suu-

remmat mahdollisuudet onnistua, jos se tehdään Työvaliokunnassa kuin edustajakokouksessa. Juuri näihin seikkoihin ja siihen kokemukseen nojautuen, mitä käytäntö on antanut, minä uskallan olla sitä mieltä, että Airolan esittämät näkökohdat ovat niitä toisarvoisia näkökohtia. Työvaliokunnan esittämät näkökohdat perustuvat asiantuntemukseen ja pitkäaikaiseen kokemukseen.

Hj. Lappalainen (Paperiteollisuudentyöntekijäin liitto): Minäkin olen joutunut tästä asiasta useassa perusjärjestössä keskustelemaan jäsenten kanssa. Ja minun täytyy sanoa, että niillä aloilla, missä olen liikkunut, asetutaan tälle Työvaliokunnan kannalle juuri niillä perusteilla, mitä täällä on jo esitetty. Sen vuoksi minä asetun kannattamaan tämän pykälän tällaisenaan hyväksymistä.

E. K. Louhikko: Kun Salovaara täällä viittasi kokemuksiin, niin minä pyydän vain kokoukselle huomauttaa, että kyllä minä olen Työvaliokunnassa kaikkein vähiten ääntä pitänyt, olen ollut kaikkein hiljaisin mies, joten ei siinä tarvitse viitata mihinkään kokemuksiin. Toisekseen en ole pyrkinyt kommentamaan. Siinä suhteessa huomautan isännille, etten omalla käytökselläni liene antanut aihetta siihen mikä pakottaisi tähän muutokseen.

Puheenvuorot rajoitettiin.

O. Polin (Kirjatyöntekijäin liitto): Ystävällisiksi minä käsitin niiden henkilöiden ajatuksia, jotka ovat puhuneet vanhoista kokemuksista. Sihteeri Louhikko on pidetty sihteerin tehtävässä miehenä, mihin olemme liittomme ajan ehdottomasti luottaneet. Minä katson, että tässä kokouksessa ei mitenkään tahdota mennä persoonakysymyksiin.

U. Nurminen (Rakennustyöläisten liitto): Täällä edustajain valintaperusteissa sanotaan, että edustajakokoukseen valitaan, jos jäsenmäärä on alle 500, yksi edustaja; 500—1000 jäsenelle 2 edustajaa sekä senjälkeen yksi edustaja jokaista alkavaa tuhatta kohden. Tässä ei voida mennä kovin paljon laajemmalle pohjalle valintaan nähden. Jonkin verran ehkä kuitenkin voisi minun mielestäni muutosta tehdä. Minä luulen, että pitäisi riittää, jos sanotaan, että valitaan yksi edustaja jokaista alkavaa 500 jäsentä kohden 2000:een asti. Se lisäisi yhden edustajan siihen, mitä nämä nykyiset säännöt edellyttävät. 2000:sta jäsenestä eteenpäin saisi olla, niinkuin Työvaliokunta ehdottaa. Tämä lisäys ei taloudellisestikaan tuota kovin paljon lisäkuluja.

10, 11 ja 12 §.

Hyväksyttiin yksimielisesti Työvaliokunnan esittämässä muodossa.

13 §.

A. *Karvosenoja* (Kirjatyöntekijäin liitto): Tämän pykälän 6) kohdassa sanotaan: »Jos neuvotteluja on yritetty kaikin mahdollisin keinoin edistää, mutta niissä ei ole saavutettu tyydyttävää tulosta, ottaa Työvaliokunta asian viipymättä uudelleen käsiteltäväksi ja harkitsee sekä päättää voidaanko taisteluun ryhtyä eli ei. Päätöksestään ilmoittaa Työvaliokunta liitolle.» Meillä oltiin sitä mieltä, että Työvaliokunnan oikeutta pitäisi rajoittaa. Valtuuston pitäisi ratkaista tällainen asia, kun on kysymyksessä suuret koko maata käsittävät työtaistelut. Paikallisissa työtaisteluissa voisi Työvaliokunta kyllä asian ratkaista.

E. *Lähde*: Toveri Karvosenojan mainitsemaan muutosehdotukseen on syytä huomauttaa, että hän ei käsitä rajoitusta, mitä hänen muutosehdotuksensa tarkoittaa. Tuollainen Valtuuston asian käsittely tapahtuu ainoastaan hyvin harvoin. Sitä vastoin se, että Työvaliokunnalta otettaisiin se oikeus, mikä sillä on, muodostuisi käytännöllisesti katsoen mahdottomaksi. Meillähan nousuaikana työtaistelut muodostavat suurimman osan Työvaliokunnan asioista, ja ne saattavat olla vaikeasti ratkaistavia juttuja. Senvuoksi niissä täytyy saada nopeat päätökset aikaan, joten on hyvin harvoja, joita voitaisiin jättää Valtuuston ratkaistaviksi. Minä kyllä olisin halukas jättämään Valtuustolle myös jonkinlaisen käsittelymahdollisuuden asioissa, jotka muodostuvat sellaisiksi, että niistä suuremmassa tai pienemmässä määrässä riippuu koko ammattiyhdistysliikkeen asema. Sanamuotoa, jota Karvosenoja ehdotti en olisi valmis hyväksymään. Siihen olisi löydettävä sopivampi sanamuoto. Sääntövaliokunta tuollaisen sanamuodon kyllä löytääkin.

T. *Seppälä* (Kirjatyöntekijäin liitto): Minä pyydän kannattaa Karvosenojan ehdotusta.

Br. *Airola* (Metallityöväen liitto): Kyllä minustakin silloin, jos työtaistelu saa laajemman luonteen, tarvitaan koko Valtuusto tuota kysymystä ratkaisemaan. Minäkin toivon, että valiokunta puuttuu asiaan, mutta ei ota silti Työvaliokunnalta pois niitä oikeuksia, joita se ehdottomasti tarvitsee helppoluontoisten taistelujen ratkaisussa.

T. *Bryggari* (Rakennustyöläisten liitto): Minun käsitykseni mukaan lakkoliikkeissä Karvosenojan ehdotus vaikeuttaa toimintaa. Niissä vaaditaan nopeita toimenpiteitä, ja Valtuuston mielipiteen tiedustelu on kysymys, jota on oikeastaan mahdoton saada.

E. *Murto* (Valtuuston edustaja): Oli myös sitä mieltä, että tähän kohtaan olisi saatava korjausta. Mainitsi pari esimerkkiä työtaisteluista, joissa Työvaliokunta oli ollut eri mieltä kuin myöhemmin kokoon kutsuttu Valtuusto, joka ratkaisi asiat edullisemmin.

Keskustelu julistettiin päättyneeksi.

Päätös.

Säännöt lähetettiin niiltä osilta, joihin oli tehty muutosehdotuksia, sääntö- ja järjestömuotovaliokuntaan.

Kahviloina.

Klo 10.40 otettiin 20 minuutin kahviloina.

Kokousta jatkettiin klo 11.

Puheenjohtajana toimi *E. A. Vuori* ja sihteerinä *Olavi Tunturi*.

Puheenjohtaja (*E. A. Vuori*): Järjestävä valiokunta ehdottaa, että edustajat jättäisivät tämän päivän kuluessa kokouksen sihteerille tov. Tunturille kirjallisesti ehdokasehdokkaat Työvaliokunnan jäseniksi ja varajäseniksi. Tehtyjen ehdotusten perusteella järjestävä valiokunta sitten laatii oman ehdotuksensa Työvaliokunnan jäseniksi.

Menettelytapa hyväksyttiin.

Järjestömuodot ja liittojen rajat.

(*Alustukset esitysvihon sivuilla 6—26, 71—75.*)

Puheenjohtaja (*E. A. Vuori*): Järjestävä valiokunta ehdottaa tämän kysymyksen käsiteltäväksi siten, että nyt käytäisiin vain yleiskeskustelu, jonka aikana luonnollisesti voidaan tehdä muutosehdotuksia esitettyihin alustuksiin, mutta yksityiskohtainen käsittely suoritettaisiin vasta sen jälkeen kun asia on palannut järjestömuotovaliokunnasta.

Menettelytapa hyväksyttiin.

O. Turunen (Lasiteollisuustyöväen liitto): Minä olen sillä kannalla, että järjestömuotoesitys tässä Työvaliokunnan ehdotuksessa on suurin piirtein paikalleen osunut ja onnistunut. Sehän on kokemuksiin ja erikoisiin tutkimuksiin perustuva. Mutta erikoisesti haluan kiinnittää huomiota siihen, että meillä on olemassa liian paljon tavattoman pieniä liittoja. Pienet liitot eivät voi erikoisesti millään tavalla voimistaa toimintamahdollisuuksiaan. Jos otamme esimerkiksi naapurimaastamme Ruotsista, niin siellä on esim. erikoinen tehdastyöläisten liitto. Kun äsken tiedustelin asiaa ruotsalaisten edustajalta, niin sain tietää, että tähän tehdastyöläisten liittoon kuuluu 50 eri ryhmää. Meillä Suomessakin on paljon sellaisia pieniä ryhmiä, jotka voisivat kuulua esim. tehdastyöläisten liittoon.

Mutta kun tämä juttu ei tällä kertaa tule edustajakokouksen päätettäväksi, niin minä ehdottaisin, että edustajakokous jättäisi Työvaliokunnan tehtäväksi harkita, minkälaisia mahdollisuuksia olisi

esim. erikoisen tehdastyöläisten liiton perustamiseksi siten, että saataisiin voimakkaampi liitto, johon pienet ryhmät voisivat kuulua.

Hj. Lappalainen (Paperiteollisuuden työn tekijäin liitto): Mitä meidän liittoomme tulee, niin me yhtyisimme tuohon Työvaliokunnan ehdotukseen, mutta toivoisimme samalla, että näitä määräyksiä, mitä tehdään, koetettaisiin kaikin keinoin sovelluttaa käytäntöön. Isoilta teollisuusalueilta saataisiin pois monet pikkuosastot, jos siirryttäisiin yhteiseen teollisuusliittomuotoon. Toimintakin siitä ehdottomasti vilkastuisi.

Ehdotti, että Paperiteollisuuden työn tekijäin liittoon luettaisiin kuuluviksi:

paperi-, massa-, selluloosa-, kartonki-, tapetti- y.m. paperinjalostustehtaiden työläiset.

5. *Mäenpää* (Puutyöväen liitto): Minulla ei ole Puutyöväen liiton evästämänä muilta kohdilta huomautettavaa, paitsi mikä koskee vientilautatarhain työläisten liittämistä Puutyöväen liiton yhteyteen. SAK:n Työvaliokunta on asettunut sille kannalle, että vientilautatarhojen työläiset kuuluisivat Kuljetustyöläisten liittoon. Mutta Puutyöväen liitto on asiassa esittämällään kannalla, koska nämä työnantajat ovat erillisiä urakoitsijoita, ja lautatarhat ovat meren rannalla eivätkä sahojen yhteydessä välittömästi. Mutta tässä on kuitenkin otettava huomioon se, että urakoitsijain yhtymät muodostuvat sahateollisuuden työnantajain yhtiöistä ja tältä pohjalta katsoen ovat samoja työnantajia, jotka yleensä sahateollisuudessa työnantajina ovat. Ja toiselta puolen kun tulee työtaistelu sahateollisuudessa, niin nämä vientilautatarhojen työläiset joutuvat ainakin välillisesti sahateollisuuden työtaistelun piiriin. — Kannatti Puutyöväen liiton liittotoimikunnan ja Helsingin Lautatarha- ja höyläämötyöntekijäm osaston esitystä vientilautatarhatyöläisten liittämiseksi Puutyöväen liittoon.

E. Lindfors (Paperiteollisuudentyönt. liitto): Alustuksessa puhutaan Kutomateollisuustyöväen liiton ponnassa m.m. *hihnatyalaisista* ja Nahka-, jalkine- ja kumityöväen liiton ponnassa *remmitehtaiden* työläisistä. Minun käsittääkseni ne ovat samanlaisia työläisiä, ettei niitä olisi tarvinnut eri liittoihin sijoittaa.

Edv. Huttunen: Itse periaatteista en ryhdy ensinkään puhumaan, koska alustusvihossa on siihen seikkaan kiinnitetty tarpeeksi laajasti huomiota. Sen sijaan niihin yksityiskohtiin, joihin on tehty muistutuksia, pyydän muutamalla sanalla kajota.

Mitä tulee Puutyöväen liiton esitykseen vientilautatarhatyöläisten liittamisestä Puutyöväen liittoon, on sanottava: se kysymys ei ole mikään uusi, vaan se on ollut keskustelun alaisena vanhan ammattijärjestön aikanakin jo useissa edustajakokouksissa. Minun

nähdäkseni on kuitenkin asianlaita niin, että Puutyöväen liiton johtoelinten tässä asiassa ottama kanta ei ole oikea tulevaisuuteen nähden. Kehitystä silmällä pitäen käy kyseenalaiseksi, vastaako se edes nykyajan vaatimuksia. Vientilautatarhatyöläisten työt eivät ole varsinaisesti sellaisia Puutyöväen liiton alaan kuuluvia töitä, joita liiton taholta on esitetty. Useissa tapauksissa on asianlaita niin, että vientilautatarhat sijaitsevat jossakin meren rannalla satamakaupungeissa. Niillä ei ole minkäänlaista kiinteätä suhdetta itse siihen sahalaitokseen, joka omistaa vientilautatarhassa olevan tavaran. Sen sijaan työntekijät ovat kuljetustyönantajain kanssa keskinäisessä suhteessa. Sillä minun tietääkseni vientilautatarhoissa ei ole missään töitä järjestetty siten, että tämä sahalaitos itse järjestäisi lautatarhassaan työväen, vaan on se annettu urakoitsijoille tehtäväksi. Aivan toisin on tietenkin asianlaita, jos lautatarha sijaitsee sahan yhteydessä. Työvaliokunta ehdottaakin, että silloin vientilautatarhojen työläiset kuuluvat Puutyöväen liittoon. Sitä pidetään aivan oikeana kehityksenä.

Edelleen on tehty muistutuksia siihen, että Muuraustyön tekijäin liiton ja Rakennustyöläisten liiton yhtyminen pitäisi tapahtua nopeammassa tahdissa kuin mitä esitysvihossa esitetään. Kieltämättä tämä periaate on oikea. —• Esitysvihossa aivan oikein sanotaan, että muuraus, jos mikään, on rakennustyötä, ja sen vuoksi tuntuisi mitä luonnollisimmalta, että muuraustyön tekijät kuuluisivat Rakennustyöläisten liittoon. Mutta Työvaliokunta ei ole voinut lähteä siihen, että käytettäisiin tuollaisia pakkokeinoja. Tässä suhteessa on tyydytty lausumaan periaatteellinen kanta, että pidetään oikeana muuraustyön tekijäin kuulumista Rakennustyöläisten liittoon, mutta että pakkokeinoja tällaisessa järjestelyssä ei olisi noudatettava. Toivotaan luonnollisen kehityksen tekevän tehtävänsä; ja toivottavasti se ennemmin tai myöhemmin tulee johtamaan toivottuun tulokseen.

Sitäpaitsi meidän järjestöelämässä yleensäkin ei pitäisi ottaa määräävää valtaa työläisten järjestymiseen nähden silloin, kun emme yleensä ole onnistuneet edes saamaan kaikkia työläisiä järjestöihin. Ensi sijaisena kysymyksenä on saada työläiset järjestymään, toinen asia on, mihin he sitten kuuluvat. Kun nämä meidän nykyiset järjestömme suurin piirtein vastaavat meidän nykyistä kellitystämme, niin tuollaisiin pakkopäätöksiin Työvaliokunta ei ole katsonut olevan aihetta, ja sen vuoksi on tyydytty siihen, että Muuraustyön tekijäin liitto edelleen toimisi itsenäisenä järjestönä kuten tähänkin asti. Periaatteessa kyllä lausumme kannan, ja minun nähdäkseni on asia niin, että muurarien pitäisi kuulua Rakennustyöläisten liittoon. Sitten on vielä yksi kohta, josta m.m. toveri Lindfors edelli-

sessä puheenvuorossa mainitsi, nimittäin, mikä ero on hihna- ja remmityöläisillä. Käytännöllisessä kielessä puhutaan, että hihnalla tarkoitetaan sellaisia varppeja joita käytetään vetohihnoina, ja niitä tehdään kankaasta. En mene väittämään, etteikö tähän tarvitsisi tehdä muutoksia. — Sen sijaan remmeistä minä en luulisi voitavan olla eri mieltä. Remmillä tarkoitetaan nahka- ja kumiteoksia, joita käytetään vetoremmeinä, joten siihen nähden asia on selvä.

Sitten on eräs seikka, mihin on Työvaliokunnassa kiinnitetty huomiota, ja se on Liiketyöntekijäin liiton ja Kunnantyöntekijäin liiton raja. Liiketyöntekijäin liiton rajoissa on esityksessä mainittu, että pitäisi edelleen säilyttää kuntien konttoreissa ja virastoissa työskentelevälle henkilökunnalle mahdollisuus kuulua Kunnantyöntekijäin liittoon. Tässä on vaikea vetää rajaa siten, että konttorihenkilökunta kuuluisi Liiketyöntekijäin liittoon ja muu kaupunkien ja kuntain palveluksessa oleva henkilökunta kuuluisi Kunnantyöntekijäin liittoon. Nähdäkseni on selvempi pitää raja siten, että kaikki kuntien töissä olevat pidetään Kunnantyöntekijäin liittoon kuuluvina. — Käytännöllinen merkitys ei tällä päätöksellä tähän asti ole ollut kovinkaan suuri, koska kuntien konttoreissa työskentelevä henkilökunta on yleensä huonosti järjestynyttä. Jos kerran olemme yksimielisiä siitä, että vahtimestarit kuntien virastoissa kuuluvat Kunnantyöntekijäin liittoon, kyllä silloin pitäisi saada yksimielisyys siitä, että kaikki muukin kuntien konttorien henkilökunta kuuluu Kunnantyöntekijäin liittoon.

Näitä asioita käsitellessään Työvaliokunta on ollut sitä mieltä, että tässä esiintyvät määritelmät olisivat oikeimmat. Luonnollista on, että tämä esitys ei suinkaan ole mitään »Jumalan sanaa», vaan voidaan siihen tehdä muutoksia. Varsinkin on eräitä yksityiskohdaisia määritelmiä, jotka vaativat oikaisua. Tällaista tarkkojen rajojen määrittelemistä eri ammattialojen välillä ei ole niinkään helppo tehdä. Mutta Työvaliokunta on tässä suhteessa koettanut päästä mahdollisimman hyviin tuloksiin. Se lähetti viime syksynä kaikille liitoille kirjelmän, jossa se pyysi liittotoimikunnilta ehdotusta, miten nämä toivoisivat minkin liiton rajat järjestettäväksi. Työvaliokunta laati ehdotuksensa näiden esitysten pohjalla.

P. Järvinen (Puutyöväen liitto): Oli jyrkästi sitä mieltä, että vientilautatarhojen työläiset ovat luettava Puutyöväen liittoon kuuluviksi. Vaikka asianomaisten lautatarhojen sahat ovatkin usein kaukana sisämaassa, niin kuitenkin niillä on paljon yhteistä, palkatkin järjestetään sieltä käsin. Luetteli useita esimerkkejä tällaisista tapauksista. Edelleen hän mainitsi, että tukkityöläiset on unohdettu, jotka niinkään asiallisesti kuuluvat Puutyöväen liittoon.

Puhuja mainitsi myös Kotkassa kiinnitetyn huomiota Sos.-dem.

Sanomalehtimiesliittoon. Onko onnistunutta pitää mukana liittoa, johon kuuluu vain määrättyä puoluetta edustavia jäseniä? Perusteluissa vielä, sanotaan, että tähän voivat kuulua muissakin lehdissä työskentelevät toimittajat. Onko yleensä porvarilehtien toimittajille mahdollista työskennellä yhdessä työväen kanssa yhden suuntaisesti? Olisi hyvä kuulla tarkemmin, millä perusteilla nämä määrittelyt on tehty.

O. Nuutinen (Rakennustyöläisten liitto): Minä tahtoisin yhtyä siihen käsitykseen, minkä toveri Huttunen lausui, että liittorajat ovat meillä olosuhteiden pakosta vielä aivan -vakiintumattomat. Monet työläiset, jos ne tarkalleen noudattaisivat niitä liittorajoja, joita tässä on ehdotettu, tulisivat olemaan parissa kolmessa liitossa joka vuosi. Mainitsen tässä vain kivimiehet. Jos ne ovat kunnan rakennuksella hommissa 6 kuukautta, ne kuuluisivat Kunnantyöntekijäin liittoon. Sitten kun ne muuttavat muille rakennuksille, silloin ne tulisivat Rakennustyöläisten liittoon.

Sitten tahtoisin mainita rakennustyöläisten kohdalta, että tästä on jätetty pois määritelmä, että putki-, pelti- ja sähkötyöläisten olisi kuuluttava Rakennustyöläisten liittoon. Nämä ovat suoranaudessa yhteydessä rakennustyön kanssa ja tuottaa aika tavalla vaikeuksia työ- ja palkkaolojen järjestelyssä, ellei näin ole asianlaita. Minä ehdottaisinkin jo tässä kokouksessa päätettäväksi, että putki-, peltiseppä- ja sähkö työläiset tulisivat Rakennustyöläisten liittoon. Lausui lopuksi toivomuksen, että muuraustyöläisten olisi välttämättä kuuluttava Rakennustyöläisten liittoon.

V. Kovanen (Rakennustyöläisten liitto): Metallityöväen liiton kohdalla on maininta siitä, mihin liittoon mahdolliset kaivostyöläiset kuuluvat. On todennäköistä, että kaivosteollisuus ennen pitkää tulee saamaan suuremman laajuuden kuin nykyisin, joten pitäisin tärkeänä, että nämä rajat määriteltäisiin aivan selvästi. Minun nähdäkseni tämä kaivostyö on kivi työtä. Näin ollen minusta olisi ehdottomasti johdonmukaista, että kaivostyöläiset olisivat Rakennustyöläisten liitossa. — En tahdo tätä muutosta suinkaan sentakia, että Rakennustyöläisten liittoa metallityöläisten kustannuksella suurennettaisiin, vaan sentakia, koska se on tosiolojen vaatimaa.

U. Nurminen (Rakennustyöläisten liitto): Kun käsitellään järjestömuotoalustuksia, täytyy tietysti käsittää, ettei niitä saa aivan käden käänteessä sellaiseen kuntoon käytännössä, kuin mitä tässä esityksessä ehdotetaan. Mutta tästä huolimatta minun mielestäni pitäisi pyrkiä laatimaan järjestömuotorakenne sellaiseksi, johon jatkuvasti voitaisiin rakentaa ja myös käytännössä olevien mahdollisuuksien mukaan pyrkiä. Pitäisi saada sellainen yhteisohjelma, joka tyydyttää nykyisen kehityksen käytännössä ollen ja myös sitä, mihin

ennakolta arvioiden lähiaikoina kehityksen pitäisi todellisuudessa päästä. — Jä tämä ehdotus ei kaikissa kohdissaan ole minun mielestäni sellainen.

Minä en halua kajota muuhun kuin Rakennustyöläisten liittoa koskevaan kohtaan. SAK:n perusteluissa puhutaan Metallityöväen liiton ja Rakennustyöläisten liiton suhteista, vaikka tässä kohden ei ole Metallityöväen liiton kohdalla' lainkaan selvitetty, mihin sellaiset rakennustyöläiset kuin peltisevät, putki- ja sähkötyöläiset kuuluvat. On pidetty ilman muuta selvänä heidän kuulumisensa Metallityöväen liittoon. Jos pidämme noin vain »ilman muuta» näitä selvinä, niin näitä päätöksiä ei tarvitse tehdä.

Mutta minä pitäisin parhaimpina sellaisia liittorajoja joiden perusteella työläisten palkka- ja työolot voitaisiin parhaiten järjestää. Tosiasia on se, jonka käytäntökin osoittaa, että silloin kun putkimiehet tekevät esim. lakon, niin he tekevät sen silloin, kun rakennustyöt suovat siihen edellytykset. Samoin on myös sähkötyöläisten ja peltiseppien laita.

Mainitsen tässä myös peltiseppien lakon. Se kesti pitkän aikaa; ja rakennustyöväen ja työnantajain liitot sen asiallisesti selvittivät. Koska lakon alaiset työt eivät koskeneet varsinaisesti metallialan työnantajia, niin mitkään pakottavat syyt eivät pakottaneet sieltä puolen asiaa selvittämään. Vasta sitten, kun rakennusalan työnantajain piti saada kattoja kuntoon, tuli asia kiireelliseksi. Piti saada edes väliaikaisia kattoja. Rakennustyöläiset selittivät: emme me voi mennä siihen, se on lakon alaista työtä, koska peltisevillä on lakko. — Mutta silloin työnantajat muuttivat suunnitelmia ja rupesivat laittamaan tiililikattoja. Tässä tuli taas harkittavaksi, mennäkö vai eikö mennä noita kattoja laittamaan, koska ne tavallaan kuuluivat peltiseville. Mutta kun katto tuli kuitenkin laitettavaksi pysyväisesti tiilistä, ei ollut muuta keinoa kuin mennä laittamaan kattoja kuntoon. — Vaikeuksia siis ilmeni aika paljon tässäkin kohden. Kun tilanne meni tällaiseksi, niin Rakennustyöläisten liiton taholta neuvoteltiin työnantajain kanssa, ja lopputuloksena oli, että työläisten esitykset hyväksyttiin. Näin siis rakennustyöväen ja rakennustyönantajain liitot selvittivät lopullisesti tämän selkkauksen.

Kun tulee kysymykseen putkityöläisten palkkojen parantamisjuttu, niin asia on vielä selvempi kuin näiden peltiseppien osalta. Sillä eihän silloin, kun putkityöt ovat lakossa, rakennusta voida valmistaa, vaan pysähtyvät myöskin muut työt rakennuksella. Jos tulee sähkömiesten palkkaliike kysymykseen, niin sähkömiehetkin useimmiten tekevät palkkaliikkeensä silloin, kun heillä on rakennuksilla kiirettä. Sähköjohtojen kiinnittäminen on myös kiinteässä yhteydessä rappautöiden kanssa.

Eräissä muissakin kohdissa tässä voisi tehdä huomautuksia, mutta en tahdo kovin paljon aikaa kuluttaa. Olen vain tahtonut nämä seikat tuoda esiin. Kun Rakennustyöläisten liiton toimikunta jätti SAK:n Työvaliokunnalle asiasta lausuntonsa, niin siinä huomautettiin, että emme tahdo pakkopäätöksillä saada yhfäkkiä näitä työläisiä muuttamaan liittoa, vaan sen täytyy tapahtua vapaaehtoista tietä. Mutta tästä huolimatta olisi SAK:n järjestömuotorajat pyrittävä tekemään sellaisiksi, että vapaaehtoinen kehitystyö voisi käydä paremmin suotuisaan suuntaan, jos edes järjestömuotopäätökset tehdään oikealle pohjalle.

Kun tuo asia kuitenkin menee valiokuntaan, niin esittäisin, että tehtäisiin periaatteellinen lausuma, että kehityksen pitäisi näissä suhteissa kulkea siihen suuntaan, että katsottaisiin, minkä liiton puitteissa minkin työläisryhmän palkkaliikkeet voitaisiin onnellisimmin hoitaa. Asianomaiset liitot ja SAK sitten mahdollisuuksien mukaan työskentelisivät siihen suuntaan, että nämä päätökset vapaaehtoisuuden tietä saataisiin mahdollisimman pian toteutetuiksi.

/. Tunturi (Kutomateollisuustyöväen liitto): Yhtyi Nurmisen esittämään periaatteelliseen toivomukseen, että työläiset yhtyisivät niihin liittoihin joiden puitteissa heidän etunsa luonnollisimmin ja käytännössä joustavimmin tulevat valvotuiksi. — Yleensä näyttää kehitys vievän siihen että m.m. korjauspajojen työläisten on edullisempi kuulua asianomaisen alan teollisuusliittoon — esim. kutomatehtaiden korjauspajoissa työskentelevien Kutomateollisuustyöväen aittoon — eikä Metallityöväen liittoon. — Ehdotti Metallityöväen liiton rajoja koskevan ponnien alkuosan muutettavaksi seuraavasti:

kaikki metalliteollisuuden työläiset, lukuunottamatta valtion rautateiden ja kuntien sekä niiden tehtaiden korjauspajojen työläisiä, joiden piirissä toimii alansa työväen liitto, sähköalan j.n.e.

Alb. Vuori (Kutomateollisuustyöväen liitto): Täällä eräs edustaja aikaisemmin lausui käsityksensä siitä, että hihna- ja remmityöläiset olisivat samanlaisia työläisiä, mutta meillä kutomateollisuudessa on tässä kielen käytössä eroa. Me käsitämme ne hihnatyöläisiksi, jotka ovat sellaisten hihnalaatujen työntekijöitä, jotka punotaan kankaasta. Remmi työläisten nimitystä sovellutamme nahka- ja kumi-työläisiin, joten Kutomaliiton kohdalla Työvaliokunnan ponsilaukelmassa on tämä »hihna»-sana oikein.

Minä kannatan toveri Tunturin tekemää ehdotusta että koetettaisiin pyrkiä siihen, että kutomateollisuudessa työskentelevät korjauspajojen työläiset kuuluisivat Kutomateollisuustyöväen liittoon ja että siis esitysviuhossa sivulla 17 olevaan mainitun liiton rajoja koske-

van ponnen loppuun lisättäisiin sanat »*sekä kaikki näillä aloilla työskentelevät korjauspajojen työläiset*». Korjauspajojen työläisinä pidän kaikkia niitä, jotka tekevät korjaustyötä, olkoonpa se sitten puutai metallityötä.

K. E. Kaipio (Rautatieläisten liitto): Kun täällä Rautatieläisten liiton kohdalla sanotaan, että siihen kuuluvat »rautateiden liikenne- ja konepajojen työläiset sekä toimen- ja viranhaltijat», niin tässä on jätetty pois varastotyöläiset, joita meillä on kokonainen osasto; samoin radoilla työskentelevät ratatyöläiset. Minusta ponsi pitäisi täydentää, ja siis ehdotan, että se muutettaisiin näin kuuluvaksi:

rautateiden palveluksessa olevat työntekijät sekä toimen- ja viranhaltijat, lukuunottamatta uudisratarakennuksilla työskenteleviä työläisiä.

L. Vuorio (Työläisliitto): Kun meidän keskuudessamme käsiteltiin näitä liittorajoja, niin olimme siinä asiassa aivan Työvaliokunnan ehdottamalla kannalla. Mitä tulee remonttimiehiin, niin ainakin pienemmissä tehtaissa näiden täytyy useissa tapauksissa kuulua sen alan työläisten liittoon, missä tehtaassa työskentelevät, sillä 1 tai 2 miestä eivät voi valvoa etujaan kuulumalla esim. Metallityöväen liittoon.

A. Saxell (Liiketyöntekijäin liitto): Meillä ei ole paljon sanottavaa tästä järjestömuutoksymyksestä. Siitä on aikaisemmin keskusteltu ja annettu myös perustelut SAK:n Työvaliokunnalle. Tämä esitys ei kuitenkaan ole aivan senmukainen, minkä olemme jättäneet. Tässä loppuponnessa nimittäin rajoitetaan eräiden työntekijäin liittoomme kuulumista sanoilla »mikäli eivät ole kuntien tai rautateiden palveluksessa». Tämä lauseen loppuosa olisi poistettava. Kun tässä nyt pyritään vetämään suuntaviivoja vastaiselle toiminnalle, niin Liiketyöntekijäin liiton taholta toivotaan, että esityksemme otetaan huomioon. Meidän liittomme toimintapiirissä on parhaat mahdollisuudet saada järjestäytymään kuntien toimenhaltijat sekä valtion rautateiden konttoreissa ja virastoissa palveleva henkilökunta.

J. Virtanen (Puutyöväen liitto): Tämä Puutyöväen liittoa ja vientilautatarhojen työläisiä koskeva kohta on jo pitkät ajat herättänyt erimielisyyttä. Puutyöväen liiton liittotoimikunta teki siitä Työvaliokunnalle aloitteen, jossa se asettui sille kannalle, että vientilautatarhojen työläiset olisi saatava Puutyöväen liiton yhteyteen. Jo vanhan liiton aikana, kun oli kuljetustyöläisten lakko, me jouduimme sangen vaikeisiin erimielisyyksiin sentakia, että näiden vientilautatarhoissa työskentelevien ja kuljetustyöläisten välillä tuli tavattoman paljon selkkauksia. Silloinhan vasta nämä työläiset järjestettiin Kuljetustyöläisten liiton alaisiksi, koska asian vaiheissa tapahtui sellaista, joka katsottiin tälle puolen eduksi.

Nyt kun olen joutunut kulkemaan tällaisissa lautatarhoissa, olen tullut huomaamaan, että tämän alan työläiset yksimielisesti haluavat kuulua Puutyöväen liiton alaisuuteen. Ja toveri Järvinen täällä myöskin todisti saman asian. Ja hänhän on joutunut työskentelemään näissä lautatarhoissa. Minusta näyttää ehdottomasti oikeammalta, että vientilautatarhat yhdistettäisiin Puutyöväen liittoon.

Täällä jo toveri Järvinen myös mainitsi tukkityöläisistä. Työvaliokunta on kylläkin ollut yksimielinen, että nämä kuuluvat Puutyöväen liittoon, mutta koska saattaa syntyä väärinkäsityksiä, niin minä uskoisin, että järjestömuotovaliokunta voisi selventää tätä kohtaa lisäämällä ponteen sanan »metsätyöläiset.»

Täällä ei ole myöskään erikoisesti mainittu verhoilijoita Puutyöväen liittoon kuuluvina. Tässä kysymyksessä on kyllä Työvaliokuntakin minun ymmärtääkseni yksimielinen siitä, että nämä kuuluvat Puutyöväen liittoon. Mahdollisten epäselvyyksien estämiseksi ehdotan, että järjestömuotovaliokunta ottaa ponteen sanan »verhoilijat».

A. Aalto (Sos.-dem. Sanomalehtimiesliitto): Minä pyysin puheenvuoroa tehdäkseni eräitä huomautuksia Sos.-dem. Sanomalehtimiesliittoa koskevaan kohtaan. Tämä on pieni liitto, johon kuuluu sanomalehtialalla työskenteleviä. Se on toiminut jo 26 vuotta. Se haluaa olla mukana ammattijärjestössä, vaikka sillä ei luonnollisestikaan ole siitä sanottavampaa taloudellista hyötyä. Liittomme jäsenet ovat sitä mieltä, että pienten lehtien toimittajat voisivat kuulua ammatillisesti järjestyneiden joukkoon. On kuitenkin ollut syytä pitää liiton säännöt sellaisina, että siihen kuuluu vain sosialidemokraattisia sanomalehtimiehiä, ja se johtuu siitä, että liitto ei ole halunnut — eikä halua edelleenkaan — laajentua sellaiseksi, että siihen voisi kuulua muutkin, sillä sellaisesta voisi syntyä hankaluuksia. Jos liiton säännöt muutetaan sellaisiksi, että siihen voivat kuulua muutkin sanomalehtimiehet, niin liittoon tulee mahdollisesti sellaisia, joiden puoluekanta ei ole sopusoinnussa pyrkimystemme kanssa. Se vaikeuttaisi liittomme toimintaa. Mutta kun nyt tässä esityksessä sanotaan, että liittoon saisi kuulua muutkin kuin sos.-dem. puolueeseen kuuluvat, niin minä tahtoisin järjestömuotovaliokunnalle tehdä sen huomautuksen, että perusteluista poistettaisiin toivomus, että lehtien toimittajat, vaikka eivät kuulukaan sos.-dem. puolueeseen, saisivat kuulua liittoon.

Br. A irola (Metallityöväen liitto): Minä ensin pyytäisin huomauttaa, että vientilautatarhatyöläisten kuuluminen Puutyöväen liittoon ei ole niinkään selvä juttu. Yhtyisin toveri Nurmisen ajatukseen, että päätettäisiin liittorajat sen mukaan, mitä palkkaliikkeitä silmällä pitäen olisi huomioon otettava. Minä haluan vielä peltiseppiä ja

putkimiesten jutusta lausua pari sanaa. Eivät ne kaikki ainakaan kuulu rakennustyön alalle. On paljon sellaisia pelti- ja putkityöaloja, joilla ei ole mitään tekemistä rakennustyön kanssa, joten tässä mennään päin seinää, jos ilman muuta liittorajat määritellään siten, että näiden alojen työläiset kuuluvat Rakennustyöläisten liittoon. Meillä on myös elin tarvetyön tekijäin alalla viime aikoina ollut juttua autonkuljettajista. On elintarvetuotantolaitoksia, joissa on kuljetusmiehiä, jotka tietenkin suorittavat kaikki kuljetustyöt. Mihin nämä kuljettajat olisi velvoitettava kuulumaan? Kuljetustyöläisten liittoonko, vai Elintarvetyöläisten liittoon? Nehän kuljettavat pääasiallisesti elintarpeita, mutta joutuvat sen ohessa ajamaan jonkin verran muitakin tavaroita. Esim. sellainen ajatus, että Elannon kuljetustyöläiset kuuluisivat Kuljetustyöläisten liittoon, on aivan mahdoton. Nehän ovat elintarvealalla työskenteleviä. Sillä jos leipurit ja makkaramiehet ovat siellä lakossa, eivät autonkuljettajakaan kauan ajele, joten tässä yhteydessä näiden kuljetusmiestei olisi kuuluttava Elintarvetyöläisten liittoon.

Saima Raunio (Elintarvetyöläisten liitto): Koska järjestömuodoissa on hiukan sekavuutta olemassa, joka voi johtaa rettelöihin työtaisteiluissa, haluan tässä yhteydessä esittää erään asiaa selventävän sanomalehtileikkeen:

»Sen lisäksi mitä alustusvihossa mainitaan, tulisi Elintarvetyöläisten liittoon kuulua kaikki elintarvetehtaiden korjauspajoissa ja varastoissa sekä pääasiassa niiden kuljetustöissä työskentelevät työläiset. Ei se, että joku sattumalta suorittaa jonkun muunkin kuljetuksen, saa velvoittaa häntä kuulumaan toiseen liittoon, jos hänen pääasiallisena tehtävänä on elintarpeiden kuljetus. Onhan kokonaan käytännössä soveltumatonta, että saman työmaan työläiset ripotellaan eri liittoihin, sillä jos esim. joku pienempi ryhmä joutuu lakkoon, saattavat paljon suuremmat työläisjoukotkin joutua taisteluun ilman ennakkovalmisteluja tai taistelumahdollisuuksia. Samoin saattaa työnantaja jollekin erikoisen tärkeälle, pienelle ryhmälle myöntää etuja ja tehdä sopimuksia sen liiton kanssa, johon nämä kuuluvat, mutta kun tulee kysymykseen suurempain työläisryhmien olojen parantaminen, tekevät nämä erikoissopimukset sen melkein mahdottomaksi, joten ne vain aiheuttavat ristiriitoja ja hankauksia työläisten kesken. Samoin aiheutuu siitä hankaluutta järjestymisen kannalta, sillä työmaalla, jossa on vähän järjestyneitä ja nekin vielä kuuluvat eri liittoihin, on melkein mahdotonta tietää, onko tekemisissä järjestyneen vai järjestymättömän työläisen kanssa.

Tämän vuoksi on osaston mielestä tärkeitä, että edustajakokous päättäisi kaikki saman työalan työläiset kuuluviksi samoihin järjestöihin.»

Tämä on erään Elintarvetyöläisten liiton osaston kirjoittama perustelu. Siis ehdotan, että ne ryhmät, mitkä tulisivat kuulumaan Elintarvetyöläisten liittoon, ovat seuraavat: leipomojen ja kondiittorien työläiset; keksi-, makaroni-, sokeri- ja karamellitehtaiden työläiset; teurastamojen, liha- ja kalasäilyke- sekä makkaratehtaiden työläiset; alkoholi-, virvoitusjuoma- ja mehutehtaiden työläiset; meijerien, kasvivoi- ja margariinitehtaiden työläiset; ravintola- ja taloustyöläiset; myllyjen-, mallas- ja hiivatehtaiden työläiset; tupakka-tehtaiden työläiset sekä mainituilla työaloilla työskentelevät varastotyöläiset, lämmittäjät, koneiden hoitajat, ajomiehet, siivoojat y.m. ryhmät, jotka toimivat edellä esitettyihin työaloihin verrattavissa töissä.

V. Kataja (Metallityöväen liitto): oli sitä mieltä, että näistä liittorajoista ei koskaan päästäne yksimielisyyteen. Esim. putkimiesten työ on sellaista, että jos nämä noudattavat tarkasti liittorajoja, niin he joutuvat kuulumaan kahteen eri liittoon, eikä ole mitään syytä lähteä tällä tavalla pirstomaan samaa ammattialaa kahden liiton alueelle. Mitä tulee korjauspajojen työläisiin, niin näiden metallimiehet eivät missään tapauksessa halua kuulua enempää Kutomatyöläisten liittoon kuin Paperityöläisten liittoonkaan.

Puheenvuorot rajoitettiin.

E. Aittola (Metallityöväen liitto): Minulla ei ole mitään huomautettavaa Metallityöväen liiton kohdalta liittorajoja määriteltäessä. Työvaliokunnan esitys on sellainen kuin liittotoimikuntamme on ehdottanut. Tahdon vain huomauttaa, ettei Metallityöväen liitto ole pyrkinyt vetämään sellaisia työläisryhmiä, jotka eivät sille kuulu.

Minä pyysin puheenvuoron oikeastaan mainitakseni tästä toveri Nurmisen esityksestä, että putki-, sähkö- ja peltiseppätyöläiset olisi saatava rakennustyöläisten liittoon. Tästä asiasta on esitysvihossa lyhyt perustelu, jonka mukaan nuo mainitut työläisryhmät kuuluvat Metallityöväen liittoon. Työvaliokunta onkin aika hyvin perustellut asiaa esittäen vakuuttavia seikkoja, joilla se vastustaa Rakennustyöläisten liiton esitystä. Täällä on jo myös huomautettu, että nämä kyseelliset työläisryhmät joutuisivat jakaantumaan useampaan eri liittoon, jos lähdetäisiin kulkemaan Rakennustyöläisten liiton esittämää suuntaa. Silloinhan joutuisivat samoissa verstaissa työskentelevät työläiset jakaantumaan eri liittoihin, eikä tämä suinkaan tulisi vaikuttamaan edullisesti järjestäytymiseen. Kyllä kai se on sentään itsestään selvä asia, että ne kuuluvat kaikki samaan liittoon. Mainitsen vain, että niissä maissa, joissa järjestäytyminen on parempi kuin meillä, kehitys ei ole kulkenut tähän suuntaan, mitä Rakennustyöläisten liitto nyt esittää. Ajankohta tällä kertaa ei ole sellainen,

jolloin meidän sopisi ruveta pakolla järjestelemään työläisryhmiä eri liittoihin. Esitti Enson metallityöntekijäin järjestäytymisestä esi- merkin, jolla tahtoi osoittaa, etteivät metallityöläiset halua liittyä asianomaisiin teollisuusliittoihin, kuten esim. Paperi- tai Kutoma- teollisuustyöväen liittoon, vaan Metallityöväen liittoon.

Aarne Mörsky (Elintarvetyöläisten liitto): Kannatti Raunion eh- tusta Elintarvetyöläisten liiton rajoiksi.

A. H. Jokinen (Kunnantyöntekijäin liitto): Mitä tulee Kunnan- työntekijäin liittoon, niin siinä ovat liittorajat oikein suunnitellut. Meidän mielestämme siinä ei ole mitään muistuttamista liiton ta- holta. Kannatti myöskin Liiketyöntekijäin liiton rajoja Työvalio- kunnan esittämässä muodossa.

V. Viitanen (Elintarvetyöläisten liitto): Minäkin tahdon selvittää Elintarvetyöläisten liiton rajoja sen vuoksi, että siinä ollaan menossa taaksepäin, mitä aikaisemmin on järjestömuodoista hyväksytty. Minä nimittäin käsitan liiton rajat määriteltäväksi siten, että siihen kuuluisivat kaikki samaan alaan vaikuttavat työläiset. On sitten eri kysymys, jos tulee sellaisia seikkoja, joissa täytyy neuvotella sellai- sten ryhmien kanssa, jotka eivät vapaaehtoisesti siirry toiseen liittoon. Täällä esitysvihon perusteluissa sanotaan m.m., että suurissa osuus- liikkeissä joutuvat autonkuljettajat kuljettamaan muitakin kuin elintarpeita; mutta päinvastoin: ne yksinomaan osuusliikkeissä eivät muuta kuljetakaan kuin elintarpeita. Pienissä liikkeissä joutuvat ajomiehet kyllä kuljettamaan yhtä ja toista. Täällä Helsingissä on nykyään Työläisliittoon kuuluvina 80,ajomiestä. Näistä 2 ajaa muita tuotteita, loput puhtaasti elintarpeita. Nämä siis ovat yhteydessä sellaisten tuotantolaitosten kanssa, jotka tuottavat puhtaasti elin- tarvealan tuotteita. Silloin nämä luonnollisesti kuuluvat siihen ryh- mään, joka on heitä lähinnä. Samaten ovat myös varastotyöntekijät esim. Elannossa puhtaasti elintarvealan työläisiä. Minä katsonkin oikeaksi, että tässä hyväksyttäisiin, mikäli asia koskee Elintarve- työläisten liittoa^ se mitä toveri Raunio äskettäin esitti.

E. Salmi (Kutomateollisuustyöväen liitto): Minä olin pakotettu puuttumaan asiaan toveri Katajan puheenvuoron johdosta. Hän sanoi, että kun hän 6—7 vuotta sitten oli eräässä kutomatehtaassa, hän sai sen tehtaan remonttimiehet liittymään Kutomateollisuustyö- väen liittoon, mutta kun hän sittemmin jätti tämän tehtaan, niin nämä työläiset ovat eronneet, eivätkä halua enää kuulua tuohon liittoon. Mutta hän jätti mainitsematta miten hän omalla persoo- nallisella vaikutuksellaan nämä remonttimiehet sai tähän tehtaan osastoon. Silloin kun Kataja tuli tähän osastoon, olivat suuntariidat kiihkeimmillään, ja kun tätä asianomaista Kutomateollisuustyöväen liiton osastoa ei muuten saatu vallatuksi, niin metallimiehet tulivat

avuksi ja saivatkin osastoon enemmistön ja pitivät sitten sitä 3 vuotta. Kun sen jälkeen ryhdyttiin ammattiyhdistysliikettä uudelleen rakentamaan jäivät nämä remonttimiehet pois järjestöstä eivätkä ole uudelleen tulleet. Näistä jäsenistä ei ole edes nykyiseen Metallityöväen liittoon tullut ainoatakaan jäsentä, joten täytynee ymmärtää asia sillä tavalla, että ne siilonkin tulivat vain määrättyä tarkoitusta varten.

U. Nurminen (Rakennustyöläisten liitto): Teki vielä useita huomautuksia Aittolan ja eräiden muiden puhujien esittämien käsitysten johdosta. Osoitti edelleen, että putki- samoin kuin sähkötyömiehetkin kuuluvat hänen käsityksensä mukaan siksi paljon rakennustyöalalle, ettei niitä voida aivan riidattomasti sijoittaa Metallityöväen liittoon. Puhui myöskin muuraustyöntekijäin liittymisen välttämättömyydestä Rakennustyöläisten liittoon, huomauttaen kuitenkin, että kehityksen yleensä näissä asioissa täytyy kulkea vapaaehtoista tietä.

E. dv. Huttunen: Nurminen täällä aivan oikein huomautti, miten Aittola on jättänyt lausunnossaan tärkeitä näkökohtia esittämättä. Mutta Nurminen jättää myös tärkeitä näkökohtia mainitsematta, kun hän puhuu putkityöntajista. Sillä putkityöntajat ovat yhteydessä rakennus- sekä metallityöntajain kanssa. (Keskeltä: Onkohan niin?) — Se ei tietenkään merkitse sitä, etteikö kehitys tällä alla tule muodostumaan sellaiseksi, että putkijohto töistä muodostuu spesialisoitunut rakennusalan työ.

Tässä esitysvihon perusteluissa edellytetään samanlaista kehitystä. Tässä lausutaan se ajatus, että nyt tällä hetkellä ei olisi muuta päätöstä tehtävä, kuin mitä Työvaliokunta esittää. Sitten minä mainitsen vielä muutaman sanan muutamiin suurempiin muutosehdotuksiin, mitä täällä on tehty. Toveri Viitanen protesteerasi Työvaliokunnan ehdotusta vastaan, mikäli asia koskee autonkuljettajia ja leipomoiden varastotyöläisiä. Hän mainitsi, että Elannossa kahta lukuunottamatta kaikki autonkuljettajat kuljettavat elintarpeita, siis leipää, maitoa j.n.e. Mutta minä kysyisin Viitaselta: Millä Elanto sitten kuljettaa sekatarvaransa? Kyllä sillä on autonkuljettajia tähänkin tarkoitukseen. Elannossa on työ muodostunut sellaiseksi, että autoilla kuljetetaan mitä moninaisimpia tarvikkeita. Jos siis otettaisiin Viitassen periaate, tulisivat kaikki autonkuljettajaryhmät vastaaviin omiin järjestöihinsä. Ja silloin siitä vasta sekamelska tulisi. Parasta on, että autonkuljettajatkin kuuluvat vain yhteen ryhmään, joka silloin on minun käsittääkseni Kuljetustyöläisten liitto.

Järvinen huomautti, tukkityöläisistä. Niistä ei ole tässä alustusvihossa mitään mainittu, mutta tämä asiahan on niitä itsestään selviä asioita. Meidän käsityksemme on aivan sama kuin Järvisen.

Mikä koskee Sos.-dem. Sanomalehtimiesliittöä, niin siihen nähden esitetään, kuten perusteluista näkyy, se toivomus, että siihen voisi

kuulua puolueettomien lehtien toimittajia, joiden asenne ei ole työväen pyrkimyksiä vastaan. Porvarillisten poliittisten sanomalehtien toimittajat eivät voisi siihen tietenkään kuulua, sillä meidän järjestöihimme ei voi kuulua sellainen henkilö, jonka toiminta vahingoittaa järjestötoimintaamme. Ja porvarillinen sanomalehdentoimittaja vaikuttaa vahingollisesti.

Tämä liitto on siinä suhteessa erikoinen, että sillä on muitakin harrastuksia kuin varsinaisilla ammatillisilla järjestöillä. Sillähän on ulkomaisia stipendimatkoja ja monenlaisia suunnitelmia, joita se toteuttaa jäsentensä kesken, eikä se näinmuodoin ole ammattiosasto siinä mielessä kuin varsinaiset muut osastot ovat. Kun siis näiden erikoisten harrastustensa vuoksi liitto tahtoo pitää omat vaatimuksensa jäseneksi pääsyyn nähden, ei liene syytä siihen ryhtyä laajemmin kajoamaan.

Keskustelu julistettiin päättyneeksi.

Päätös.

Asia lähetettiin sääntö- ja järjestömuo to valiokuntaan.

Päivällisloma.

Klo 13 otettiin kahden tunnin päivällisloma.

Kokousta jatkettiin klo 15.

Puheenjohtajana toimi *E. A. Vuori* ja sihteerinä *Olavi Tunturi*.

Ammatillisen piiritoimiston perustaminen Perä-Pohjolaan.

(Alustukset esitysvihon sivuilla 77—78 ja 85—86.)

Hyväksyttiin keskustelutta SAK:n Työvaliokunnan lausunto, että ehdotuksen erikoisen ammatillisen piiritoimiston ja valistustyökomitean perustamisesta Perä-Pohjolaan, annettaisiin tällä kertaa raueta.

Ammatilliset paikallisjärjestöt.

(Alustukset esitysvihon sivuilla 25—26 ja 76.)

A. J. Hällström (Valtuuston edustaja): Ehdotan, että Työvaliokunnan ehdotus hyväksyttäisiin.

O. Turunen (Lasiteollisuustyöväen liitto): Niin kuin näissä Työvaliokunnan perusteluissa näkyy, on huomattava määrä ammattiosastoja, jotka eivät kuulu paikallisjärjestöihin. Näin lienee asianlaita useaan osastoon nähden Helsingissäkin. Eilen toimintakerto-

musten yhteydessä mainittiin, että ei ole oikeutta pakottaa mitään ammattiosastoa kuulumaan paikallisjärjestöön. Tällainen tulkinta on muka ollut perustavan kokouksen päätös. Minun nähdäkseni on selvää, että kaikkien ammattiosastojen on kuuluttava paikallisjärjestöön. Minä ehdottaisinkin senvuoksi, että Työvaliokunnan ehdotuksen 3) kohtaan otettaisiin Helsingin Ammatillisen Paikallisjärjestön ehdotus.

S. Mäenpää (Puutyöväen liitto): Kun perustuvassa kokouksessa hyväksyttiin paikallisjärjestöille säännöt, niin 3:n pykälän 1) kohdassa määrättiin, että paikallisjärjestön säännöt velvoittavat kunkin paikkakunnan perusjärjestöt kuulumaan paikallisjärjestöihin. Nyt on sitten SAK:n Työvaliokunta tässä kohden ehdottanut, että tämä edustajakokous »pitäisi vain tärkeänä», että kunkin paikkakunnan ammattiosastot kuuluvat paikallisjärjestöihin.

Minun mielestäni tämä päätös tulisi olemaan ristiriidassa perustavan kokouksen päätöksen kanssa. Edustajakokouksen olisi johdonmukaisinta asettua samalle kannalle kuin perustava kokouskin, nimittäin että on välttämätöntä kaikkien ammatillisten perusjärjestöjen kuulua paikallisjärjestöön. Paikallisjärjestöjen ulkopuolella olemiseen ei osastoilla ole perusteltua aihetta. Esitän siis Työvaliokunnan pönten 3) kohtaan seuraavan sisältöisen muutoksen:

»kokous velvoittaa kaikki ammattiosastot kullakin paikkakunnalla kuulumaan ammatilliseen paikallisjärjestöön».

V. Valander (Rakennustyöläisten liitto): Minusta tuntui tavattoman ihmeelliseltä kuullessani eilen, kuinka Lähde mainitsi, että SAK:n Työvaliokunta ei voi velvoittaa perusjärjestöjä kuulumaan paikallisjärjestöihin. Ellei kaikkia saada kuulumaan paikallisjärjestöihin, olisi parempi, ettei näitä ollenkaan olekaan. Mutta jos kaikki päätöksellä velvoitetaan kuulumaan näihin, niin sitten ei jokaisen perusjärjestön toimitsijalle tarvitse käydä kumartamassa ja pyytämässä näitä osastoineen tulemaan paikallisjärjestöön. Minä yhdyin täydellisesti toveri Mäenpään ehdotukseen.

E. Lähde: Meidän on muistettava, että paikallisjärjestöt on perustettu sitä varten, että valistustyö voitaisiin paikkakunnilla hoitaa mahdollisimman tarkoituksenmukaisesti ja että yhteisvoimin voitaisiin suorittaa tehtävät, joita ammattiosastot yksinään eivät voi suorittaa. Paikallisjärjestöjen rakenne on suunniteltu perustuvaksi kokonaan valistustyön pohjalle. Kyllä minun ymmärtääkseni olisi ammatillisten paikallisjärjestöjen keskuudessa kuljettava vapaaehtoisen kehityksen tietä. Ei minusta ole oikein, että pakkopäätöksillä lähdetään ajamaan asioita, jotka saattavat aiheuttaa sen, että koko asia tulee jäsenistölle vastenmieliseksi. Minä tahtoisin mainita

semmoisen järjestön kuin esim. Merimiesten Unionin, joka on liittynyt SAK:oon. Jos edustajakokous velvoittaa kaikki kuulumaan paikallisjärjestöihin, niin se asettaa saman velvoituksen merimiehillekin. Ja se on kuitenkin järjestö, jonka hyväksi ei voida yhtään mitään tehdä. Sillä on aivan oma työtapansa kehitettävänänsä sen vuoksi, että sen ammattiala on erikoislaatuista.

Mielestäni riittää se, mitä Työvaliokunta ehdottaa. Täällähän sanotaan, että paikallisjärjestöjen toimintaa pidetään tärkeänä ja niiden toimintaa on edelleenkin kehitettävä. Mutta minä olen sitä vastaan, että olisi tehtävä pakkopäätös, jolla suorastaan velvoitettaisiin kuulumaan paikallisjärjestöön. Mitä sitten tehdään, jos kaikesta huolimatta joku osasto ei noudata tätä päätöstä? Onko se katsottava sellaiseksi rikokseksi, että perusjärjestö silloin olisi erotettava liittonsa ja SAK:n yhteydestä?

Kyllä minä uskon siihen, että terve kehitys tässä suhteessa tulee tekemään enemmän työtä siihen suuntaan, että paikallisjärjestöjen toimintaa voidaan kehittää entistä voimaperäisemmäksi ja tarkoituksenmukaisemmaksi. Uskon myös, että useimmat osastot tulevat näihin piankin liittymään.

Y. Salmi (Kirjatyön teki jäin liitto): Pyydän kannattaa Hällströmin ehdotusta, että työvaliokunnan ponnet hyväksytään, sillä mielestäni toveri Lähde juuri edellisessä puheenvuorossaan kyllin selvästi toi esiin ne näkökohdat, jotka tukevat Työvaliokunnan ajatusta. Vaasassa m.m. kuuluvat kaikki osastot paikallisjärjestöön. — Toivoi, ettei pakkopäätöksiä tehtäisi.

E. Lindfors (Paperiteollisuudentyöntekijäin liitto): Oli sitämieltä, että olisi jyrkästi vaadittava kaikkien osastojen kuulumista asianomaisiin paikallisjärjestöihin. Puhuja kannatti Mäenpään lisäystä Työvaliokunnan ponteen ja jatkoi: On sanottu, että taloudelliset syyt estävät joitakin osastoja suorittamasta paikallisjärjestölle menevää veroa. Se ei kuitenkaan näytä olevan totta. Tampereella ainakin Kutomateollisuustyöväen liiton osastot periaatteellisista syistä kieltäytyvät kuulumasta paikallisjärjestöön. Ne nimittäin selittivät, ettei heillä ole varoja kuulua paikallisjärjestöön, ja kun sanottiin, että heidät otetaan ilman veroa, niin ne sanoivat, etteivät he tule sittenkään. Siis ne eivät tulleet ilman veron maksuakaan.

I. Tunturi (Kutomateollisuustyöväen liitto): Minä yhtyisin kannattamaan tätä Työvaliokunnan ehdotusta. Täällä on nyt lausuttu, että kutomatyöläiset Tampereella olisivat jostakin ilkeämielisyydestä poissa paikallisjärjestöstä. Mutta tällä poissaololla on perustellut syynsä. Asia on siten, että m.m. sen osaston jäsenillä, johon minä kuulun, on ollut tätä nykyä niin pienet palkat, että jäsenmaksujakaan ei ole onnistuttu saamaan, osastolla itsellään on velkaa, joten sen

kassassa ei ole ollut sen vertaa rahaa, että olisi voitu maksaa sitä veroa, mikä paikallisjärjestölle menisi. — Me kyllä tiedämme, mikä merkitys paikallisjärjestöllä on, mutta me olemme odottaneet aikaa parempaa ja ajatelleet, että me yhdymme, kun meillä on siihen tilaisuus. Mitä tulee siihen ilmaiseksi pääsyyn, niin kyllä minä uskon, että me olisimme lapsipuolen asemassa, jos me olisihime menneet sellaisina armopalojen saajina. Me odotamme niin kauan kuin meillä on itsellämme varaa maksaa veromme. Kyllä me sitten tulemme. — Tässä siis on ollut vain köyhyys vikana, eivätkä mitkään muut intressit. •— Jos täällä nyt tehdään pakkopäätöksiä, niin voi käydä niin, että ne ovat vain paperipäätöksiä ja että ne saattavat enemmän hajaannusta kuin hyötyä aikaan. Yhdyn Työvaliokunnan kantaan.

A Ib. Vuori (Kutomateollisuustyöväen liitto): Minustakaan ei ole oikein, että edustajakokous lähtisi pakkopäätöksillä velvoittamaan osastoja paikallisjärjestöihin kuulumaan. Paikallisjärjestöt ovat valistusjärjestöjä, joten sellaisilla paikkakunnilla, jossa kaikki osastot eivät ole liittyneet paikallisjärjestöön, syy täytyy olla paikallisissa oloissa eikä suinkaan jonkin osaston haluttomuudessa. Ei siis saisi tulla kysymyksenkään minkäänlaiset pakkopäätökset.

*Puheenvuorot rajoitettiin,
samoin puheaika 2 minuuttiin.*

J. E. Savenius (Rautatieläisten liitto): Yhtyi pääasiassa siihen mitä edelliset puhujat olivat huomauttaneet pakkopäätösten merkityksettomyydestä silloin, kun käytännölliset seikat puhuvat niitä vastaan. Suositteli hyväksyttäväksi Työvaliokunnan ehdotuksen.

P. Järvinen (Puutyöväen liitto): Kyllä minä olen sittenkin sitä mieltä, että jonkinlaisia pakkopäätöksiä olisi tehtävä. Täällä on esitetty väitteitä pakkopäätöksiä vastaan, mutta minusta ne ovat olleet aivan toisarvoisia. — Kyllä merimiehille yhtä hyvin kuin muidenkin alojen osastoille on hyötyä paikallisjärjestöjen valistustyöstä. Olen sitä mieltä, että pakkopäätöksestä tässä tapauksessa saattaa olla hyötyäkin.

Br. Airola (Metallityöväen liitto): On hyvin viettelevää ajatella, että paikallisjärjestöihin olisi pakosta liitettävä. Mutta kokemuksen jälkeen olen tullut siihen tulokseen, ettei sellaista päätöstä ole hyvä tehdä. — Pitkäaikainen luottamuksellinen työ paikallisjärjestön taholta on paljon parempi kuin pakko. Lisäksi vielä taloudelliset seikat puhuvat pakkoajatusta vastaan. M.m. elintarvetyöläisten alalla on ryhmiä, jotka eivät jaksakaan maksaa paikallisjärjestön veroja. — Täytyy siis luottamuksellisen toiminnan kautta pyrkiä päämäärään,

K. V. Syrjänen (Kutomateollisuustyöväen liitto): Kun täällä nyt
S — SAK:n Pöytäkirja

ovat jotkut tahtoneet vaatia tähän kohtaan huomattavasti kovempaa pykälää kuin Työvaliokunta esittää, ja on otettu erikoisesti Kutoma-teollisuustyöväen liiton osastojen suhtautuminen paikallisjärjestöihin esille, niin sen johdosta minä huomautan, että se on ihan aiheetonta huomaavaisuuden osoitusta. Kaikilla muilla paikkakunnilla, paitsi Tampereella dsastomme kuuluvat paikallisjärjestöihin.

O. Polin (Kirjatyöntekijäin liitto): Vaikka minä olenkin periaatteessa niiden puolella, jotka ehdottavat pakkopäätöstä, niin käytännöllisen kokemuksen nojalla minä olen sillä kannalla, että pakollista päätöstä ei olisi tehtävä.

H. Puukko (Kunnantyöntekijäin liitto): SAK:n Työvaliokunnan ehdotus on tässä paikallaan. Jos pakkopäätöksiä tehdään, täytyy ruveta harkitsemaan, kummatko ovat tärkeämpiä: osastot vaiko paikallisjärjestöt.

Keskustelu julistettiin päättyneeksi.

Päätös.

Työvaliokunnan ehdotus perusteluineen hyväksyttiin sellaisenaan, joten edustajakokous päätti:

että ammatillisten paikallisjärjestöjen toimintaa on edelleen kehitettävä;

että niille paikkakunnille, joilla toimii useampia ammattiosastoja ja joissa ammatillista paikallisjärjestöä ei vielä ole, perustetaan se ensi tilassa;

että kokous pitää tärkeänä kaikkien ammattiosastojen kuulumista ammatilliseen paikallisjärjestöön; sekä

että Keskusliiton Työvaliokunta valmistakoon tarvittavat, käytännön vaatimat muutokset paikallisjärjestöjen mallisääntöihin.

Ammattiyhdistysliikkeen valistustyö.

(Alustukset esitysvihon sivuilla 54—65, 80—85, 87—88.)

Br. Airola (Metallityöväen liitto): Alustusvihossa on Turun Metallityöväen liiton osaston esitys, joka käsittelee valistustyön keskittämistä kokonaan SAK:n käsiin, mutta tähän nähden ei ole mitään sanomista,, koska Metallityöväen liiton edustajakokous jo hylkäsi tämän aloitteen.

Mutta tässä SAK:n Työvaliokunnan alustuksessa puhutaan valistustyön keskittämisestä. Se on välttämätöntä,,sanotaan; mutta kun alustus tehdään ponsiksi, muuttuu tilanne: ei ole mainittu, miten

keskittäminen pitäisi tapahtua. Selitetään vain, että liitot ensin tekevät valistustyösuunnitelmansa ja jättävät sen SAK:n Työvaliokunnalle, joka ottaa kaikki nämä huomioon tekee oman valistustyösuunnitelmansa. Jos otetaan huomioon SAK:n keskeinen asema valistustyössä, niin minä haluan kääntää sen toisinpäin, siis siten, että SAK ensin tekee valistustyösuunnitelmansa ja esittää sen liitoille, liitot voivat vasta sitten suunnitella valistustyön täydentämistä. Täten onnistutaan paremmin heikkoihin liittoihin nähden, joilla ei ole itsellään kylliksi varoja valistustyöhön. Minä esittäisin sellaisen muutoksen, että SAK:n Työvaliokunta tekee hyvissä ajoin valistustyösuunnitelmansa toimintakaudeksi kerrallaan. Suunnitelmassa otettakoon huomioon teollisuuskeskukset y.m. tärkeät paikkakunnat. Suunnitelmasta jätetään yksi kappale kullekin liitolle, jotta nämä voivat mahdollisuuksien ja varojensa mukaisesti täydentää tätä valistustyötä.

E. Lindfors[^] (Paperiteollisuudentyöntekijäin liitto): Minä haluan olla toveri Airolaa vastaan. Ei sovi otaksua, että SAK on taloudellisesti voimakkaampi järjestämään valistustyötä kuin liitot yhteensä. Liitoilla yhdessä on tavaton joukko valistustyön suorittajia. SAK ei koskaan voi järjestää niin suurta miesmäärää pitkin maata. Pidänkin oikeana Työvaliokunnan ehdotusta, että valistustyösuunnitelmat pyydetään liitoilta, ja senmukaan SAK sitten järjestää oman valistustyönsä.

S. Mäenpää (Puutyöväen liitto): Minä tahtoisin valistustyökysymyksessä kiinnittää huomiota Puutyöväen liiton tekemään esitykseen Perä-Pohjolan metsä- ja uittotyöläisten järjestämistyöstä. Esitysviuhossa on hyvin perusteltuna esitys, että Puutyöväen liitolle myönnettäisiin vuosittain 10,000 mk. avustuksena tämän valistustyön suorittamiseksi sillä edellytyksellä» että myös Puutyöväen liitto omalta osaltaan osallistuu tähän valistustyöhön. •— Tähän on Työvaliokunta omassa lausunnossaan suhtautunut kielteisesti, perustellen kantaansa sillä, että on hyvin vähän toiveita tämän työn onnistumisesta. Työvaliokunnan perusteluissa esitetään, että metsä- ja uitto työläiset ovat sesonkityöläisiä, jotka sesongin ohi mentyä voivat olla kokonaan toisella puolella maata. Minä kuitenkin otaksuisin, että näistä on huomattava joukko paikallisia työläisiä. Olivathan vanhan ammattijärjestön aikana Perä-Pohjolan metsä- ja uittotyöläiset melkoisen hyvin järjestyneitä. Siis katsoisin, että hyvällä tahdolla ja kiinteällä työllä sillä alalla voitaisiin saada hyviäkin tuloksia. Yhdyn siis Puutyöväen liiton alustukseen, ja toivoisin, että SAK:n Työvaliokunta velvoitettaisiin tämän ponnen mukaisesti avustamaan Puutyöväen liittoa järjestelytyössä Perä-Pohjolassa.

E. K. Louhikko: Minä haluan sanoa .muutaman sanan toveri

Airolalle hänen esityksestään. Ei se käy niin päin kuin hän ehdottaa. SAK voi palkata korkeintaan yhden vakinaisen järjestäjän, ja sillä ei kovin laajaa suunnitelmaa voi suorituttaa. Meillähän on nykyisin kolmella liitolla vakinaiset järjestäjät, joten meidän täytyy ensin saada tietää näiden liittojen suunnitelmat, sen jälkeen vasta voidaan tehdä yksityiskohtainen suunnitelma SAK:n taholta. Yhteensattumat on myös aina voitu välttää, milloin vain on saatu tietää liittojen järjestäjien matkasuunnitelmat.

Mitä tulee Perä-Pohjolan metsä- ja uittotyöläisiin, niin minä olen toveri Mäenpään kanssa samaa mieltä, että valistustyötä näiden keskuudessa olisi tehtävä. Täytyy myöntää, että kuten vanhalla ammattijärjestöllä, niin SAKUakin tulee olemaan tulevaisuudessa paljon tehtävää Perä-Pohjolassa. Ei Puutyöväen liitto siihen yksin kykene. Mutta tämä jää riippumaan varoista, minkä verran tähän työhön voidaan käyttää. Valistuskeinona olisi hyvä saada Palkkatyöläistä leviämään sinne näiden työläisten keskuuteen. Viime talvena sinne työnantajien puolesta vietiin Ajan Suuntaa autolastittani työmiesten ruokailupaikoille näiden luettavaksi. Jos sinne saataisiin edes pieni nippu Palkkatyöläistä, niin näillä työläisillä olisi toisenlaista hengen muonaa iltapuhteiksi. Minusta tuntuu, että jos Työvaliokunta neuvottelemalla Puutyöväen liiton kanssa saa ensi talven aikana näille metsätyöläisille 3—5,000 kappaletta Palkkatyöläistä, niin tälläkin toimenpiteellä viedään ammattiyhdistysliikettä eteenpäin. Se voidaan järjestää edullisesti ja halvalla ja SAK tahoo kyllä olla tukemassa Puutyöväen liittoa tässä työssä.

E. Lähde: Eiköhän Airolalle tullut ajatusvirhe tekemässään ehdotuksessa. Hän puhui valistustyön keskittämisestä, mutta hänen ehdotuksensa tarkoittaa päinvastoin valistustyön hajoittamista. Ei kai Airola sitä tarkoittanut, koska antoi toisenlaiset perustelut. Asiahan, hyvä toveri, on niin, että jos me pyrimme valistustyön keskittämiseen, me olemme lähteneet väärästä päästä rakentamaan. Emmehän me voi aloittaa talon rakentamista katosta päin. Kaiken valistustyön pohjana on eri ammattialojen tarpeitten tunteminen. Ja ammattialojen tarpeet tunnetaan parhaiten kunkin alan liitossa. Liitot, tuntien tarpeet, laativat oman valistustyösuunnitelmansa. Kun tämä kaikki tunnetaan, niin SAK:n tehtävänä on tietysti minun ymmärtääkseni täyttää aukot vointinsa mukaan. SAK:lla ei ole varojakaan kovin laajan valistustyösuunnitelman toteuttamiseksi. Tämän jäsenmäärän perusteella on kyseenalaista, voiko se toteuttaa entistäkään suunnitelmaansa, tulkoon sitten tämän kokouksen päätös millaiseksi tahansa. Näin ollen minusta tuntuu, että Airolan ehdotuksen mukaisesti työskennellen tulokset muodostuisivat vielä paljon nykyistäkin huonommiksi, vaikka nykyinenkin valistustyö on kovin heikkoa.

Senvuoksi, ja katsoen siihen, että SAK:n Työvaliokunnan ehdotusta ovat olleet laatimassa eri liittojen valistusasioiden hoitajat, ja ottaen lisäksi huomioon sen, että eri liitot ovat käsitelleet tätä ehdotusta ja pitäneet sitä asianmukaisena, toivon että Työvaliokunnan ehdotus hyväksytään ilman muuta.

Mitä sitten tulee erikoisesti Puutyö väen liiton ehdotukseen, joka koskee Perä-Pohjolan metsä- ja uittotyöläisten keskuudessa suoritettavaa valistustyötä, niin sitä on harjoitettava mahdollisimman suuressa määrässä. — Ja minä olen vakuutettu siitä, että Työvaliokunta kyllä tämän asian ymmärtää. Toisaalta on edustajakokouksen kyllä varottava lyömästä kiinni päätöstä, että Puutyöväen liitolle pitää tätä tarkoitusta varten myöntää 10,000 mk. Jos näin tehdään, niin esim. Paperiteollisuudentyöntekijäin liitto voi aivan yhtä hyvällä syyllä sanoa: Me tarvitsemme paperiteollisuustyöläisten järjestämiseen 25,000 mk. Täältä voi nousta liitto kuin liitto tekemään tällaisia anomuksia. Kaikilla niillä on loputtomasti tarpeita, joita ne voivat perustella yhtä oikeudenmukaisesti kuin Puutyöväen liittokin. Jos tässä ruvetaan jakamaan oikeutta myöten jäsenille varoja, niin rahat loppuvat alkuunsa.

Saima Raunio (Elintarvetyöläisten liitto): Kannatti Airolan ehdotusta.

V. Valander (Rakennustyöläisten liitto): Tarkastellessani tätä kohtaa, missä on puhuttu nuorison saamisesta mukaan ammattiyhdistysliikkeeseen, niin minun käsittääkseni tämä Työvaliokunnan lausunto ei sano tästä asiasta yhtään mitään. Siinä sanotaan vain: työläisnuoriso olisi saatava mukaan ammattiyhdistysliikkeeseen. Periaatteellisesti se tunnustaa nuorison järjestäytymisen merkityksen, mutta ei se mainitse mitään keinoja, joilla tätä työtä voitaisiin toteuttaa.

Näin ollen minä esittäisin, että Työvaliokunnan yhteyteen perustettaisiin erikoinen nuorisosaosto, mikä ryhtyisi tekemään valistustyötä nuorison keskuudessa koko maata käsittävänä järjestönä. Sen alaosastoja voitaisiin perustaa paikallisten järjestöjen yhteyteen.

P. Järvinen (Puutyöväen liitto): Täällä on jo Airolalle sanottu tarpeeksi tuosta valistustyön keskittämisestä, joten minun nähdäkseni siitä ei enää tarvitse puhua. Mutta sitten täällä alustusvihossa puhutaan nuorisosta ja sen saamisesta ammattiyhdistysliikkeen piiriin. Miksikähän tässä erikoisesti kiinnitetään huomiota nuorisoon, mutta jätetään naiset miltei kokonaan sivuun. Meillähän on olemassa erikoinen nuorisojärjestö, joka huolehtii nuorison valistustyöstä. — Minun käsittääkseni tässä lähdetään nyt toisille urille kuin oikeastaan pitäisi. Nämä nuoriso-osastot ovat olleet aina avuliaita antamaan ohjelma- y.m. apua ammattiosastoille, milloin nämä vain ovat pyytäneet.

neet. Nuorisovalistustyössä olisi rajoitettava yhteistoimintaan nykisen nuorisoliiton kanssa. Siinä ei ole mitään vaaraa ammattiyhdistysliikkeelle. Minun piti myöskin mainita tästä Perä-Pohjo- laan kohdistuvasta valistustyöstä, mutta kun Louhikko täällä jo ilmoitti, että sinne tullaan kiinnittämään huomiota enemmän kuin tähän asti, niin tyytynen tällä kertaa siihen. Kurssitoimintaan on myös kiinnitettävä huomiota ja sitä on edelleen tehostettava, silloin siinä päästään joihinkin tuloksiin. Ja tässäkin kurssitoiminnassa voitaisiin toimia yhdessä eri liittojen kanssa ja saada ne siten laajemmalle pohjalle sekä näin ollen samalla ammattiyhdistysliikkeelle edullisemmiksi. Sitten minä tähän ponte- en liittäisin sellaisen sanonnan, että

»nuorisovalistustyössä SAK velvoitetaan asettumaan yhteistyöhön Sos.-dem. Työläisnuorisoliiton kanssa sekä antamaan sille tukea ja apua sanotun työn tekemisessä».

A. Heinonen (Puutyöväen liitto): Selosti laajemmin niitä toimenpiteitä ja suunnitelmia joita liittotoimikunta on toteuttanut Perä-Pohjolan metsä- ja uittotyöläisten valistamiseksi ja niiden vetämiseksi mukaan ammatillisiin järjestöihin, jatkaen sitten: Tämä alustusvi- hossa oleva esityksemme on täällä saanut kovin kylmän vastaanoton. Kylmä oli Louhikonkin suhtautuminen ehdotukseen, vaikka hän koet- tikin sivellä hellävaroen. Hän mainitsi, että jos liitollemme myön- nettäisiin avustusta tähän valistustyöhön, niin useat muut liitot voisivat tehdä samanlaisia erikoispyyntöjä valistustyönsä tekemiseen. Tietysti sellainen vaara onkin olemassa. Me tiesimme jo, että Työvaliokunta antaa siitä hylkäävän lausunnon. Minä olisin kuitenkin sitä mieltä, että edustaj akokous ei lähtisi vaaralliselle tielle, jos se myöntäisi Puutyöväen liitolle sen liittotoimikunnan pyytämät 10,000 markkaa vuosittain, koska ehdotuskin on siten ehdollinen, että nämä myönnetään sikäli, kuin Puutyöväen liitto voi suorittaa toisen puolen itse. Jos siis Puutyöväen liitto ei kykene osaansa suo- rittamaan, niin keskusjärjestöltä ei mene yhtään penniä.

Lopuksi tahdon huomauttaa, että erikoinen Perä-Pohjolan piiri perustettanee ennen pitkää. Tämän keskuspaikkana voisi olla esim. Rovaniemi. Valistustyön harjoittaminen kävisi sieltä käsin parhaiten, ja koska siellä on muitakin teollisuusaloja, niin se tulisi halvem- maksikin kuin jos keskusjärjestö täältä käsin sitä hoitelsi.

Kahviloma.

Klo 15 otettiin 20 minuutin kahviloma.

Kokousta jatkettiin klo 15.20.

Puheenjohtajana toimi *E. A. Vuori* ja sihteerinä *A. Karvosenoja*.
By. Airola (Metallityöväen liitto): Teki erinäisiä huomautuksia Lähteen puheen vuoron johdosta, ollen edelleen sitä mieltä, että keskitys on alettava ylhäältä päin siten, että SAK laatii ensin tarkan valistustyösuunnitelman, joka sitten esitetään liitoille, jotta ne voivat järjestää oman valistustyönsä sen mukaan. Lopuksi hän tehosti SAK:n velvollisuutta kurssien järjestämisessä toimitsij avoimien kasvattamiseksi.

S. Mäenpää (Puutyöväen liitto): Nuorisokysymystä koskevan kohdan perusteella minä pyytäisin kiinnittää huomiota Valanderin aikaisemmin tekemiin ehdotuksiin näiden ponsien yhteydessä sillä tavalla, että SAK:n Työvaliokunnan alaiseksi tulisi erikoinen nuorisajaosto, joka puolestaan paikallisjärjestöjen välityksellä koettaisi saada nuorisotoimintaa syntymään. Alustusvihossa on kyllä selvitys siitä, että nuoriso olisi saatava mukaan, mutta puuttuu käytännöllinen ehdotus, millä tavalla nuorisoa voitaisiin vetää mukaan. Senvuoksi kannatankin Valanderin ehdotusta.

E. K. Louhikko: Airolalle vielä pyydän huomauttaa, kun hän tehosti SAK:n kurssitoimintaa, että me olemme järjestäneet niitä kaikilla sellaisilla paikkakunnilla, missä se vain on ollut mahdollista, paitsi sellaisissa suurissa teollisuuskeskuksissa, jotka eri liitot ottavat erikoiseen huostaansa¹. Sitten toveri Heinoselle tahdon huomauttaa, hänen Työvaliokunnalle kohdistamiensa kovistelujen johdosta, että tässä maassa ei ole yhtään työläisryhmää, jotka olisivat niin vaikeasti järjestettävissä kuin juuri metsä- ja uittotyöläiset. Siinä on liitolle kallis ja vaikea työmaa. Ja kun teillä on täällä Etelä-Suomessakin 20—30,000 järjestymätöntä sahatyöläistä, Kotkassa y.m. keskuspaikoissa, olisi ne järjestettävä ensiksi, se käy helpommin ja vähemmän kustannuksin.

Täytyy sanoa, että ruotsalaisetkin, jotka voivat suositella meille sopivia menettelytapoja, sanovat: hankkikaa metsätyöläisille sopivaa kaunokirjallisuutta, joitakin Londonin teoksia y.m. Se on ainoa järjestämisuoto metsätyöläisten keskuudessa. Sopivien kirjailijoiden teoksia hankkimalla metsätyöläisten luettavaksi nämä saadaan herätetyksi, ja sitä tietä niistä voi joskus tulla järjestyneitä työläisiä.

Kun ruotsalaiset toverit sanovat näin, niin mitä me voimme silloin monin kerroin heikommilla voimillamme? Mitä meidän kannattaa palkata sinne suotta miestä kulkemaan ja kiertämään näiden paikasta toiseen nopeasti siirtyvien työläisten perässä? Ei sinne kannata ruveta upottamaan kymmeniä tuhansia markkoja. —Vanha ammattijärjestö uhrasi varansa sellaisille paikkakunnille kuin Kuusamoon, Kuolajärvelle y.m., siis niiden metsätyöläisten keskuuteen, joilla on oma pieni maapalstansa, jolta ne menevät talveksi metsätöihin, mutta

ovat kesäajan palstaansa viljelemässä. Sekään ei voinut mitään sille varsinaiselle liikkuvalla työvoimalla, joka muodostaa 40—50,000 miestä. Nämä ovat niitä seikkoja, jotka pidättävät keskusjärjestöä suoraan päästä uhraamasta varoja tähän kylläkin hyvään asiaan. Sahateollisuustyöläisten keskuudesta on paljon helpompi ottaa kantajoukko Puutyöväen liiton riveihin. Sen kokemuksen antavat meille naapurimaiden järjestöt.

Sitten pyydän vielä kuluttaa kokouksen aikaa lausuakseni muuttaman sanan nuorisokysymyksestä. Täällä toveri Järvinen tahtoi hyvin ylimielisesti kuitata tämän esityksen. Hän sanoi, että tässä muka lähdetään rynnäkköön nuorison vetämiseksi pois nuorisojärjestöjen piiristä. Me pyrimme juuri siihen, että kaiken täytyy tapahtua yhteistyössä työväen nuorisojärjestöjen kanssa. Tämän esityksen ovat lukeneet myöskin nuorisojärjestöjen toimihenkilöt, eivätkä he ole nähneet tässä mitään heitä vastaan kohdistuvaa eikä heidän työkenttäänsä supistavaa.

Kaikissa maissa on tämän hetken tärkein kysymys saada nuoriso mukaan ammattiyhdistysliikkeen vaikutuspiiriin. Senvuoksi tämäkin esitys on kyllä vakavasti harkittu, ei sitä ole tehty vain summutikassa. Ja meillähän on monien liittojen työalalla suuri nuoriso-armeija, jolle tätä valistuksen evankeliumia pitäisi jollakin tavoin saada.

E. Lähde: Minä tahtoisin erikoisesti huomauttaa siitä, että SAK:n Työvaliokunta ehdottaessaan toimenpiteitä nuorisokysymyksessä on pyrkinyt olemaan varovainen. Kuten tästä päätöslauselman 13) kohdasta näkyy. Tähän on erikoista syytä senkin vuoksi, että kysymys on sellainen, jota meidän maassamme ei ole vielä tarpeeksi tutkittu. Tässä on suuret mahdollisuudet helposti erehtyä ja mennä väärille linjoille. Meillä on mahdollisuuksia järjestää yhteistyö nuorisojärjestöjen ja mahdollisesti vielä työväen urheilujärjestöjenkin kanssa tai myös samalla tavalla kuin mitä hollantilaiset ovat tehneet. Se kirjanen, mikä on edustajille jaettu, ei ole mikään päätöslauselma. Se tahtoo vain selvittää kysymystä, millä tavalla muissa maissa asiaa on järjestelty, millä tavalla työtä tehdään tässä asiassa. Tämä on sitä varten, että voitaisiin muissa maissa saavutetut kokemukset ottaa huomioon ja niiden pohjalla muokata maaperää asialle, jonka suorittaminen meidänkin maassamme on välttämätöntä.

K. Hassel (Paperiteollisuudentyöntekijäin liitto): Minä uskon, että Työvaliokunta on laatinut nämä ponnet asiantuntemuksen ja pitkäaikaisen kokemuksen perusteella. Kun näistä vielä eri liittojen toimitsijat ovat antaneet lausuntonsa, niin minun mielestäni tämä Työvaliokunnan ponsiehdotus olisi tällaisenaan hyväksyttävä.

Keskustelu julistettiin päättyneeksi.

Päätös.

Asia lähetettiin valistusasiain valiokuntaan.

Julistus.

Järjestävä valiokunta esitti edustajakokouksen hyväksyttäväksi Työvaliokunnan toimesta laaditun julistuksen, joka olisi kehoitus maamme palkkatyöväelle nousta taisteluun, elinehtojensa parantamiseksi ja toimenpiteisiin järjestöjemme vahvistamiseksi, sekä olisi samalla myöskin tavanmukainen vappujulistus.

Valiokunnan ehdotus julistukseksi hyväksyttiin yksimielisesti.

Suomen työväenluokalle!

Taisteluun parempien elinehtojen puolesta järjestöjen avulla!

Vappu, työväen taistelukunnan kohottamispäivä!

Ammattiyhdistysten Keskusliiton edustajakokouksen kehoitus maamme työläisille.

Maamme palkkatyöväelle ovat viimeksi kuluneet vuodet olleet raskaita koettelemusten vuosia. Neljä vuotta jatkunut taloudellinen pula ja siitä johtunut suuri työttömyys, on aiheuttanut sanoin kuvaamatonta kurjuutta kymmeniintuhansiin työläisperheisiin.

Tuhannet tuhotut työläiskodit puhuvat tässä suhteessa synkkää kieltä.

Suurta työttömyyttä ja siitä johtuvaa työläisten hätää ovat työnantajat käyttäneet hyväkseen alentamalla työläisten palkat niin alhaisiksi, etteivät ne riitä edes vaatimattomimpaankaan toimeentuloon, kuten useiden kuntien hallintoelimet ovat voineet todeta. Valitettavasti valtiokin, jonka velvollisuus olisi huolehtia työläistenkin elämismahdollisuuksista, on seurannut samanlaista palkkapoliitiikkaa kuin yksityistyönantajatkin.

Järjestelmällinen hyökkäys työväenluokan aikaisempia saavutuksia vastaan on kapitalistisen luokan kaiken toiminnan tarkoitus. Tätä todistaa se, että samanaikaisesti kun työväki on ponnistellut äärimmäisessä taloudellisessa hädässä, pyrkii valtiollinen taantumus supistamaan, jopa kokonaan poistamaankin työväeltä mahdollisuudet vaikuttaa yhteiskuntaelämän kulkuun. "Useat uudet lait ja hallinnolliset säädökset rajoittavat työväen yhteiskunnallisia oikeuksia, jopa järjestäytymisvapauttakin. Niitä vähäisiä sosialisia etuja, joita maamme työväellä on ollut, on supistettu, ja uusia toimenpiteitä on vireillä. Mutta tämäkään ei ole riittänyt.

Työmaaterrorin avulla on työläisiä estetty liittymästä omiin järjestöihinsä tai pakotettu eroamaan niistä.

Näin pitkälle ovat taantumuksellisimmat työnantajat menneet luottaen siihen, ettei heidän toimiaan kukaan valvo, koska työväen ammatilliset järjestöt eivät ole olleet riittävän voimakkaita tätä tehtävää suorittamaan.

Kaikella on kuitenkin rajansa! Myöskin työväenluokan kärsimyksillä!

Ankaran kokemuksen opettamina alkavat työläiset vihdoinkin havaista, että heidän on yhteisvoimin noustava taisteluun parempien elinehtojen puolesta. Talouspulan helpottaessa ankaria kahleitaan on työväestön järjestötoiminnassa yleensä havaittavissa vilkastumista. Järjestövoimien keskittäminen taisteluun parempien elinehtojen saavuttamiseksi on tämän hetken näkyvä tunnusmerkki. Tämä osoittaa, että työläiset alkavat luottaa omiin voimiinsa ja tuntea, että vain järjestöjen avulla he voivat saada asemaansa parannusta.

Ammattiyhdistysten Keskusliiton edustajakokous, käsiteltyään menneiden vuosien raskaita kokemuksia ja suunnitellessaan lähiajan toimintaa, toteaa, että ainoa edellytys työläisten palkkojen ja työehtojen parantamiseksi ovat voimakkaat ammatilliset järjestöt.

Tämän vuoksi vetoaa edustajakokous maamme palkkatyöväkeen. Se odottaa sitä yhteiseen taisteluun oikeuksiensa puolesta. Vaikkapa talouselämä hiukan elpyisikin, kuten merkit osoittavat, niin työväen asemaan ei saada riittävää parannusta, ellei sitä vaadita voimakkaiden järjestöjen avulla.

Maamme ammattiyhdistysliikkeen lähiajan toimintaohjelma sisältää vaatimukset, työtä kaikille ja työstä riittävä palkka.

Työtilaisuuksien avaamista edistää tehokkaasti työviikon lyhentäminen, joten tämä vaatimus on erikoisen nykytärkeä. Työpalkkojen kohottaminen elinkustannuksia vastaaviksi edistyy varmimmin työehtosopimusjärjestelmän avulla. Tämän vuoksi taistelu työehtosopimusten puolesta sisältyykin tärkeänä osana maamme ammattiyhdistysliikkeen lähiajan ohjelmaan.

Työläistoverit!

Vappu, työväestön kansainvälinen juhlapäivä lähestyy. Me koostumme edelleenkin sankoin joukoin tätä päivää viettämään järjestöjemme juhlissa. On muistettava, että me tällä kertaa elämme tärkeässä murroskaudessa, aika, jolloin työväestön yksimielisyydestä ja yhteistahdosta riippuu se, minkälaiseksi työväenluokan asema maassamme muodostun. Tämän vuoksi Ammattiyhdistysten Keskusliiton edustajakokous toivoo, että nyt lähestyvistä työväen kansainvälisestä juhlapäivästä muodostuisi maamme työväen taistelukunnan kohottamispäivä.

Raskaitten kokemusten kautta voittoon! Siinä meidän tämän hetken tunnuslauseemme. Antakoon tietoisuus siitä, että me taiste-

lemme oikean asian ja ihmisyyden puolesta, meille entistä enemmän rohkeutta ja tarmoa toiminnassa maamme paljon kärsineen työväenluokan hyväksi.

Suomen Ammattiyhdistysten Keskusliiton edustajakokous.

Työnjuhlien voittovarojen jakaminen.

(Alustus esitysvihon sivulla 86—87.)

O. Polin (Kirjatyöntekijäin liitto): Minä lyhyesti ehdottaisin kokouksen hyväksyttäväksi SAK:n perustavan kokouksen päätöksen työnjuhlista eräällä muutoksella. Porin Ammatillinen Paikallisjärjestö on käsiteltyään työnjuhlien voittovarojen jakamista tehnyt siitä ehdotuksen, jonka Työvaliokunta on käsitellyt, ja antanut siitä lausuntonsa, jossa se esittää voittovarot jaettavaksi puoliksi SAK:n ja toimeenpanevan järjestön kesken.

Tähän Työvaliokunnan lausuntoon minä yhdyn täydellisesti. Siis juhlien bruttotuloista lankeaa 50 % SAK:lle valistusrahastoon ja 50 % juhlan järjestävälle paikallisjärjestölle. Tämä on vielä oikeampi suhde kuin esittämämme, ja se kehoittaa entistä enemmän kiinnittämään huomiota siihen, että juhlat mahdollisimman hyvin onnistuisivat.

Ehdotan siis ponnet kuulumaan seuraavasti:

elokuun ensimmäisenä sunnuntaina järjestetään työnjuhlia niin monella paikkakunnalla kuin mahdollista;
työnjuhlien voittotuloista lankeaa 50 % SAK:lle valistustarkoituksiin ja 50 % kunkin paikkakunnan juhlia järjestävälle järjestölle valistustyöhön käytettäväksi;

SAK:n toimesta valmistetaan vuosittain erikoinen työnjuhlamerkki, josta saadut voittovarot käytetään ammatilliseen valistustyöhön.

E. Lindfors (Paperiteollisuudentyönt. liitto): Kannatti Palinin ehdotusta.

Keskustelu julistettiin päättyneeksi.

Päätös.

Palinin ehdottama päätöslauselma hyväksyttiin yksimielisesti.

Latvian edustajat saapuvat.

Edustajakokoukseen kutsutut Latvian Ammattijärjestön edustajat, toimikunnan jäsen *Peter Zeibolt* sekä toverit *Ernst Gabars* ja *Fritz*

DukkUos, saapuivat kokoukseen jonkinverran myöhästyneinä matkavaikeuksien vuoksi.

Kokouksen puolesta lausui puheenjohtaja

E. A. VUORI

latvialaiset toverit tervetulleiksi seuraavin sanoin:

Arvoisat latvialaiset edustajat.

Valitettavasti emme täällä Suomessa taida teidän vanhaa kiel-tänne ja senvuoksi käytänkin saksankieltä. Se on kyllä Hitlerin Saksan ja Dolfussin Itävallan virallinen kieli, mutta sehän on myös paljon kärsineiden saksalaisten toveriemme ja sankarillisten itävalta-laisten toveriemme kieli.

Kokouksen yhtenä puheenjohtajana on minulla mieluinen tehtävä lausua Teidät latvialaiset toverit tervetulleiksi tähän Suomen Am-mattiyhdistysten Keskusliiton ensimmäiseen varsinaiseen edustaja-kokoukseen. Teidän saavuttuanne tänne on meillä täällä edustet-tuina asiallisesti koko Baltian ja Skandinavian ammatillisesti järjes-tyntynyt työväki. Se, että näin on asianlaita juuri täällä Suomen am-mattiyhdistysväen kongressissa, osoittaa mikä tärkeä tehtävä meillä suomalaisilla on ja vastaisuudessa tulee varmaankin entistä suurem-massa määrässä olemaan. Meidän maantieteellinen asemamme, mei-dän kanssakäymisemme sekä etelässä olevien naapurimaiden työväen-järjestöjen kanssa että lännessä olevien naapurimaiden järjestöjen kanssa, antaa meille tilaisuuden olla jonkunlaisena välittävänä renkaana Baltian ja Skandinavian välillä vaikkakin, kuten hyvin tiedän, Baltian järjestöjen suoranaisetkin suhteet Skandinaviaan ja varsinkin Ruotsiin ovat kyllä kehittyneet viime aikoina läheisiksi. Sikäli kuin meidän järjestömme täällä Suomessa voimistuvat sikäli me voimme täyttää tämän yhdysmiehen tehtävän entistä paremmin.

Lausun siis Teidät, latvialaiset toverit sydämellisesti tervetulleiksi. Ja toivon, että viihdytte hyvin keskuudessamme ja tässä vierait-temme lukuisuuden vuoksi suorastaan baltilais-skandinaaviselta konferenssilta näytävässä kokouksessamme.

Tervehdykseen vastasi toveri

PETER ZEIBOLT

lausuen seuraavaa:

Pyydän anteeksi etten voi tervehtiä teitä suomenkielellä, enkä myöskään käyttää omaa kieltäni, joten minunkin täytyy käyttää Hitlerin ja Dollfussin kieltä. — Hän kertoi, että heidän keskuslii-tossaan on tätä nykyä 29,000 jäsentä. Latviassa toimii myöskin keltainen ammatillinen liitto, joka on yhteydessä sikäläisen hitleri-läisen liikkeen kanssa.

Viime vuosien pula-aika on tuntunut raskaasti Latviassakin. Pula-ajan vuoksi ammatillisten järjestöjen toimintakin on ollut vaikeata. Niiden on kuitenkin onnistunut säilyttää asemansa, vieläpä lisätä jäsenmääräänsäkin.

Poliittinen tilanne on niinikään sängen vaikea. Fascistinen liike ei ole tosin erikoisen voimakas poliittisesti, mutta suuri kirkollinen puolue, talonpoikain puolue pyrkii Latviassa, kuten Virossakin, pystyttämään oman diktatuurinsa. — Latvian toverien asema on sikäli pelastettu, mikäli työläistoverit kaikissa maissa toimivat osaltaan lisätäkseen järjestöjensä voimaa. Kansainvälisyyden puitteissa voidaan tehokkaimmin toimia.

Lopuksi puhuja toivotti mitä parhaita menestystä kokouksen työlle.

Ehdotetut muutokset SAK:n sääntöihin.

Etsitettiin sääntö- ja järjestömuotovaliokunnan lausunto aamupäivällä suoritetussa yleiskeskustelussa Työvaliokunnan ehdottamiin sääntöihin tehtyjen muutosesitysten johdosta.

Valiokunta ehdotti, että sääntöjen

S §:n 2. kohta

hyväksyttäisiin SAK:n Työvaliokunnan esittämässä muodossa;

5 §:n 6. kohta

hyväksyttäisiin A. Karvosenojan esittämässä muodossa ja kuuluisi seuraavasti:

»Suomen Ammattiyhdistysten Keskusliiton Työvaliokunnalla on oikeus asettaa liittyneiden liittojen jäsenten maksettavaksi korkeintaan 13 viikon aikana ylimääräinen vero, joka voi nousta I luokassa 6: —, II luokassa 4: — ja III luokassa 2: 50 viikossa jäsentä kohti. Senj aikeen tapahtuvasta ylimääräisestä verosta päättää SAK:n Valtuusto.»

9 §:n 2. kohta

hyväksyttäisiin U. Nurmisen esittämässä muodossa ja kuuluisi seuraavasti:

»Edustajakokoukseen valitsee kukin Suomen Ammattiyhdistysten Keskusliittoon kuuluva liitto yhden edustajan kultakin alkavalta 500 jäseneltä 2,000 jäsenen asti ja siitä yli menevältä jäsenmäärän osalta yhden edustajan kutakin alkavaa 1,000 jäsentä kohti.»

9 §:n 4. kohta

hyväksyttäisiin E. Lindforsin esittämässä muodossa ja kuuluisi seuraavasti:

»Työvaliokunnan ja Valtuuston vakinaisia jäseniä ei saa valita edustajiksi.»

9 §:n 9. kohta

hyväksyttäisiin Työvaliokunnan esittämässä muodossa.

Mutta sen lisäksi valiokunta ehdottaa, että Työvaliokunnalle lausuttaisiin kehoitus, että se vastaisuudessa jakaa alustus vihkoja perusjärjestöille useampia kappaleita kuin tähän saakka.

9 §:n 11. kohta

hyväksyttäisiin Työvaliokunnan esittämässä muodossa

13 §:n 6. kohta

hyväksyttäisiin A. Karvosenojan esittämässä muodossa ja kuuluisi seuraavasti:

»Jos neuvotteluja on yritetty kaikin mahdollisin keinoin edistää, mutta niissä ei ole saavutettu tyydyttävää tulosta, ottaa Työvaliokunta asian viipymättä uudelleen käsiteltäväksi ja harkitsee sekä päättää, voidaanko taisteluun ryhtyä eli ei. Mikäli työtaistelu tulee muodostumaan koko maata käsittäväksi, käsittelee asian SAK:n Valtuusto.»

Päätös,

Sääntö- ja järjestömuotovaliokunnan mietintö muutosehdotuksista hyväksyttiin yksimielisesti.

Kun säännöt muilta kohdiltaan oli yksimielisesti hyväksytty jo yleiskeskustelun yhteydessä, todettiin nyt, että Työvaliokunnan esittämät säännöt (alustusvihon sivuilla 27—41) olivat sääntö- ja järjestömuotovaliokunnan esittämillä muutoksilla tulleet hyväksytyiksi yksimielisesti.

Tämän jälkeen edustajakokous yksimielisesti päätti, että uudet säännöt astuvat voimaan vuoden 1935 alusta.

Toinen kokouspäivä päättyi klo 18.

Kolmas kokouspäivä.

Tiistaina huhtikuun 24 päivänä 1934.

Puheenjohtajana toimi *A. Koponen* Js, sihteerinä *V. Penttinen*. Kokous alkoi klo 9. Toimitetussa nimenhuudossa todettiin kaikkien edustajien olevan saapuvilla.

Työttömyyskysymys.

(Alustus esitysvihon sivuilla 65—70.)

Kokous hyväysi keskustelutta yksimielisesti Työvaliokunnan asiasta esittämät perustelut ja päätöslauselman:

1. Työväestön pelastaminen taloudellisen pulakauden ja suureksi paisuneen työttömyyden tuhoisilta seurauksilta on yhteiskunnan ensisijainen velvollisuus.

2. Tämän tarkoituksen saavuttamiseksi on välttämätöntä, että valtio ja kunnat valmistavat työttömyyden torjumista tarkoittavat suunnitelmansa useampia vuosia silmälläpitäen, niin töiden teettämiseen kuin suunnitelmien toteuttamiseen tarvittavien rahavarojen hankkimiseenkin nähden.

3. Viime vuosina käytäntöön otetusta ja työväestön yleistä kulutuskyyä alentavasta sekä siten taloudellisen elämän elpymiselle vahingolliseksi osoittautuneesta varatyöjärjestelmästä liian alhaisine palkkoineen on kiireellisesti luovuttava ja siirryttävä normaaliin yleisiin töihin, joissa on maksettava sellaiset palkat, että työläiset niiden avulla ansaitsevat kohtuullisen toimeentulon.

4. Valtion on myöskin lainsäädäntötoimenpitein ryhdyttävä torjumaan työttömyyttä, ja lieventämään sen seurauksia. Viime vuosina vallinnut tilanne on osoittanut entistä selvemmin työttömyysvakuutuksen välttämättömyyden, joten työttömyysvakuutuslaista olisi maan hallituksen ensi tilassa annettava eduskunnalle esitys.

5. Edustajakokous velvoittaa Työvaliokunnan edelleen kehittämään ammatillisten järjestöjen työttömyyspolitiikkaa sekä ohjaamaan paikallisia työttömyyskomiteoita niiden työssä.

Työajan lyhennys.

(*Alustus esitysvihon sivuilla 47—54.*)

O. Nuutinen (Rakennustyöläisten liitto): Tämä kysymys on luetava niihin kaikkein tärkeimpiin kysymyksiin, mitä tässä kokouksessa on käsiteltävänä. Senvuoksi tästä ei voi ihan keskustelematta mennä sivu, vaikkapa myönnetäänkin ne ponnet, mitä tässä esitetään, oikeaan osuneiksi. Maassamme vallitsee tällä kertaa tavattoman laaja työttömyys, jonka päättymisestä ei ole tietoa. Päättäneekö se koskaan, ellei saada erinäisiä korjauksia aikaan työoloissa ja ennenkaikkea työajassa. Tässä suhteessa on meillä tähän asti tyydytty lausumaan periaatteellisia toivomuksia. Mutta mihinkään erikoisiin toimenpiteisiin ei asiassa ole vielä käyty, joten nyt olisi ryhdyttävä voimakkaisiin toimenpiteisiin, sillä työttömyyttä ei voida poistaa eikä työoloihin saada parannusta, ellei lähes kaikkia työttömiä voida sijoittaa työhön. — Tässä alustusvihossa sanotaan, että työväen ei enää tarvitse käydä terveydellisten olojen parantamisen vuoksi taistelua, vaan pakottavat siihen muut, teknilliset seikat. Tämä on myös tärkeä sivistyksellisessä suhteessa. Aikaisemminhan pelättiin, että jos työaika on lyhyt, niin työläiset oppivat huonoja tapoja joutilaana ollessaan. Nyt sentään jo päinvastoin käsitetään, että työläiset voivat opiskella, kun työaika on lyhyt. Tässä kysymyksessä on siis kaikilla tavoin ryhdyttävä voimatoimenpiteisiin. Työaikaa on lyhennettävä niin paljon kuin mahdollista. Tässä ehdotetaan 6-tuntista työpäivää tai 5-päiväistä työviikkoa, joka ei suinkaan ole liian paljon, joten se voidaan hyväksyä.

M. Leskinen (Liiketoimintajien liitto): SAK:n Työvaliokunta ei ole ollut tässä asiassa täysin yksimielinen, vaan luettavana oleva ehdotus on niukan enemmistön päättämä. Vähemmistö asettui sille kannalle, johon minäkin kuulun, että tämä työviikkovaatimus olisi supistettava 40 tuntiin, eli samaan, mihin ammatilliset järjestöt muissa maissa kauttaaltaan ovat yhtyneet.

Ei esim. missään muualla Skandinavianmaissa ole menty näin pitkälle, kuin mitä SAK:n Työvaliokunta tässä nyt esittää. Skandinavianmaissa on kaikkialla omaksuttu 40 tunnin työviikkoperiaate. Ehdotan, että edustajakokous päättäisi hyväksyä 40-tunnin työviikko vaatimuksen.

E. Lindfors (Paperiteollisuudentyönt. liitto): Minä yhdyn tyydytyksellä Työvaliokunnan ehdotukseen. Paperiteollisuudentyöntekijäin Liiton osastot ovat tätä kysymystä pohtiessaan alustapitäen asettuneet 36-tuntisen työviikon kannalle siitä syystä, että kun työviikon lyhennystä on lähdetty käsittelemään, on ollut tarkoitus saada tällä tavoin jossakin määrin työtilaisuuksia työttömille. Aina-

kin paperiteollisuudessa on 6-tuntisen työpäivän käytän töönottaminen ainoa keino lisätä työntekijäin lukua. Käytännöllinen järjestelykin on tällöin helpompaa kuin jos työviikko olisi 40 tuntia.

E. A. Vuori (Sos.-dem. Sanomalehtimiesliitto): Nuutinen täällä sanoi, että työajan lyhentämiskysymys on eräs tärkeimpiä. Se näkyy jo siitäkin, että se on tullut päiväjärjestykseen ei vain eri maiden työväen järjestöjen, vaan myös virallisissa porvarillisissa elimissä sekä myöskin kansainvälisissä elimissä, kuten esim. Kansainvälisessä Työtoimistossa. Tässä tilaisuudessa ei suinkaan ole tarpeellista ryhtyä pohtimaan niitä syitä, jotka ovat olleet perustana uusille vaatimuksille työajan lyhentämisestä. Ne ovat yleisesti tunnettuja. Tuotannon koneellistuminen on ollut hyvin laajaa, ja pula-aikana se on jatkuvasti laajentunut. Pula-aikana ratsionalisointi kehittyi niin pitkälle, että sellaiset työläisjoukot, jotka aluksi ehkä joutuivat vain tilapäisesti työttömiksi, ovat nyt joutuneet pysyvään työttömyyteen sentähden, että tuotantolaitosten toiminta on tullut niin tehokkaaksi, että heitä ei enää tarvita.

Mutta vaikka tämä puoli asiasta on selvää, niin kun ryhdytään pohtimaan nimenomaan käytännöllisiä keinoja joita esim. tietää taistelu työajan lyhentämisestä, niin ei meidän sovi luonnollisestiakaan unohtaa niitä seikkoja, jotka silloin joudutaan ratkaisemaan. Kuten näistä Työvaliokunnan ponsista näkyy, liittyy työajan lyhentäminen läheisesti työpalkkakysymykseen. Jos me katselemme kapitalistista talousjärjestelmää ja oletamme, että me alamme taistelun työajan lyhentämisen puolesta kapitalistisen talousjärjestelmän puitteissa, meidän tulee silloin lähteä tarkastelemaan tätä asiaa myös siltä näkökulmalta, jonka meille antaa kapitalistisen talousjärjestelmän oma koneisto ja sen käynnissäolo. Jos työaikaa supistetaan siten, että työläisten kappalepalkkaa ei koroiteta, niin tämä merkitsee vain sitä, että työtilaisuudet tasataan suuremmille joukoille.

Mutta meidän tuleekin lähteä, niinkuin Työvaliokunta ehdottaa, siltä periaatteelliselta kannalta, että kokonaisansiot eivät saa pienenä. Kun siis vaadimme työajan lyhentämistä siten, että työläisten kokonaisansio pysyy entisellään tai mieluummin kohoaa, niin se merkitsee sitä, että tuotantokustannukset kohoavat nykyiseen verraten varsin huomattavasti. Meille ei kuulu tuotantokustannusten kohoaminen, sanottaneen. Meidän asiamme on vain taistella työläisten osuuden suurenemisen puolesta. Mutta ilmeisesti se kuitenkin tulee koskemaan takaisin työväenluokkaan. Meidän maassamme tämä ei mahdollisesti tule näkyviin niin selvästi, koska palkkatasomme on alhainen. Toisin on sellaisissa maissa, joiden palkkataso on korkea, kuten esim. Skandinavian maissa ja Englannissa. Siellä tällainen tuotantokustannusten nousu tulee käytännössä merkitsemään sitä,

että työajan lyhentämisestä voi seurata työttömyyden lisääntyminen.

Tämä johtuu siitä, — kuten toverit hyvin tietävät — että kapitalistisessa maailmassa nykyjään käy ankara kilpailu menekkimarkkinoista. Maailmansodan aikana ja sen jälkeen on syntynyt maailman markkinoille kokonaan uusia teollisuusmaita. Sellaisia ovat esim. Japani, osittain Kiina, huomattavassa määrässä Englannin Intia, Venäjä ja monet muut maat. Useissa näissä maissa työväestön elintaso on niin äärettömän alhainen, että ne voivat myydä tavaransa monta kertaa huokeammalla kuin korkealle kehittyneet eurooppalaiset teollisuusmaat. Jos siis tällaisen tilan vallitessa maailman kaupassa esim. sellainen maa kuin Ruotsi, jossa on 700,000 järjestynyttä työläistä, lähtisi lyhentämään työaikaa vaikkapa 40 tunniksi viikossa, niin se voisi merkitä ruotsalaisille sitä, että Ruotsin tuotteiden menekki ulkomaisilla markkinoilla tulisi supistumaan, koska ruotsalaisten tavarain kilpailumahdollisuudet pienenisivät. Siitä seuraisi, että Ruotsin vientiteollisuudessa työttömyys ei vähenisi, vaan pahimmassa tapauksessa lisääntyisi. On olemassa keinoja, joilla mahdollisesti tällaiset ulkomaisten menekkimarkkinain supistumisesta aiheutuvat seuraukset vähenevät. Ulkomainen kilpailu voidaan tietysti estää sillä tavalla, että rakennetaan valtion ympäri niin korkea tullimuuri, ettei ulkomainen tavara pääse kilpailemaan; järjestetään ulkomainen kauppamonopoli, kuten eräissä kapitalistisissa maissa on.

Pienille maille, jotka ovat riippuvaisia kansainvälisistä markkinoista — kuten esim. Suomi — tällainen irtautuminen maailmankaupasta on kuitenkin mahdotonta. Pienten maiden osalta voidaan kysymys ratkaista mahdollisesti siten, että useat pienet maat yrittävät liittyä taloudelliseen yhteyteen muodostaakseen siten suuremmat markkinat, mutta sekin on vaikeaa nykyoloissa.

Minä rohkenisin väittää, että nykyoloissa työajan lyhennyskysymys voidaan ratkaista vain kansainvälisissä puitteissa.

Mitä sitten tulee omaan maahamme ja käytännölliseen toimintaan työajan lyhentämisen puolesta täällä, niin meidän täytyy päätöstä tehdessämme muistaa myös erinäisiä seikkoja. Meillähän on teollisuudessa yleensä, paitsi maataloudessa, laki 8-tunnin työpäivästä. Nyt tietävät kaikki, että tätä lakia on yleisesti rikottu. Sitä eivät ole rikkoneet vain työnantajat omia etujaan silmälläpitäen, vaan sitä ovat rikkoneet myös työläiset itse, senvuoksi että heidän kappalepalkkansa on alentunut niin alhaiseksi, etteivät he voi elää sillä. He koettavat pyrkiä koroittamaan kokonaisansiotaan tekemällä pitempiä päiviä, vaikkapa ilman lain säätämää ylityökorvaustakin. Tämä on yleisesti tunnettu tosiasia. Meidän lähtökohtamme on siis tässä tapauksessa huonompi kuin 8 tunnin työpäivä. Ja tämä on vain nii-

den kohtalo, joiden työpäivä on 8 tuntia. Toinen juttu on lisäksi se, että meillä on maatalous ulkopuolella työaikasäännöstelyn.

Minä en halua arvostella Työvaliokunnan ponsia. Ne ovat kaikin puolin harkitusti laaditut. Mutta kaikki tällaiset vaikeudet huomioon ottaen, jotka olen maininnut, en sen vuoksi, että koettaisin pelotella — jos siihen kykenisinkään — vaan sen vuoksi, että jo ennen päätöksen tekemistä oltaisiin selvillä ja tietoisia kaikista mahdollisista edessäolevista vaikeuksista ja että lähdetään siinä mielessä, että nämä vaikeudet pyritään vakavassa mielessä voittamaan luulisin, että me voimme tyytyä siihen parolliin, joka on Internationalen vaatimus, nim. 40-tuntinen työviikko.

E. Murto (Valtuuston edustaja): Minä olen kovin tyytyväinen, että Työvaliokunta on tehnyt tällaisen esityksen. Näyttääkseni, mihin Vuoren teoretisoiminen vei, kun hän puhui siitä, että lyhennetty työaika vaikuttaa palkkaetuihin ja muuhun sellaiseen, otan esimerkin siitä teollisuudesta, jossa siihen aikaan työskentelin, nim. metalliteollisuudesta. Silloin työaika lyheni 20 %:lla. Tästä oli seurauksena — kun minä sitten tätä kysymystä tutkin — että Vuoren esittämät teoriat eivät pitäneet yhtään kutiansa. Työn tulokset olivat näet kohonneet samaan aikaan 35—50 %:lla.

Edv. Huttunen: Minä näen tässä kysymyksessä eräitä näkökohtia, jotka on tarpeellista mainita. On eräs hyvin tärkeä seikka, joka puhuu lyhennetyn työajan puolesta, ja se on *väestön lisäys*. Meillä Suomessa on tämä lisäys vuosittain keskimäärin 27—28,000 henkeä. Me voimme todeta siis sen, että joka vuosi nousee työkykyistä uutta voimaa 27—28,000 henkeä enemmän kuin vastaavana aikana kuolee. Niinikään meidän on todettava, että se varaventtiili, joka aikaisempina vuosina tasasi tätä väestön lisäystä, nim. siirtolaisuus, on tukossa. Kun lähdemme käsittelemään kysymystä, millä tavalla maassamme voidaan varata mahdollisuudet kaikille työntekijöille, niin silloin ei voida olla huomioon ottamatta tätä minusta erittäin tärkeätä näkökohtaa. Tällainen tärkeä näkökohta sinänsä määrittelee osittain myös sen, että kaikissa maissa ei tässäkään asiassa kelpaa samanlaiset reseptit, koska juuri väestön lisäys ei ole kaikissa maissa samanlainen. Toinen seikka, minkävuoksi Työvaliokunta on tullut tähän 36-tuntisen työviikon vaatimukseen on ollut pääasiassa ratkaiseva, nimittäin se, että niissä maissa, joissa teknillinen työ on järjestetty sellaisen järjestelmän mukaan kuin meillä, on 36-tuntinen työviikko paremmin järjestettävissä kuin 40-tuntinen työviikko. — Jos me onnistumme murtamaan esim. paperiteollisuudessa työnantajain vastarinnan, niin olen aivan vakuutettu siitä, että siellä on teknillisestikin paljon helpompi järjestää 36-tuntinen työviikko kuin 40-tuntinen.

Mikä koskee tavarain hinnan kallistumista työviikon lyhentyessä tuotantokustannusten nousun takia, niin siinäkin on huomion otettava, että me emme ole voineet ostaa juuri minkäänlaista tavaraa sillä hinnalla, joka vastaisi ostokykymme ja edes suunnilleen kohtuullista yrittäjävoittoa. Me saamme maksaa useasti moninkerataisen tavarain hinnan. — Viime yönä eduskunta asetti margariinille veroa 6 mk. kilolta. Siinä on kuvaava esimerkki. Meidän kaikkien tuotteidemme hinnat, olkootpa kotimaisia tai ulkolaisia, ovat keinotekoisesti koroitettut.

Hintamarginaali on niin suuri, että sen säännösteleminen on hyvin suuresti mahdollinen. Minusta siis ei ainakaan meillä pitäisi olla suuriakaan vaikeuksia tämän asian oikeudenmukaiseen järjestylyn.

Minä en lähde siitä, että tämä nyt esilläoleva päätös olisi heti suoralta kädeltä toteutettavissa. Mutta tämä on meidän toimintaohjelmamme, siihen me pyrimme. Me olemme vakuutettuja sen oikeutuksesta. Sen puolesta tulemme taistelemaan, niin paljon kuin voimia riittää. Ja minä en luule, että meitä hyvällä syyllä tässä suhteessa voidaan sanoa utopisteiksi, koska, kuten jokainen tietää, eräässä maassa ja vieläpä kapitalistisessa maassa, Amerikassa, on täytynyt kapitalistisen järjestelmän päämiehen ryhtyä suunnittelemaan samanlaisia leikkauksia yhteiskuntaelämässä.

Että kansainvälinen internationale on ottanut 40-tuntisen työviikon vaatimukseksi, se johtuu minun käsittääkseni juuri siitä, että kaikissa maissa ei tuotantojärjestelmä yleensä ole yksityiskohdittain samanlaisesti kehittynyt. Senvuoksi kaikkiin maihin ei sovi sama resepti. Mutta työviikon lyhentäminen yleensä on periaate, johon kaikkialla pyritään ja on pyrittävä.

Puheenvuorot rajoitettiin.

S. Mäenpää (Puutyöväen liitto): Tätä asiaa on täällä jo laajasti perusteltu ja Huttunen varsinkin esitti aivan asianmukaiset perusteet tälle Työvaliokunnan esitykselle, joten minä olisin valmis siihen yhtymään ja toivoisin, että tämä yksimielisesti tulisi hyväksytyksi Työvaliokunnan esittämässä muodossa.

O. Nuutinen (Rakennustyöläisten liitto): Puhui vielä 36-t. työviikkovaatimuksen puolesta.

Br. Airola (Metallityöväen liitto): Meillä on sahalaitoksia, joissa tehdään jopa 16-tuntisia työpäiviä. Näissä sahalaitoksissa työläiset omasta tahdostaan rikkovat työaikalakia saadakseen palkkansa sellaiseksi, että voivat tulla joten kuten toimeen. Sitten meillä on työaloja, joissa tehdään 32—36-tuntisia työviikkoja. Nämä työläiset tietysti ehdottomasti kannattavat 36-tuntisen työviikon käytän-

töön ottamista. Mutta jos näille äärettömän pitkien työpäivien teki-
jölle menee puhumaan 36-tunnin työviikosta, niin ne vain hymyile-
vät, koska he eivät voi toteuttaa edes 8 tunnin työpäivää. Hyväk-
syn Työvaliokunnan ehdotuksen.

1. Niinistö (Jalometallityöntekijäin liitto): Kannatti Työvalio-
kunnan esitystä.

E. K. Louhikko: Kun minä kohdaltani olen ollut kahdessa kansain-
välisessä kokouksessa hyväksymässä SAK:n edustajana päätös-
lauselmaa 40-tunnin työviikosta, niin haluan muutamalla sanalla
mainita eräistä perusteista. Toveri Vuori esitti ne seikat, jotka ovat
olleet perusteina meidän internatsionalellemme, ja samoin ne vasta-
perusteet, joita on esitetty. Ne perustelut pitävät paikkansa huoli-
matta toveri Huttusen väitteistä, että eri maissa on tuotanto kehit-
tynyt eri tavalla ja että erilaiset olosuhteet asettavat erilaisia vaa-
timuksia näille. Siitä huolimatta, vaikka kansainvälisessä kongres-
sissa on otettu huomioon kaikki nämä eri näkökohdat, ei ole löy-
detty mitään muuta mahdollisuutta kuin 40-tunnin työviikko. Ei
minuasta ole oikein se, mitä Murto täällä sanoi, että mitä me muista
maista, me teemme niinkuin meille sopii. Kysymystä on pohdittu
10 milj. työläistä edustavassa kongressissa ja tultu tällaiseen tulok-
seen, joten ei meilläkään pitäisi siihen niin yliolkaisesti suhtautua.

T. Seppälä (Kirjatyöntekijäin liitto): 36 tunnin työviikon puolus-
tajat ovat perustelleet kantaansa käytännön vaatimuksilla ja selvit-
täneet, että asia on meillä Suomessa parempi järjestää sillä tavalla.
Tästä en ole kuitenkaan tullut vakuutetuksi. Senvuoksi yhdyn kan-
nattamaan niitä, jotka ovat pitäneet parempana 40 tunnin työviikkoa.

Olavi Tunturi: Tahtoisin lyhyesti vertailla pääasiallisesti kahta
täällä esitettyä laajempaa lausuntoa, nim. Vuoren ja Huttusen,
jotka oleellisesti eroavat toisistaan. Vuori esitti ajatuksia työajan
lyhentämisestä pääasiassa teoreettiselta kannalta katsoen. Hän
perusteli yleensä käsityksiään niillä teoreettisilla väitteillä, joita
viime aikoina olemme saaneet lukea useiden porvarillis-liberalisten
taloustieteilijöiden esityksistä. En tällä tahdo sanoa, että Vuori
nojautuu niihin. Ilmeisesti hänellä on esittämänsä perustelut henkilö-
kohtaisena vakaumuksena. Huttunen sensijaan lähti toisesta lähtö-
kohdasta. Hän osoitti työajan lyhentämisvaatimuksen merkityksen
täysin käytännöllisenä kysymyksenä. Vuoren esitys ei sisältänyt
itseasiassa minkäänlaista ehdotusta, ellei ota huomioon sitä, että hän
lausuntonsa lopussa asettui kansainvälisen ammattiyhdistysliiton
vaatimuksen kannalle.

Minä puolestani tahdon kiinnittää huomiota siihen seikkaan, josta-
Huttunen jo m.m. huomautti, nim. että tämä 36-t. työviikkovaatimus
ei ole mikään tämän päivän, eikä huomisen päivän, eikä edes lähi-

viikkojenkaan kysymys. Tässä *an* esillä enemmän ohjelmakysymys kuin jokin lähiaikojen käytännöllinen toimenpide. Jos me otamme tuollaisen kaukaisen kiinnepisteen, niin tulee ottaa huomioon myös se seikka, että tällaisen ohjelmakysymyksen vakiinnuttaminen työläisten tajuntaan näyttelee työväenliikkeessä yleensä ja varsinkin lähiaikoina sangen huomattavaa osaa. Ja minun nähdäkseni on erikoisena seikkana otettava huomioon sekin, että meidän uusi ammatillinen liikkeemme nyt ensi kertaa merkitsee kantaansa työaikakysymykseen. Minä siis tahtoisin erikoisesti huomauttaa, että jos me otamme 40-tunnin työviikon vaatimukseksi, niin se piankin saattaa osoittautua — nopean ratsionalisoinnin ja tuotannon kehityksen jatkuvasti kiihtyessä — käytännössä tarkoituksettomaksi, meidän ohjelmamme saattaa piankin olla käytännön ulkopuolella. Senvuoksi on hyvin tärkeätä, että me kysymystä ratkaistessamme otamme huomioon vähän pitemmän ajan kehityksen, tähtäämme jonkin verran pitemmälle emmekä yksinomaan vain siihen mikä tällä hetkellä saattaisi olla mahdollisuuksien puitteissa. Näin ollen 36-tunninen työviikko on se raja, joka nyt olisi hyväksyttävä.

U. Nurminen (Rakennustyöläisten liitto): Rakennustyöläisten liiton edustajakokous viime keväänä käsitellessään työajan lyhentämistä yhtyi silloin vaatimukseen 40 tunnin työviikosta. Mutta useat osastot olivat tehneet esityksiä silloinkin, että työaikaa olisi vielä siitakin lyhennettävä. Edustajakokous kehoittikin, että SAK:n kokouksessa kysymystä käsiteltäessä pitäisi päästä vielä lyhyempään viikkotyöaikaan kuin 40 t.

Tosin on myönnettävä, ettei ole odotettavissakaan, että tätä saataisiin käytäntöön yhdellä nykäisyllä. On ymmärrettävää, että se saattaa pitkällisiin taisteluihin, ennenkuin tämä on käytäntöön hyväksytty. Mutta viime vuosinahan kehitys on kulkenut niin nopeasti eteenpäin, että me useissa tapauksissa olemme jääneet siitä jälkeen niinkuin Tunturi äsken huomautti. Ja täällähän jo Huttunen mainitsi, että nyt erään kapitalistisen valtion päämies on joutunut esittämään vallankumouksellisempia vaatimuksia kuin koskaan työläiset. Nämä kaikki seikat selvästi osoittavat, että ei kai meitä voitane syyttää tuulen pieksämisestä, jos me menemme 36 tunnin työviikkovaatimukseen. Haluan myös tässä yhteydessä mainita, että vastaisuudessa kaikilla aloilla, joilla joudutaan solmimaan uusia työehtosopimuksia, tämä työajan lyhennysvaatimus otettaisiin esityksissä huomioon.

K. E. Kaipio (Rautatieläisten liitto): Täällä äsken eräs toveri lausui, että hyväksytään tämä 36 tunnin työviikkoehdotus ja annetaan SAK:n Työvaliokunnan panna se täytäntöön. Paljon suuremmalla syyllä voisi antaa SAK:n Työvaliokunnan tehtäväksi saattaa

8 tunnin työaikalaki täytäntöön kaikilla aloilla. Meillähän ovat vielä rautatieläiset ja suuret joukot muita työläisryhmiä tämän ulkopuolella. Kuinka SAK:lle on mahdollista saada täytäntöön tätä esillä olevaa ehdotusta, kun se ei saa edes 8 tunnin työaikalakia täytäntöön? — Silloin kun tämä laki hyväksyttiin, oli se osaltaan rautatieläistenkin ansiota. Rautatieläiset olivat silloin niin hyvin järjestyneitä, että suurlakko onnistui. Kuitenkin he ovat jääneet tämän lain ulkopuolelle kokonaan.

Minä kannattaisin Leskisen ehdotusta. Samalla toivoisin, että Työvaliokunta ryhtyisi toimenpiteisiin 8 tunnin työaikalain toteuttamiseksi kaikilla aloilla.

E. A. Vuori (Sos.-dem. Sanomalehtimiesliitto): Kun minä rohke-
nin esittää erinäisiä vaikeuksia, jotka eittämättä ovat voitettavamme ryhtyessämme taisteluun työajan lyhentämisen puolesta, niin minut leimattiin täällä milloin työnantajien järjestön apuriksi, porvarilliseksi liberaaliksi j.n.e. Mitä tulee siihen, että olisin esittänyt liberaalisia mielipiteitä, niin minä pyydän huomauttaa, että ne ovat esitettyinä eräissä radikaalisimpien sosialististen taloustieteilijäin teoksissa.

Minä myönnän sen, että taistelu 8 tunnin työaikalain puolesta tapahtui hyvin suuresti työväen omasta aloitteesta työväen järjestötoiminnan puitteissa. Mutta minä tahtoisin väittää, että tämä taistelu suoritettiin esim. nykyoloihin verraten edullisissa olosuhteissa senvuoksi, että koko taloudellinen toiminta oli vuosi vuodelta lisääntynyt kaikissa maissa. Taisteluehdot olivat silloin siis työväen luokalle suotuisat. Kun taas nyt tähän taisteluun lähdetessä ovat olosuhteet paljon huonommat. Minä en esittänyt edellisessä puheenvuorossani mitään taloudellisia perusteluja 40 tunnin työviikon puolesta enkä 36 tunnin työviikkoa vastaan. Minä vain esittelin muutamia niistä seikoista, jotka meidän on otettava huomioon ryhtyessämme taistelemaan työajan lyhentämisen puolesta.

Täällä on toveri Tunturi ja eräät muut huomauttaneet nyt esitetyn vaatimuksen olevan enemmän ohjelmakysymyksen ja todenneet, että 36-tunnin vaatimus on siinä mielessä osoittautunut olevan paikallaan. Minä olen sitä mieltä, että jos esim. pyrimme työttömyyden poistamiseen niin täytyy tehdä päätös siinä mielessä ja sellainen, että siitä on todella käytännössä hyötyä.

Keskustelu julistettiin päättyneeksi.

Päätös.

Toimitetussa äänestyksessä sai Leskisen ehdotus 40-tuntisen työviikkovaatimuksen hyväksymisestä 13 ääntä ja Työvaliokunnan ehdotus 36-t. työviikkovaatimuksesta 26 ääntä. Näin ollen kokous

hyväksyi muuttamatta Työvaliokunnan asiasta esittämät peruste-
lut ja seuraavan päätöslauselman:

1. Yhä kehittyvän rationalisoimisen ja koneiden uus-
aikaistumisen seurauksena on tuotannon nopea lisäänty-
minen. Mutta, kun suurimman kans'anosan, s.o. työväen
kulutuskyky, alhaisten palkkojen vuoksi, ei kohoa vastaa-
vasti tuotannon kohoamisen kanssa, syntyy pulakausia,
joista nykyinen pula on edeltäjiään vaikeampi. Nykyisen
pulan aiheuttamasta hädästä ja jatkuvan teollisuusratio-
nalisoinnisen sekä muiden tuotantotoiminnan uudistusten
synnyttämästä työttömyydestä on yhtenä tehokkaana
pelastuskeinona työajan lyhentäminen 36 tuntiin viikossa.

2. Työviikon lyhentäminen ilman kulutuskyvyn lisää-
mistä ei kuitenkaan johda toivottuun tulokseen. Tämän
vuoksi on välttämätöntä, että työajan lyhennys ei tapahdu
työläisten ansion supistamisen kustannuksella, jonka vuoksi
työajan lyhennys ei saa johtaa palkkojen alennukseen.

3. Näiden vaatimusten toteuttaminen vaatii mahdolli-
simman tehokasta toimintaa, jonka vuoksi työväen kaikissa
järjestöissään on tehostettava toimintaansa työviikon ly-
hentämisen puolesta.

4. Jos hallitus ei ryhdy toimenpiteisiin, jotta työviikon
lyhentäminen voidaan toteuttaa lainsäädäntötietä, niin on
Ammattiyhdistysten Keskusliiton taholta esitettävä, että
työväen eduskuntaryhmä ottaa asian omakseen ja ryhtyy
tarpeen vaatimiin toimenpiteisiin.

5. Kokous kehoittaa Ammattiyhdistysten Keskusliiton
Työvaliokuntaa tehokkaasti edistämään kaikin sillä käy-
tettävissä olevin keinoin työviikon lyhennyksen nopeaa
toteuttamista;

että tuotantotoiminnan yhä jatkuvan koneellistumisen
ja rationalisoimisen aiheuttaman työttömyyden tehokkaana
torjumiskeinona on työviikon lyhentäminen 36 tuntiin;

että, koska kulutuskyvyn lisääminen on välttämätön
edellytys tuotantoelämän säännölliselle kehitykselle, ei työ-
ajan lyhennys saa johtaa työläisten palkkojen alennukseen;

että ammatillisten järjestöjen on kiinteästi ja määrä-
tietoisesti toimittava työajan lyhentämisen puolesta; ja

että SAK:n Työvaliokunta esittäköön sos.-dem. edus-
kuntaryhmälle, jotta se saattaisi työviikon lyhentämis-
kysymyksen eduskuntakäsittelyyn ja muutenkin edistäisi
asian nopeata ja myönteistä ratkaisua.

Kahviloma.

Klo 11.15 otettiin 20 minuutin kahviloma.

Kokousta jatkettiin klo 11.35.

Puheenjohtajana toimi *E. A. Vuori* ja sihteerinä *Olavi Tunturi*.

Edustajain päivärahat.

Esitettiin raha-asiain valiokunnan mietintö edustajain kokouspalkioista:

»Raha-asiain valiokunta on harkinnut kysymystä edustajain päivärahasta ja on pitänyt sopivampana esittää säilytettäväksi ne saman suuruisena kuin perustava kokous päätti valtuuston jäsenille suorittaa.

(Valiokunnan jäsen *K. Hassel* kuitenkin ehdottaa kaikkien edustajien päiväpalkkiota samanlaiseksi, 75 markaksi.)

Edustajakokoukselle näin ollen esitetään:

- 1) että keskusliiton edustajakokousedustajien päivärahasi määrätään 100 ja pääkaupunkilaisille 75 markkaa;
- 2) että päiväraha maksetaan kokous- ja matkapäiviltä; ja
- 3) että laskut hyväksyy raha-asiain valiokunta.

U. Veckroth. Elina Salmi. Lauri Lahtinen.
J. Niinistö. Kalle Hassel. Matti Leskinen.))

Päätös.

Raha-asiain valiokunnan ehdotus hyväksyttiin sellaisenaan.

Rikkurikysymys.

(Alustukset esitysvihon sivuilla 42—47, 88—90.)

J. Edelman (Kirjatyöntekijäin liitto): Rikkurikysymys on eräs kaikkein kiusallisimpia kysymyksiä ammattiyhdistysliikkeessämme. Jo »rikkuri»-sanakin kuulostaa vastenmieliseltä. Rikkurit ovat niitä, jotka usein ajavat palkkaliikkeemnie karille. — Ja nyt joudumme päättämään amnestiasta näille.

Työvaliokunta ehdottaa kaikki ne, jotka ennen tätä edustajakokousta ovat olleet rikkureina, päästettäväksi ammatillisten järjestöjen jäseniksi samoilla edellytyksillä kuin muutkin jäseneksi pyrkivät. Kirjatyöntekijäin liitto on käsitellyt tätä asiaa ja on tullut kokonaan toisenlaisiin tuloksiin kuin Työvaliokunta. Liittomme katsoo, että ajankohta, jota elämme, ei ole sopiva tuollaisen amnestian myöntämiselle, meidän parhaillaan tehdessämme luovaa työtä ammatillisten

järjestömme lujittamiseksi. Työvaliokunta on tietysti tehnyt ehdotuksensa jäsenmäärän lisäämiseksi. Mutta toisaalta alustuksessa tunnustetaan, että luultavasti hyvin pieni osa rikkureista tulee käyttämään hyväkseen amnestian suomaa oikeutta. Siis jäsenmäärää ei tällä paljonkaan suurenneta. — Mutta tässä sitävästoin myönnettäisiin amnestia sellaisille, jotka ovat tehneet karhunkalveluksia ammatillisille järjestöille. Mitä sanovat siitä jäsenet jotka ovat olleet mukana vaikeassa taistelussamme, yksityiset jäsenet, jotka ovat nykyisenä aikana joutuneet työttömyyteen y.m. kärsimyksiin ehkä juuri näiden rikkureiden takia. Amnestian myöntäminen tulee herättämään pahaa verta järjestyneiden kesken. Varmasti tulee syntymään hankauksia. Meidän on pyrittävä lisäämään järjestömme jäsenmäärää, ei rikkureilla, vaan kunniallisilla työntekijöillä. — Vasta sitten, kun tätä tietä olemme saaneet järjestömme jäsenmääriltään vahvoiksi, vasta silloin voidaan ottaa käsiteltäväksi rikkureiden amnestiakysymyksen. Nyt se on liian aikaista.

Kirjatyöntekijäin liitto ehdottaakin, että rikkureille ei myönnettäisi yleistä amnestiaa tässä edustajakokouksessa, vaan siirrettäisiin päätöksen teko seuraavaan SAK:n edustajakokoukseen. Siihen saakka rikkurikysymyksen hoitaa kukin liitto erikseen, kuten tähän asti.

Edv. Huttunen: Ei voida kieltää, etteikö siinä lausunnossa, jonka Edelman esitti, heijastuu meidän järjestömme mielipide.

Tämä kysymys on musta pilkku työväenliikkeessämme. Se on saanut huomiota myöskin naapurimaissamme. Siellä tiedetään, että meillä on yli 20,000 rekisteröityä rikkuria, jotka ovat aina valmiina silloin, kun jollakin alalla yritämme olojamme parantaa. Tämä koskee erikoisesti satamatyöaloja. Tästä syystä Skandinavian Kuljetustyöläisten Federatsioni on käsitellyt kysymystä ja lausunut toivomuksenaan, että tämä kysymys Suomessa lopultakin selvitetäisiin. Näin muodoin meillä on ollut se ajatus, että täytyisi saada tämä kysymys kokonaisuudessaan käsittelynalaiseksi täällä edustajakokouksessa.

Minulla on se vakaumus, että näistä kahdestakymmenestä tuhannesta rikkurista, jotka meillä on, ei montakaan sataa tule järjestöihin. Siinä suhteessa ei meillä ole minkäänlaista pelkoa, että ne voisivat järjestössä saada jonkinlaista sekasortoa aikaan. Heidän vaikutuksensa ei tule olemaan mitenkään merkityksellinen. Yhtä vähän on merkitystä sillä, että heidän kauttaan saisimme voimaa järjestöömme. Sensijaan minusta on tärkeätä, että me saisimme poistetuksi rikkurirekisterit, Silloin meillä olisi mahdollisuus järjestää asiat niin, että he itse eivät olisi enää yhtä halukkaita kuin aikaisemmin menemään rikkureiksi, kun he tietävät, että vanhat synnit on pois pyyhityt. Onhan aivan selvää, että sitä helpompaa on syntiä

edelleen lisätä, mitä enemmän sitä vanhastaan on. Näin muodoin tämän kysymyksen ratkaisu saattaisi olla meille edullinen sikäli, että me tämän kautta voisimme ehkä vähentää rikkurien lukua seuraavissa työtaisteluissa.

Sitten on vielä huomioon otettava eräs tärkeä seikka. Me olemme nyt nousukauteen lähtemässä. Ja vaikka tilanne tulisi kuinka hyväksi, niin katsottakoon kuitenkin tosiasioita silmiin ja silloin näemme, että meille tulee epäonnistuneitakin työtaisteluja. Me emme voi kerta kaikkiaan välttää, ettei niitä tulisi. Silloin myös jälleen kasvaa rikkurijoukko. Minä en tahdo sanoa, että tämä Työvaliokunnan esitys olisi kovin paljon toimintaa edistävä. Siinä saattaa olla niitä vaaroja, joista Edelman mainitsi. Työvaliokunta on kuitenkin katsonut voivansa esityksen tehdä siinä vakaassa uskossa, että tämä ei ainakaan tuota vahinkoa, mutta saattaa olla eduksi joskus palkkataisteluissa. — Tässä yhteydessä on kuitenkin puututtava erääseen kohtaan, joka saattaa antaa aihetta selventävään sanontaan. Minä tarkoitan erikoisesti merimiesten työtaistelua viime keväänä, josta ei tässä mainita yhtään mitään. Merimiesten Unioni on vasta äskettäin liittynyt SAK:oon. Jos tätä päätöstä kirjaimellisesti noudatettaisiin, niin se edellyttäisi, että tässäkin mainitussa lakossa rikkureina olleet olisi hyväksyttävä jäseniksi. Mutta se ei ole tarkoitus. Sen vuoksi saattaisi olla tarpeellista ponsiin lisätä selventävä huomautus tästä seikasta. Se saattaa aiheuttaa sen, että asia on lähetettävä menettelytapavaliokuntaan. — Nyt olisi kuitenkin ensin ratkaistava, otetaanko asiaa lainkaan käsittelynalaiseksi, vai jätetäänkö se sikseen.

O. Suikkanen (Työläisliitto): Minä ymmärrän, että rikkurikysymys on vaikeasti järjestettävissä, kun ottaa huomioon järjestyneen työväen tunteet ja mielialan rikkureita kohtaan. Mutta kun rikkureita on näin suuri joukko, niin minun mielestäni olisi kuitenkin ryhdyttävä toimenpiteisiin kyseessäolevassa asiassa ja sitä ratkaistaessa ei saisi ottaa tunnesyitä huomioon. Asia olisi siis ratkaistava käytännön kannalta katsoen. Siinä suhteessa on minun yhdyttävä SAK:n Työvaliokunnan tekemään ehdotukseen.

K. Ahonen (Merimiesten ja Lämmittäjien Unioni): Merimiesten lakossa olleita rikkureita tämä amnestia ei missään tapauksessa saisi koskea. Mitä tulee toisiin rikkureihin, esim. satamatyöläisten lakossa olleisiin, niin sekin on vielä hyvin kiusallinen juttu. Monessa paikassa näitä rikkureita vieläkin työskentelee satamissa. Järjestötoiminnan aikaansaaminen siellä on melko mahdotonta, ellei sitä saada jonkinlaista sovinnollista tietä. Minä yhtyisin Edelmaniin siinä, että asia jätettäisiin vielä ennalleen.

V. Kataja (Metallityöväen liitto): Oli sitä mieltä, ettei asiaa olisi

jätettävä seuraavaan kokoukseen, vaan olisi se tässä kokouksessa lopullisesti ratkaistava. Esitti hyväksyttäväksi liittonsa edustajakokouksen hyväksymät ponnet: Työlakoissa rikkureina työskennelleitä työläisiä voidaan ottaa osaston ja liiton jäseniksi ainoastaan toimikunnan ja osaston tarkan harkinnan sekä kussakin tapauksessa erikoisesti määrättyjen ehtojen perusteella, jolloin hyväksyminen on alistettava liittotoimikunnan lopullisesti päätettäväksi.

By. Airola (Metallityöväen liitto): Kun tarkastelee, mistä rikkurit enimmäkseen ovat lähtöisin, niin huomaa, että ne ovat miltei kauttaaltaan maaseudulta värvättyjä. Ne ovat pientilallisten poikia ja sen sellaisia, joilla ei ole ollut kotipaikallaan elämisen mahdollisuutta, joten ne ovat lähteneet ansiotöihin. Näistä on siten osa joutunut ymmärtämättömyydessään rikkureiksi, ja ne ovat huomanneet joutuneensa kuoppaan, jota ovat itse kaivaneet.

Minä odotan nyt kuitenkin, että ammattiyhdistysliikkeen täytyy löytää keino, millä nämä vedetään kaivamastaan kuopasta ylös. Otettakoon nyt kerta kaikkiaan esille koko kysymys, muuten tilanne tulee yhä pahemmaksi. Työvaliokunnan esitys rikkurien pääsystä järjestöihin olisi hyväksyttävä sillä muutoksella, että armahdus rajoitetaan vuoteen 1930 eikä kuten alustuksessa sanotaan, tähän edustajakokoukseen. Kuitenkin on annettava eri liitoille päätösvalta asiassa ja tämä päätös koskee vain niitä aloja, joissa ei vielä liittoja ole.

H. Puukko (Kunnantyöntekijäin liitto): Oli sitä mieltä, että amnestiakysymystä käsiteltäessä on otettava huomioon, että jos yleinen amnestia myönnetään, eroaa järjestöistä varmasti huomattava joukko vanhaa ammattiyhdistysväkeä. Asetti sen vuoksi vakavasti harkittavaksi kumpaa tietä olisi kuljettava: otettavako rikkurit mukaan tai jätettäväkö ne järjestöjen ulkopuolelle. — Oli kuitenkin sitä mieltä, että jos amnestia myönnetään, ei sitä saisi missään tapauksessa myöntää pitemmälle kuin vuoteen 1930.

V. Valander (Rakennustyöläisten liitto): Tavallisen kansan keskuudessa rikkuri on aina rikkuri eikä mikään ihminen. Tuntuu kummalliselta että rikkureita otettaisiin järjestöihin ilman minkäänlaista koeaikaa. Vähintään 2 vuotta pitäisi olla koeaikaa, ennenkuin sellaista henkilöä voidaan mihinkään luottamustoimeen valita..

Saima Raunio (Elintarvetyöläisten liitto): Minulla ei ole näihin ehdotuksiin muuta sanomista kuin, että mielestäni on hyvä tehdä tällainen amnestia, mutta liitoille olisi jätettävä tilaisuus määritellä kantansa joihinkin yksityisiin henkilöihin nähden, jos niin olisi, että joitakin aivan mahdottomia olisi niiden keskuuteen tullut. Meidänhän ei ole pakko pitää sääntöjen perusteellakaan henkilöitä joiden kanssa on mahdoton toimia.

P. Järvinen (Puutyöväen liitto). Minua ei tyydytä Työvaliokunnan ehdottama sanamuoto sellaisenaan, vaikka olenkin amnestian kannalla. En minä aivan suoralta kädeltä voi huolia rikkuria vertaisekseni järjestöoveriksi. Järjestettäköön jonkinlainen koeaika, jonka kuлуessa tarkastettakoon, millä mielellä nämä ovat kannanmuutoksensa tehneet.

*Puheenvuorot rajoitettiin,
samoin puheaika 2 minuuttiin.*

O. Palin (Kirjatyöntekijäin liitto): Minä myönnän, että Työvaliokunnan perustelut tässä ovat oikeita ja ehdottomasti pyrkivät hyvään tarkoitukseen, mutta jäsenistö —• myös aivan oikealla tavalla —• on tätä vastaan. Rikkurithan yleensä ovat sellaista joukkoa, ettei niistä oikein kunnon kalua hyvällä saa. Minä uskon, että valiokunnassa tähän saatasiin sellaisia muutoksia, jotka saattaisivat tämän asian oikeaan ratkaisuun.

L. Vuorio (Työläisliitto): Työvaliokunnan perustelut ovat suurin piirtein oikeat. Mutta sittenkään ei olisi mentävä niin pitkälle kuin Työvaliokunta ehdottaa, siitä syystä, että löytyy henkilöitä, jotka tulevat ammattijärjestöön siinä mielessä, että palvelevat kahta herraa, työnantajaa ja työntekijää. Ehdotan siis, että myöskin ne rikkurit, jotka ennen edustajakokousta ovat olleet rikkureina, otettaisiin järjestöön ainoastaan osastojen harkinnan perusteella koejäseniksi.

S. Mäenpää (Puutyöväen liitto): Työvaliokunnan ponnet minun mielestäni ovat sellaiset kuin pitääkin. Ei liene muuta tehtävää kuin lähettää ne valiokuntaan lopulliseen muotoon saatettavaksi niiden huomautusten perusteella, joita keskustelussa on ilmennyt.

Päätös.

Koeäänestyksessä huomattavalla enemmistöllä päätettiin, että rikkurikysymys ratkaistaan tässä kokouksessa. Asia lähetettiin menettelytapavaliokuntaan.

Norjan edustajat lähtevät.

Eräiden kotimaassaan sattuneiden työselkkausten vuoksi oli Norjan edustajain *tov. Johs. M. P. Odegardin* ja *Halfdan Janssonin* lähdeävä paluumatkalle kotimaahansa. Toveri

JOHS. M. P. ODEGAARD

lausui jäähyväistervehdykseksi seuraavaa:

Nykyinen asiointila Skandinaviassa pakottaa meidät lähtemään

kokouksestanne ennen sen päättymistä. Mutta ennenkuin lähden, haluan kuitenkin käyttää tilaisuutta hyväkseni lausuakseni sydämelliset kiitokset siitä ystävällisestä kohtelusta, mitä te olette meille osoittaneet.

Kielelliset seikat valitettavasti aiheuttavat sen, ettemme voi suoranaisesti seurata keskusteluja. Tulkin avulla olemme kuitenkin tutustuneet niihin kysymyksiin, joita teillä on täällä ollut esillä. Ne ovat olleet samoja työväen kysymyksiä, joita me omassa maassammekin pohdimme ja jotka ovat välttämättömiä ammattiyhdistysliikkeen eteenpäinviemiselle. Meidän on pakko pohtia näitä kysymyksiä, jotta me voisimme saada työväen ammatilliset järjestöt kuntoon. Iloiten olemme havainneet, että ammattiyhdistysliike on teillä jälleen elpymässä. Iloisina poistumme tietäessämme, että Suomen työläisillä on elävä pyrkimys uudelleen rakentaa järjestönsä. Me tiedämme, että tämä työ tulee onnistumaan, sillä Suomen työväellä on luja tahto ja paljon voimaa takanaan. Näin ollen me voimme luottavaisina katsoa tulevaisuuteen. Me tunnemme, että te tullette olemaan tukenamme sen pyrkimyksen puolesta taistellessamme, joka on meidän päämääränämme. Kaikki työväenliikkeen pyrkimykset tähtäävät siihen lopulliseen päämäärään, että me voisimme saada työväenluokan olosuhteet parantumaan ja että me voisimme saada ammattiyhdistysliikkeen kasvamaan sellaiseksi, että se voisi täyttää tehtävänsä ja pyrkiä siihen päämäärään, joka on yhteinen työväenluokalle. Minä toivon, että ne päätökset joita olette tehneet ja joita vielä täällä teette, tulevat viemään Suomen ammattiyhdistysliikettä eteenpäin, voimaan ja taistelukuntoon. Minä toivon, että te saisitte runsaasti uusia jäseniä voidaksenne suorittaa taisteluanne työväen luokan hyväksi.

Vielä kerran kiitän toveruudestanne ja ystävällisyydestänne.

Puheenjohtaja (E. A. Vuori): Kiitti kokouksen puolesta norjalaisia tovereita siitä, että he, osallistumalla nyt pidettävään kongressiimme, täten osoittavat mielenkiintoa ja harrastusta pyrkimyksiämme ja työtämme kohtaan sekä halua mahdollisimman läheisen vuorovaikutuksen kautta lujittaa ja edelleen kehittää Skandinavian maiden ammatillisten järjestöjen yhteistoimintaa. Edelleen hän tehosti sen tuen ja avun merkityksellisyyttä, jota Suomen ammattiyhdistysliike on Norjan järjestöjen taholta saanut nauttia. Menestykselliselle toiminnallemme on mitä tärkeintä, että tähänastinen hyvä yhteistyö näiden molempien maiden ammatillisten järjestöjen välillä edelleenkin tulee jatkumaan.

Päivällisloma.

Klo 12.50 otettiin yhden tunnin päivällisloma.

Kokousta jatkettiin klo 14.

Puheenjohtajana toimi *E. A. Vuori* ja sihteerinä *Olavi Tunturi*.

Tulo- ja menoarvion vahvistaminen.

Esitettiin raha-asiain valiokunnan mietintö tulo- ja menoarvion vahvistamisesta:

»Raha-asiain valiokunta on tutustunut Keskusliiton Valtuustossa v. 1934 pidetyssä kokouksessa vahvistettuun tulo- ja menoarvioon, joka erikseen on jätetty edustajakokouksen osanottajille nähtäväksi. Ottaen huomioon sääntöjen määräykset, joiden mukaan tulo- ja menoarviosta päättäminen on Valtuuston asia, olisi kysymys jätettävä edelleen valtuuston huostaan. Samasta syystä kuin edellä on mainittu, jäävät myöskin Keskusliiton toimihenkilöiden palkat Työvaliokunnan määrättäviksi.

Valiokunta ehdottaa edellisen nojalla edustajakokouksen päätettäväksi:

- 1) että tulo- ja menoarvion vahvistaminen jää sääntöjen mukaisesti Keskusliiton valtuuston päätettäväksi; ja
- 2) että Keskusliiton toimihenkilöiden palkkojen määrääminen jää Työvaliokunnalle.

<i>K. Veckroth.</i>	<i>Elina Salmi.</i>	<i>Lauri Lahtinen.</i>
<i>J. Niinistö.</i>	<i>Kalle Hassel.</i>	<i>Matti Leskinen.))</i>

Päätös.

Raha-asiain valiokunnan ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Edustajakokoukustannukset.

Esitettiin raha-asiainvaliokunnan mietintö edustajakokoukustannuksista:

»Ottaen huomioon liittojen nykyisissä olosuhteissa huonon maksukykyyn on Keskusliiton Valtuusto aikanaan päättänyt jättää perustavan kokouksen kustannukset liitoilta perimättä. Samasta syystä on työvaliokunta esittänyt nyt pidettävän kokouksen kustannukset suoritettavaksi Keskusliiton varoista.

Yhtyen Valtuuston ja Työvaliokunnan ehdotuksiin ehdottaa valiokunta:

- 1) että Keskusliiton edustajakokous Vahvistaa valtuuston päätöksen, minkä mukaan perustavan kokouksen kustannuksia ei ole liitoilta peritty; ja

2) että edustajakokous päättää Työvaliokunnan esityksen nojalla ensimmäisen varsinaisen edustajakokouksen kaikki kustannukset suoritettavaksi Keskusliiton varoista.

U. Veckroth. Elina Salmi. Lauri Lahtinen.
*J. Niinistö. Kalle Hassel. Matti Leskinen.**

Päätös.

Raha-asiainvaliokunnan ehdotus hyväksyttiin sellaisenaan.

Valtuuston ja Työvaliokunnan sekä tilintarkastajain palkkiot.

Esitettiin raha-asiain valiokunnan seuraavansisältöinen mietintö:
 »Valiokunta ehdottaa Keskusliiton elimien palkkioiden pysyttämistä ennallaan, koska syytä muuttamiseen ei näytä esiintyvän. Yksi valiokunnan jäsen, K. Hassel, sen sijaan esittää Valtuuston jäsenen päivärahan alennettavaksi 75 markkaan, mikä suoritettaisiin kaikille jäsenille.

Tilintarkastajien palkkio on sääntömuutoksen perusteella päätettävä kiinteäksi eikä laskun mukaan suoritettavaksi, niinkuin aikaisemmin.

Valiokunta ehdottaa:

- 1) että Keskusliiton Valtuuston päivärahasi määrätään maaseutulaisille 100 ja pääkaupunkilaisille 75 markkaa;
- 2) että Työvaliokunnan jäsenten kokouspalkkioksi määrätään 20 markkaa;
- 3) että tilintarkastajille suoritetaan vuosipalkkiona kummallekin 1,000 markkaa.

U. Veckroth. Elina Salmi. Lauri Lahtinen.
J. Niinistö. Kalle Hassel. Matti Leskinen.%

Päätös.

Raha-asiain valiokunnan mietintö hyväksyttiin sellaisenaan.

SAK:n puheenjohtajan vaali.

Ryhdyttiin suorittamaan SAK:n puheenjohtajan vaalia.

V. Valander (Rakennustyöläisten liitto): Ehdotan puheenjohta-

jaksi edelleenkin valittavaksi toveri Edvard Huttusen. (Huutoja: Hyvä! Kannatetaan!)

O. Nuutinen: Kannatan Valanderin ehdotusta.

Päätös.

Kokous valitsi Suomen Ammattiyhdistysten Keskusliiton puheenjohtajaksi yksimielisesti *EDVARD HUTTUSEN*.

SAK:n sihteerin valitseminen.

Sen johdosta, että uudet säännöt astuvat voimaan vasta vuoden 1935 alusta, olisi edustajakokouksen ollut valittava SAK:lle sihteeri kuluvaaksi vuodeksi, mutta järjestävä valiokunta ehdotti, että sihteerin valitseminen jätettäisiin uuden Työvaliokunnan tehtäväksi.

Päätös.

Järjestävänvaliokunnan ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Työvaliokunnan jäsenten vaali.

Edellisenä kokouspäivänä annetun kehoituksen mukaisesti olivat edustajat jättäneet järjestävälle valiokunnalle ehdokasehdokkaat Työvaliokunnan vakinaisiksi- ja varajäseniksi. Näiden ehdotusten perusteella järjestävä valiokunta olikin laatinut oman ehdotuksensa, jonka se seuraavanlaisena esitti kokoukselle:

Vakinaisiksi:

Salovaara, V. V., Metallityöväen liitto.
Aittola, E., Metallityöväen liitto.
Leskinen, Matti, Liike työntekijäin liitto.
Hällström, A. J., Kirjatyöntekijäin liitto.
Virtanen, J., Puutyöväen liitto.
Bryggari, T., Rakennustyöläisten liitto.
Mikkonen, Lauri, Työläis- ja Kunnantyönt. liitto.
Fagerholm, K. A., Ruotsinkielisen työväen edustaja.

Varajäseniksi:

Savenius, J. E., Rautatieläisten liitto.
Lähde, E., Liiketyöntekijäin liitto.
Heinonen, F., Elintarvetyöläisten liitto.
Härmä, E., Muuraustyöntekijäin liitto.
Turunen, O., Lasiteollisuustyöväen liitto.

Nurminen, U., Rakennustyöläisten liitto.

Hiltunen, K., Puutyöväen liitto.

Andersson, G., Ruotsinkielisen työväen edustaja.

V. Valander (Rakennustyöläisten liitto): Hyväksyi luettelon sillä muutoksella, että U. Nurminen asetetaan ehdokkaaksi vakinaiseksi jäseneksi.

A. H. Jokinen (Kunnantyöntekijäin liitto): Kunnantyöntekijäin liiton puolesta ehdotan Työvaliokuntaan H. Puukkoa. Melestäni meidän jäsenlukumme on niin suuri, että meillä on oikeus olla Työvaliokunnan jäsenenä. Pyydän lippuäänestystä.

Saima Raunio (Elintarvetyöläisten liitto): Minä ihmettelen, miksi meidän ehdokastamme ei ole otettu huomioon. Täällä on vakinaisten jäsenten joukossa vähemmän tärkeitä liittoja edustettuna. Mutta Elintarvetyöntekijäin liitto on unohdettu.

Alb. Vuori (Kutomateollisuustyöväen liitto): Piti tärkeänä, että Kutomateollisuustyöväeh liiton edustaja myöskin valittaisiin Työvaliokuntaan. Ehdotti K. V. Syrjästä.

J. Tunturi (Kutomateollisuustyöväen liitto): Kannatti Vuoren ehdotusta.

Edv. Huttunen: Ehdottaisin valittavaksi vain 7 jäsentä, koska sääntöjen mukaan Työvaliokuntaan ilman muuta kuuluu yksi ruotsinkielinen jäsen. Fagerholm on ruotsinkielisen työväen ainoa ehdokas ja siis tulee ilman muuta valituksi.

Keskustelu julistettiin päättyneeksi.

Päätös.

Ruotsinkielisen sihteeristön edustajaksi valittiin yksimielisesti K. A. Fagerholm.

Tämän jälkeen toimitettiin Työvaliokunnan vakinaisten jäsenten vaali, jossa valituiksi tulivat:

Virtanen, J.	35	ääntä
Salovaara, V.V.	32	»
Hällström, A. J.	31	»
Aittola, E.	30	»
Mikkonen, L.	28	»
Leskinen, M.	26	»
Bryggari, T.	23	»

Lähinnä seuraavina olivat Nurminen, U. (13 ääntä), Härmä, E. (7), Viitanen, V. (6), Valta, A. (5), Puukko, H. (5), Ahonen, K. (2), Lähde, E. (1). —Äänestyslippuja jätettiin kaikkiaan 38 kpl.

Tämän jälkeen ryhdyttiin toimittamaan varajäsenten vaalia. Ruotsinkielisen sihteeristön varaedustajaksi valittiin yksimielisesti *G. Andersson*.

Edv. Huttunen: Ilmoitti tehtyjen tiedustelujen johdosta, että vain siinä tapauksessa, jos Fagerholm eroaa Työvaliokunnan jäsenyydestä, kutsutaan Andersson hänen tilalleen.

Toimitetussa äänestyksessä tulivat Työvaliokunnan *varajäseniksi* seuraavat:

Savenius, J. E.	30 ääntä
Heinonen, Frans	25 »
Härmä, E.	22 »
Nurminen, U.	22 »
Ahonen, K.	21 »
Hiltunen, K.	19 »
Lähde, E.	18 »

Lähinnä seuraavina olivat Turunen, O. (17 ääntä), Syrjänen, K. V. (9), Immonen, U. H. (8), Viitanen, V. (8), Puukko, H. (7), Valta, A. (7).—Äänestyslippuja jätettiin kaikkiaan 38 kpl.

Tilintarkastajain vaali.

O. Nuutinen (Rakennustyöläisten liitto): Minä ehdotan edelleen vakinaisiksi tilintarkastajiksi Johan Helon ja Pekka Railon.

Saima Raunio (Elintarvetyöläisten liitto): Ehdotan Artturi Aallon.

Päätös.

Toimitetussa äänestyksessä jakautuivat äänet seuraavasti:

Helo Johan	32 ääntä
Railo, Pekka	29 »
Aalto, Artturi	15 »

Äänestyslippuja jätettiin kaikkiaan 38 kpl.

Näin ollen tulivat SAK:n vakinaisiksi tilintarkastajiksi valittua *Johan Helo* ja *Pekka Railo*.

Varatilintarkastajiksi valittiin yksimielisesti *Artturi Aalto* ja *T. H. Vilppula*.

Valtuuston kokoonpano.

Liittojen esittämien ehdokkaiden perusteella vahvistettiin SAK:n Valtuuston kokoonpano seuraavanlaiseksi:

Liiketyöntekijäin liitto:

Akseli Nurmi, August Saxell; varalla: Onni Hiltunen, Eino Laine.

Rautatieläisten liitto:

Otto Saarinen; varalla: Antti Ruhanainen.

Metallityöväen liitto:

Emil Murto, Kusti Suhonen; varalla: Väinö Kataja, T. A. Laitinen.

Kutomateollisuustyöväen liitto:

J. A. Niemi; varalla: Johan Tunturi.

Lasiteollisuustyöväen liitto:

Kalle Andersson; varalla: O. Turunen.

Sos.-dem. Sanomalehtimiesliitto:

Eero A. Vuori; varalla: A. Aalto.

Kirjatyöntekijäin liitto:

Uuno H. Immonen, A. Karvosenoja; varalla: Emil Mäkelä, E. Merikoski.

Elintarvetyöläisten liitto:

Onni Turenius; varalla: I. K. Björk, O. Tarkiainen, A. Grönholm.

Muuravtstyöntekijäin liitto:

E. Härmä; varalla: K. V. Lindholm.

Paperiteollisuudentyöntekijäin liitto:

Albin Valkama; varalla: Evert Järvi.

Työläisliitto:

J. Halme; varalla: O. Suikkanen.

Kunnantyöntekijäin liitto:

J. O. Kangas; varalla: A. Kari.

Rakennustyöväen liitto:

K. Salonen, V. Puustinen; varalla: O. Nuutinen, H. Sahi.

Jalometallityöntekijäin liitto:

J. Niinistö; varalla: A. Cajander.

Puutyö väen liitto ja Merimiesten- ja Lämmittäjäin Unioni oikeutettiin myöhemmin ilmoittamaan Työvaliokunnalle edustajansa SAK:n Valtuustoon.

Rikkurikysymys.

Esitettiin menetelilytapavaliokunnan seuraavansisältöinen mietintö rikkurikysymyksestä:

»Yhtyen pääasiassa niihin perusteluihin, joita Työvaliokunta asiassa on esittänyt, ehdottaa menettelytapavaliokunta seuraavaa:

1) että SAK:n edustajakokous periaatteessa hyväksyy sen kannan, että ennen tätä edustajakokousta rikkureina olleet henkilöt, joilla ei ole muita työväenjärjestöille vihamielisiä tekoja, voidaan ottaa ammatillisten järjestöjen jäseniksi samoin edellytyksin kuin muutkin jäseniksi pyrkivät ja kehoittaa liittoja tämän mukaisesti menettelemään; sekä

2) että liittojen asiaksi jää päättäminen siitä, missä järjestyksessä ja laajuudessa kullakin työalalla edellisessä kohdassa lausuttua kehoitusta ryhdytään toteuttamaan.

3) Edustajakokous kehoittaa liittoja vastaisuudessa käytännössä määrittlemään rankaisutoimenpiteet rikkurina olosta määräaikaisiksi.»

A. J. Hällström (Valtuuston edustaja): Täytyy sanoa, että valiokunta on ottanut liian jyrkän kannan. Minä panin aikaisemmin merkille, että Airolan esityksellä oli suuri kannatus. Olisi kai senvuoksi parasta, että asia otetaan jatkokäsittelyyn.

V. Kataja (Metallityöväen liitto): Minun käsittääkseni tämä mietintö ei tyydytä ketään, ei ainakaan metallimiehiä, ehdotan, että asia lähetetään uudelleen valiokuntaan.

H. Puukko (Kunnantyöntekijäin liitto): Menettelytapavaliokunta on tätä käsitellyt SAK:n esityksen pohjalla ottaen huomioon, mitä täällä keskustelun kuluessa lausuttiin. Valiokunnan mielestä ei edustajakokous voi määrittellä amnestiaa, vaan se kehoittaa tässä liittoja menettelemään siihen suuntaan. Mietintö ei jiiuri muuttuisi, vaikka se palautettaisiinkin valiokuntaan.

Saima Raunio (Elintarvetyöläisten liitto): Minun mielestäni tässä saisi olla hiukan tarkemmat määräykset, mistä ja mihin tämä amnestia olisi annettava. Sellaiset osastot, jotka hiljakkoin ovat kärsineet suuria tappioita, ovat jyrkästi sillä kannalla, että heidän taisteluissaan olleille rikkureille ei amnestiaa olisi annettava.

E. Lähde: Tahdon huomauttaa eräistä oleellisista eroavaisuuksista, joita on valiokunnan mietinnön ja SAK:n Työvaliokunnan ehdotuksen välillä. Työvaliokunnan ehdotuksen ponnet sisälsivät eräitä kiinteitä määräyksiä, millä tavalla liittojen olisi meneteltävä. Valiokunnan mietintö sisältää ehdollisen määritelmän, että asia jää kunkin liiton lopullisesti harkittavaksi ja päätettäväksi. Tällainen sanamuoto minun ymmärtääkseni on täysin sopusoinnussa kaikissa liitoissa voimassa olevien sääntöjen kanssa. Näin muodoin kunkin liiton olisi saatava vapaasti harkita ja päättää, mistä ajasta alkaen ja minkälaisissa tapauksissa rikkureina olleet henkilöt, voivat joutua amnestiasta osallisiksi. Minun käsittääkseni SAK:n edustajakokous ei voi mennä tarkemmin määrittelemään eikä sitomaan liittoja tässä asiassa. Korkeintaan se voi lausua jonkinlaisen periaatteellisen kehotuksen.

K. Ahonen (Merimiesten ja Lämmittäjäin Unioni): Minä pitäisin edullisempana Airolan esittämää kantaa, että määrättäisiin jokin määrätty aika, jota aikaisemmin rikkureina olleet vain voisivat päästä järjestöön.

O. Turunen (Lasiteollisuustyöväen liitto): Eiköhän voitaisi valiokuntaan lähettämättä hyväksyä päätöslauselma seuraavilla muutoksilla:

1) ponnessa sanat »tätä edustajakokousta» vaihdettaisiin sanoihin »vuotta 1930». 2) ponnteen lisättäisiin »laajuudessa»-sanalan jälkeen sanat »sekä mistä ajasta lähtien».

Br. Airola (Metallityöväen liitto): Minusta näyttää, että valiokunta on tässä lähtenyt vaaralliselle ladulle. 3) ponnessahan sanotaan, että edustajakokous kehoittaa vastaisuudessa liittoja käytännössä määrittelemään rangaistuksen rikkurinaolosta määrääjäksi. Tuo määräaika tässä on vaarallinen. Ehdotan, että 1) ponnesta poistetaan sanat »tätä edustajakokousta» ja laitettaisiin tilalle sanat »vuotta 1930», sekä että 3) ponsi kokonaan poistetaan.

A. H. Jokinen (Kunnantyön teki jäin liitto): kannatti Airolan ehdotusta.

E. Lähde: Mielestäni ei kannata enempää riidellä tässä vuosiluvuista ja muista pikkuseikoista. Mitä tulee esim. siihen, että rangaistus tulisi määrääjäksi rikkurinaolosta, niin kyllä liittotoimikuntien harkintaan voidaan täydellisesti luottaa, kyllä siellä osataan määritellä tarpeeksi rankka tuomio.

Keskustelu julistettiin päättyneeksi.

Päätös.

Ensimmäinen ponsi hyväksyttiin Airolan ehdottamassa muodossa, kun valiokunta luopui ehdotuksestaan.

Toinen ponsi hyväksyttiin valiokunnan ehdottamassa muodossa, kun Turusen ehdotusta ei oltu kannatettu.

Kolmas ponsi hyväksyttiin valiokunnan ehdottamassa muodossa 21 äänellä 9 vastaan.

Koko päätöslauselma hyväksyttiin lopullisesti seuraavanlaisena:

1) että SAK:n edustajakokous periaatteessa hyväksyy sen kannan, että ennen vuotta 1930 rikkureina olleet henkilöt, joilla ei ole muita työväenjärjestöille vihamielisiä tekoja, voidaan ottaa ammatillisten järjestöjen jäseniksi samoin edellytyksin kuin muutkin jäseniksi pyrkivät ja kehoittaa liittoja tämän mukaisesti menettelemään; sekä

2) että liittojen asiaksi jää päättäminen siitä, missä järjestyksessä ja laajuudessa kullakin työalalla edellisessä kohdassa lausuttua kehoitusta ryhdytään toteuttamaan.

3) Edustajakokous kehoittaa liittoja vastaisuudessa käytännössä määrittelemään rankaisutoimenpiteet rikkurina olostä määrääkäsiksi.

Ammattiyhdistysliikkeen valistustyö.

Esiteltiin valistusasiainvaliokunnan lausunto valistustyöstä.

»Työvaliokunnan esityksen vastaisen valistustyön suuntaviivoiksi ehdottaa valiokunta siten hyväksyttäväksi, että ponsien kohdat 1—12 hyväksyttäisiin Työvaliokunnan ehdottamassa muodossa, mutta 13 kohtaan lisättäisiin Järvisen keskustelussa esittämä ajatus, jonka jälkeen ponsi tulisi kuulumaan:

13. Ammattiyhdistysliikkeen voimistuttamisen kannalta pitää edustajakokous tärkeänä, että erityisesti työläisnuorison keskuudessa selvitetään ammattiyhdistysliikettä ja olosuhteiden edellyttämällä tavalla tämä työ järjestetään niin, että se kiinnittää työtätekevän luokan nuorisoa ammattiyhdistysliikkeen riveihin. Mutta koska nuorisovalistustyö ammattiyhdistysliikkeessä on meillä käytännössä kokeilematta, jättää edustajakokous SAK:n Työvaliokunnan tehtäväksi aloittaa yhteisymmärryksessä muiden työläisnuorison keskuudessa toimivien työväenjärjestöjen kanssa erikoistyöskentelyn nuorison parissa harkintansa mukaan niillä aloilla ja niissä rajoissa, joissa se katsotaan vastaavan tarkoitustaan.

Tämän lisäksi ehdottaa valiokunta ponsiin hyväksyttäväksi näin kuuluvan 14 kohdan:

14. Nuorisotyön järjestämistä ja johtamista varten asettaa Työvaliokunta alaisenaan toimimaan erityisen nuorisajaoston sekä laatii sille toimintaohjeet. Edelleen olisi Työvaliokunnan toimittava mahdollisuuksien mukaan siihen suuntaan, että ammatillisten paikallisjärjestöjen ja niiden liittojen osastojen alaisiksi, joiden alueella työskentelee runsaammin nuoria työläisiä, perustetaan nuorison keräämiseksi ammattiyhdistysliikkeeseen erityisiä nuorisajaostoja.

Ponsien 15 ja 16 kohta ehdotetaan hyväksyttäväksi Työvaliokunnan esittämässä muodossa.

*

Perä-Pohjolassa suoritettavasta valistustyöstä esitettyjen ehdotusten johdosta lausuu valiokunta käsityksensä, että Työvaliokunnan ehdotus valistustyöstä antaa jo sellaisenaan tälle työlle mahdollisuuksien edellyttämän tuen.»

E. Lähde: Kuten asiasta suoritettussa lähetekeskustelussa mainitsin, on Työvaliokunta tässä kysymyksessä pyrkinyt olemaan varovainen senvuoksi, että kysymystä ei ole meidän maassamme riittävästi tutkittu eikä selvitetty sitä, mikä toimintamuoto erikoisesti nuorisoa koskevassa järjestämissä olisi paras ja tarkoituksen mukaisin. Mielestäni valiokunta on erinomaisesti onnistunut siinä korjauksessaan, minkä se on tehnyt työvaliokunnan ehdotuksen 13) pöntein. Sensijaan minä en tässä näe mitään vakuuttavaa perustelua valiokunnan ehdottamalle uudelle 14) ponnelle. Minä siis ehdottaisin, että valiokunnan korjaukset 13) ponnassa hyväksyttäisiin, mutta sensijaan hylättäisiin valiokunnan ehdottama uusi 14) ponsi.

Br. Airola (Metallityöväen liitto): On luonnollista, jos tästä asiasta tehdään periaatteellinen päätös nuorisotoimintaan ryhtymisestä, että myös samoissa ponsissa selvitetään toimenpiteitä, millä tavalla tätä työtä käytännössä on suoritettava.

Edv. Huttunen: Lähde ehdotti valiokunnan mietinnön 14) kohdan poistettavaksi. Minä kannatan Lähteen ehdotusta. Minusta olisi arveluttavaa, että edustajakokous hyväksyisi ehdotuksen, joka kaikesta huolimatta on heikosti selvitetty. Minun käsittääkseni olisi tämä kysymys annettava Työvaliokunnan pohdittavaksi. En luule, että se jättää sitä tekemättä. Minun käsittääkseni Työvaliokunta on periaatteellisesti yhtä mieltä valiokunnan kanssa. Nuorisotyöhön on kiinnitettävä huomiota ja sen hyväksi on tehtävä työtä.

P. Järvinen (Puutyöväen liitto): Kannatti Lähteen ehdotusta 14) pönnen poistamisesta.

V. Valander (Rakennustyöläisten liitto): Jos kerran nuorisotyö katsotaan tarpeelliseksi, silloin myös on suunniteltava, millä tavalla

sitä ryhdytään edistämään. Minun käsittääkseni tämä 14) kohta olisi hyväksyttävä sellaisena kuin se on tässä esitetty.

Raf. Paasio (Sos.-dem. Työläisnuorisoliitto): Minä yhdyn niihin lausuntoihin, joita täällä Lähde ja Huttunen ovat esittäneet. Omasta puolestani katson, että täällä edustajakokouksessa ei olisi lyötävä kiinni sellaista päätöstä, kuin mitä tämä 14) ponsi sisältää. Jos sitä tarkastelee, niin huomaa, että se johtaa verraten pitkälle menevään nuorisotoimintaan ammattiyhdistysliikkeen puitteissa.

T. Bryggari (Rakennustyöläisten liitto): Tässä pyritään asettamaan nuorisojaostolle sellaisia tehtäviä, jotka asiallisesti kuuluvat läheisesti ja tinkimättä työläisnuoriso-osastoille, niiden ohjelmaan ja tehtäviin. Ei minun mielestäni ole mitään syytä sellaiseen. Pääasia on, että ammatillisten järjestöjen ja työväenliikkeen nuorisojärjestöjen suhde saadaan mahdollisimman läheiseksi.

*Puheenvuorot rajoitettiin,
samoin puheaika 3 minuuttiin.*

S. Mäenpää (Puutyöväen liitto): Kannatti valiokunnan mietintöä.

O. Suikkanen (Työläisliitto): Vaikka pidänkin tärkeänä sitä, että nuorisotyöhön kiinnitetään huomiota, niin sittenkin minä katson, että tätä asiaa on liian vähän tutkittu, joten se olisi jätettävä SAK:n Työvaliokunnan valmisteltavaksi.

Saima Raunio (Elintarvetyöläisten liitto): Uskaltaisin olla yhtä mieltä Valanderin kanssa. En pidä vaarallisena nuorisojärjestöjen perustamista. Yhteisen hyödyn kannalta katsoen minä kannatan, että valiokunnan mietintö hyväksytään tällaisena.

Keskustelu julistettiin päättyneeksi.

Päätös.

Valiokunnan muutosehdotus 13. kohdaksi hyväksyttiin, mutta sensijaan hylättiin ehdotus 14. kohdaksi.

Näin ollen hyväksyttiin valistustyötä koskevan päätöslauselman kohdat 1—12 ja 14—15 Työvaliokunnan esittämässä muodossa ja 13 kohta valistusasiainvaliokunnan esittämässä muodossa.

Peräpohjollassa suoritettavaa valistustyötä koskeva valistusasiainvaliokunnan mietintö hyväksyttiin keskustelutta.

Kahviloma.

Klo 16 otettiin kahdenkymmenen minutin kahviloma.

Kokousta jatkettiin klo 16.20.

Puheenjohtajana toimi *A. Koponen* ja sihteerinä *Olavi Tunturi*.

Järjestömuodot ja liittojen rajat.

Esitettiin järjestömuoto- ja sääntövaliokunnan mietintö järjestömuotokysymyksestä.

Valiokunta ehdottaa, että edustajakokous hyväksyisi SAK:n alaisten liittojen rajat — seuraavat muutokset huomioonottaen — Työvaliokunnan esittämässä muodossa:

Rautatieläisten liitto.

Tähän liittoon tulisivat kuulumaan: rautateiden liikenne-, varasto- ja konepajojen, työläiset sekä toimen- ja viranhaltijat.

Rakennustyöläisten liitto.

Valiokunta ehdottaa hyväksyttäväksi Työvaliokunnan esityksen.

Mutta samalla valiokunta esittää edustajakokouksen päätettäväksi, että olisi suotavaa, että muuraustyöntekijät mahdollisimman pian liittyisivät Rakennustyöläisten liittoon.

Paperiteollisuudentyöntekijäin liitto.

Tähän liittoon tulisivat kuulumaan: paperi-, massa-, selluloosa-, kartonki-, tapetti- y.m. paperinjalostustehtaiden työläiset.

Puutyöväen liitto.

Valiokunnan enemmistö ehdottaa, että tähän liittoon tulisivat kuulumaan: sahalaitosten ja niiden välittömässä yhteydessä olevien lautatarhojen ja höyläämöjen työläiset, metsä- ja uittotyöläiset sekä ne lastaustyöläiset, jotka toimivat sahalaitosten yhteydessä; huone-, konttori- ja koulukalustetehtaiden työläiset; verhoiljat; puulaiva- ja veneveistämöiden, puusorvaamojen, tynnyri-, pyörä- ja ajokalu-tehtaiden; piano- ja urkuharmoonitehtaiden; leikkikalu-, harja-, sivellin-, keppi-, sateenvarjo-, faneeri-, rulla-, nappula-, tulitikku-, lesti- ja puunaulatehtaiden työläiset sekä muut puuteollisuusaloilla olevat, ellei heille ole määritelty jotain toista liittoa.

Elintarvetyöläisten liitto.

Tähän liittoon tulisivat kuulumaan: leipomojen ja kondiittorioiden työläiset; keksi-, makarooni-, sokeri- ja karamellitehtaiden työläiset; teurastamojen, liha- ja kalasäilyke- sekä makkaratehtaiden työläiset; alkoholi-, virvoitusjuoma- ja mehu tehtaiden työläiset; meijerien, kasvi voi- ja margariinitehtaiden työläiset; ravintola- ja taloustyöläiset; myllyjen, mallas- ja hiivatehtaiden työläiset; tupakkatehtai-

den työläiset sekä mainituilla työaloilla työskentelevät varastotyöläiset, lämmittäjät, koneiden hoitajat, siivoojat y.m. ryhmät, jotka toimivat edellä esitettyihin työaloihin verrattavissa töissä.

A mmatilliset paikallisjärjestöt.

Valiokunta ehdottaa hyväksyttäväksi Työvaliokunnan esityksen.

Tehdastyöväen liiton perustaminen.

O. Turusen esityksen johdosta valiokunta esittää seuraavaa: Huomioonttaen nykyiset järjestömuodot ja erikoisen tehdastyöväen liiton perustamiseen tarvittavat edellytykset, totesi valiokunta, ettei nykyisin, eikä ilmeisesti lähitulevaisuudessakaan esiinny sellaisia seikkoja, jotka edellyttäisivät tällaisen liiton perustamista, mutta tästä huolimatta ei valiokunta tahtonut vastustaa sitä, että SAK:n Työvaliokunnan tehtäväksi annettaisiin asian yksityiskohtaisempi tutkiminen.

/ . Tunturi. O. Suikkanen. Hj. Lappalainen. V. V. Salovaara.

Vastalause.

Edelläolevan valiokunnan enemmistön tekemän päätöksen johdosta, joka koskee *S. Puutyöväen liiton rajoja*, esitämme seuraavan eriävän mielipiteemme:

Tälle edustajakokoukselle esitettyihin *S. Puutyöväen liiton* ja siihen kuuluvan Helsingin Lautatarha- ja höyläämötyöntekijäin ammattiosaston alustuksiin yhtyen esitämme edustajakokouksen päätettäväksi että *S. Puutyöväen liittoon* tulisivat valiokunnan enemmistön ehdotuksen lisäksi kuulumaan *kaikki vientilautatarhatyöläiset*, sillä käsityksemme mukaan ne ovat puhtaasti lautatarhatyöläisiä.

O. Nuutinen. Toivo Seppälä. Paul Järvinen.

Br. Airola (Metallityöväen liitto): Tässä valiokunnan mietinnössä ovat elintarpeita kuljettavat autonkuljettajat edelleen jätetty pois Elintarvetyöläisten liiton piiristä. Minä ehdottaisin, että ne sinne liitettäisiin, koska ne työtaistelujen sattuessa kuitenkin sinne kuuluivat.

Saima Raunio (Elintarvetyöläisten liitto): Kannatti Airolan ehdotusta.

Keskustelu julistettiin päättyneeksi.

Päätös,

Toimitetun äänestyksen jälkeen hyväksyttiin valiokunnan mietintö muuttumattomana 19 äänellä 5 vastaan.

Näin ollen vahvistettiin SAK:n alaisten liittojen rajat kokonaisuudessaan seuraavanlaisiksi:

Liiketyöntekijäin liittoon

kuuluvat:

kauppaliikkeiden ja niiden varastojen, pankkien, vakuutuslaitosten, apteekkien, yksityissairaalain, huvituslaitosten, parturiliikkeiden sekä muiden näihin verrattavien laitosten tai liikkeiden työläiset; teollisuuden, liikenteen, puhelinlaitosten, sanomalehtien sekä muiden niihin verrattavien liikkeiden *konttoreissa* työskentelevät työläiset; kauppamatkustajat, teknikot, piirtäjät, toimitsijat, vahtimestarit y.m. heihin verrattavat, mikäli eivät ole kuntien tai rautateiden palveluksessa.

Kirjatyöntehijäin liittoon

kuuluvat:

kirja- ja kivipainojen työläiset; kirjansitojat y.m., jotka työskentelevät tämän teollisuuden alalla.

Metalliteollisuustyöläisten liittoon

kuuluvat:

kaikki metalliteollisuuden työläiset, lukuunottamatta valtionrautateiden tai kuntien konepajoja; sähköalan sekä puhelinlaitosten työläiset, lukuunottamatta puhelinlaitosten keskusten ja konttorien henkilökuntaa; läkki-, pelti- ja vaskiseipät; puukko- y.m. metalliesinetehtaiden työläiset; metalliraaka-ainekaivosten työläiset y.m., joita ei ole sovitettu johonkin heidän työalaansa paremmin vastaavaan liittoon.

Rautatieläisten liittoon

kuuluvat:

rautateiden liikenne-, varasto- ja konepajojen työläiset sekä toimen- ja viranhaltijat.

Jalometallityöntekijäin liittoon

kuuluvat:

yleensä kaikki jalometallituotteiden valmistuksessa työskentelevät työläiset.

Rakennustyöläisten liittoon

kuuluvat:

kirvesmiehet, kivityöntekijät, maalarit, linoleumityöntekijät, sementti- ja betonityöntekijät, raudtoittajat, eristäjät, asfalttityöntekijät, väliseinien tekijät, rakennusapuja ja sekatyöläiset; rakennusaineteollisuuden, kuten sementti-, kalkki- ja tiilitehtaiden ja sementtivalimojen työläiset; tie- ja vesirakennusten, kanavien, rautateiden uudisrakennusten ja siltain työläiset, mikäli eivät ole sovitettu johonkin toiseen teollisuus- tai ammattilaansa paremmin vastaavaan liittoon. — Jos muuraustyöntekijäin liitto yhtyy Rakennustyöläisten Liittoon, siirtyvät kaikki ne työläisryhmät, jotka nyt on määritelty Muuraustyöntekijäin Liittoon, Rakennustyöläisten Liittoon.

Muuraustyöntekijäin liittoon

kuuluvat:

muurarit, rapparit ja uunityöntekijät.

Kutomateollisuustyöväen liittoon

kuuluvat:

villa-, puuvilla-, jute-, pellava-, karvalanka-, jouhi- ja hamppukehräämöissä; villa-, puuvilla-, jute-, pellava-, karvalanka-, jouhi-, hamppu- ja silkkikutomoissa; sidelanka-, keinovilla-, trasseli-, pitsi-, akkunaverho-, olkain-, pumpuli-, hihna-, vanu-, niisi-, nauha-, verkko-, trikoo-, sukka- ja huopatehtaissa; valkaisu- ja värjäyslaitoksissa, köysi- ja nuorapunomoissa, karttuunipainoissa, apreetteerauslaitoksissa ja tekosilkkitehtaissa olevat työläiset.

Papieriteollisuudentyöntekijäin liittoon

kuuluvat:

paperi-, massa-, selluloosa-, kartonki-, tapetti-, y.m. paperinjalostustehtaiden työläiset.

Puutyöväen liittoon

kuuluvat:

sahalaitosten ja niiden välittömässä yhteydessä olevien lautatarhojen ja höyläämöjen työläiset, metsä- ja uittotyöläiset sekä ne lastaustyöläiset, jotka toimivat sahalaitosten yhteydessä; huone-, konttori- ja koulukalustetehtaiden työläiset, verhoilijat; puulaiva- ja veneveistämöiden, puusorvaamojen, tynnyri-, pyörä- ja ajokalu tehtaiden; piano- ja

urkuharmoonitehtaiden; leikkikalu-, harja-, sivellin-, keppi-, sateenvarjo-, faneeri-, rulla-, nappula-, tulitikku-, lesti- ja puunaulatelitaiden työläiset sekä muut puuteollisuusaloilla olevat, ellei heille ole määritelty jotain toista liittoa.

Kunnantyöntekijäin liittoon

kuuluvat:

kaupunkien, kauppaloiden, taajaväestön yhdyskuntien ja maalaiskuntien palveluksessa olevat työläiset sekä toimen- ja viranhaltijat; kuntien välittömästi tai välillisesti omistamien tuotanto- tai liikelaitosten työläiset, toimen- ja viranhaltijat sekä nuohoojat.

Elintarvetyöläisten liittoon

kuuluvat:

leipomojen ja kondiittorioiden työläiset; keksi-, makarooni-, sokeri- ja karamellitehtaiden työläiset; teurastamojen, liha- ja kalasäilyke- sekä makkaratehtaiden työläiset; alkoholi-, virvoitusjuoma- ja mehutehtaiden työläiset; meijerien, kasvi- ja margariinitehtaiden työläiset; ravintola- ja talous- työläiset; myllyjen, mallas- ja hiivatehtaiden työläiset; tupakkatehtaiden työläiset sekä mainituilla työaloilla työskentelevät varastotyöläiset, lämmittäjät, koneiden hoitajat, siivoojat y.m. ryhmät, jotka toimivat edellä esitettyihin työaloihin verrattavissa töissä.

Lasi- ja posliinitalojen liittoon

kuuluvat:

lasi-, fajanssi- ja posliinitehtaiden työläiset, lasinhioijat, leikkajat ja yleensä kaikki, jotka työskentelevät näiden tuotteiden valmistuksessa.

Sos.-dem. Sanomalehtimiesliittoon

kuuluvat:

kaikki sanoma- ja aikakauslehtien toimittajat sekä muut kirjallisen työn tekijät, joita voidaan verrata toimitus- työntekijöihin.

Merimiesten ja Lämmittäjien Unioniin

kuuluvat:

kaikki valtameri-, rannikko- ja sisävesiliikenteessä palvelevat laivamiehistöt.

Kuljetustyöläisten liittoon

kuuluvat:

lastaus- ja purkaustyöläiset, lukuunottamatta sahalaitosten yhteydessä toimitettavaa lastaustyötä; ajurit, autonkuljettajat y.m., joita ei ole sovitettu muihin liittoihin.

Nahka-, jalkine- ja kumityöväen liittoon

kuuluvat:

jalkinetehtaiden ja korjaamojen, käsine-, salkku- ja remmitteiden, nahkuri- ja satulasepänniikkeiden sekä kumitehtaiden työläiset.

Vaatetustyöläisten liittoon

kuuluvat:

puku- ja liinavaatteiden valmistajat ja yleensä vaatetus-alalla työskentelevät työläiset niin tehdas- kuin käsityöliikkeistäkin.

Työläisliittoon

kuuluvat:

saippua- ja kemikaliotehtaiden työläiset, naatyöläiset, pesijät ja siivoojat, mikäli eivät sovellu työpaikkansa puolesta johonkin toiseen liittoon sekä yleensä kaikki ne työläisryhmät, kuten esim. turvepehkutehtaiden y.m. alojen työläiset, joiden työnlaatu ei velvoita heitä kuulumaan johonkin toiseen liittoon.

A mmatillisten paikallisjärjestöjen

toimintaa on edelleen kehitettävä;

niille paikkakunnille, joilla toimii useampia ammattiosastoja ja joissa ammatillista paikallisjärjestöä ei vielä ole, perustetaan se ensi tilassa;

kokous pitää tärkeänä kaikkien ammattiosastojen kuulumista ammatilliseen paikallisjärjestönsä; sekä

Keskusliiton Työvaliokunta valmistakoon tarvittavat, käytännön vaatimat muutokset paikallisjärjestöjen mallisääntöihin.

Minimipalkkalaki.

(Alustukset esitysvihon sivuilla 90—92.)

Hyväksyttiin Työvaliokunnan asiasta esittämä lausunto, jonka mukaan Työvaliokunnan tehtäväksi jätettiin tutkia mahdollisuuksia

minimipalkkalain aikaansaamiseksi sekä senj aikeen ryhtyä niihin toimenpiteisiin, joihin asia aiheutta antaa.

Työoloja koskevat esitykset työnantajille.

(Alustus esitysvihon sivuilla 92—93.)

Hyväksyttiin Työvaliokunnan esittämä lausunto, jonka mukaan edustajakokouksella ei ole syytä tehdä mitään erikoispäätöksiä, jotka koskisivat liittojen ja perusjärjestöjen toimesta työnantajille tehtäviä esityksiä.

Väkijuomien tarjoilu työväentaloilla.

(Alustus esitysvihon sivuilla 93—94.)

A. Karku (Liiketoimintajärjestö): Minun mielestäni asia ei kuulu täällä päätettäviin, koska ammattiosastoilla ei missään ole omia taloja. Ehdotan, että asiaa ei käsiteltäisi ollenkaan.

V. Valander (Rakennustyöläisten liitto): Mielestäni asiasta ei kannata paljon puhua, koska meillä ei ole omia taloja. Meidän sopii vain lausua periaatteellinen kantamme asiasta ja siirtää se pois päiväjärjestyksestä. Omasta puolestani hyväksyisin sen kannan, että työväenjärjestöjen olisi pysyttävä ulkopuolella väkijuomien käytön.

Saima Raunio (Elintarvikeväestöjen liitto): Oli sitä mieltä, että asia on siksi tärkeä, ettei edustajakokous voi jättää sitä käsittelemättä.

Keskustelu julistettiin päättyneeksi.

Päätös.

Toimitetussa koeäänestyksessä hyväksyttiin Työvaliokunnan esittämä lausunto, jonka mukaan alustuksen johdosta ei tehty mitään päätöstä.

Ammatillisesti järjestyneen työväen suhde raittiuskysymykseen.

(Alustus esitysvihon sivuilla 95—96.)

V. Valander (Rakennustyöläisten liitto): SAK:n Työvaliokunta vetoaa niihin ponsiin, mitkä perustavassa kokouksessa hyväksyttiin. Mutta minun käsittääkseni ammatillisilla järjestöillä on tavattoman suuret velvollisuudet saada raittiustyö käyntiin. Minä haluan alleviivata kuinka paljon työväestönkin keskuudessa rahaa käytetään alkoholiin, kuinka paljon sen käyttö tuottaa sairautta ja muuta kur-

juutta. Näin ollen on vaadittava ainakin sitä, että työläisten luottamusmiehet eivät käytä väkijuomia. Edustajakokouksen olisi kehoitettava sekä SAK:n että perusjärjestöjen toimitsijoita noudattamaan ehdotonta raittiutta.

E. Lindfors (Paperiteollisuudentyönt. liitto): Minä asetun kannattamaan tätä Helsingin Lautatarhatyöläisten osaston ehdotusta, sillä korjauksella, että toisen kohdan haluaisin kuulumaan seuraavasti: »SAK:n toimihenkilöiltä on vaadittava *toimessaan* ehdotonta raittiutta.» *

E. Lähde: Tuntuu niinkuin olisi hieman unohtettu perustavan kokouksen päätöksiä, olkoon, että ne onkin tehty kieltoain aikana. Silloisen päätöksen ensimmäisen ponnen loppuosa on käytännössä toteutettavissa vielä tänä päivänä, ja se kuuluu näin: »Samalla se (SAK:n edustajakokous) kehoittaa kaikkia siihen kuuluvia liittoja perusjärjestöineen kiinnittämään vakavaa huomiota siihen, että se leväperäisyys ja tietämättömyys, joka raittiuskysymyksessä ja kielto lakiasiaassa vallitsee saadaan yhteisponnistuksilla korjatuksi.»

Toinen ponsi kuuluu: »Jokaisen perusjärjestön on ryhdyttävä entistä tehokkaammin kiinnittämään huomiota raittiussvalitustyön suorittamiseen ja tässä tarkoituksessa tulee sen olla vuorovaikutuksessa Sos.-dem. Raittiussliiton kanssa.»

Minä myönnän, että nyt ehdotettu ponsi on jyrkempi. Se vaatii SAK:n toimitsijoilta ehdotonta raittiutta, mutta — jäsenet saavat olla minkälaisia tahansa. Eiköhän perustavan kokouksen päätös sittenkin ole periaatteessa ja tarkoituksena oikeampaan osunut kuin se ehdotus, mikä nyt tällä kertaa on esitetty? Kun tätä asiaa käsiteltiin Työvaliokunnassa oli siellä yhtenä jäsenenä Raittiussliiton puheenjohtaja, ja hän piti perustavan kokouksen päätöstä parhaana.

Keskustelu julistettiin päättyneeksi.

Päätös.

Työvaliokunnan lausunto, jonka mukaan perustavan kokouksen päätöstä raittiuskysymyksessä on edelleenkin pidettävä ohjeena, hyväksyttiin.

Liittojen lehdet.

(*Alustus esitysvihon sivuilla 96—98.*)

Br. Airola (Metallityöväen liitto): Kyllä minusta Työvaliokunta on tavattoman oikeaan osunut kannanotossaan. Me olemme nyt kerta kaikkiaan päässeet siitä, että jokaisella liitolla on oma julkaisunsa, johon tuhlataan tarpeettomasti varoja. Palkkatyöläinen on sopiva kaikkien liittojen keskeisenä lehtenä, jossa kaikkien asiat voidaan julkaista.

Saima Raunio (Elintarvetyöläisten liitto): Minä myös olen sitä mieltä, että ei olisi syytä lähteä perustelemaan kaikenlaisia liittojen lehtiä, kun on kerran havaittu ja koeteltu se seikka, että liittojen lehdet tulevat olemaan kituvia. Mikäli minä olen havainnut, niin tämä Palkkatyöläinen on niin hyvin toimitettu lehti, että sen veroista minä en ole koskaan saanut nähdä.

Keskustelu julistettiin päättyneeksi.

Päätös.

*

Hyväksyttiin yksimielisesti Työvaliokunnan lausunto, jonka mukaan liittojen erikoislehtien perustamista ei ole suositeltava.

Tämän jälkeen tulivat työjärjestykseen otetut asiat loppuun käsitellyiksi.

Kokouksen lopettaminen.

Ryhdyttäessä kokouksen lopettajaistoiimiin, luovutti puheenjohtaja ensimmäisen puheenvuoron Kansainvälisen Ammattiyhdistysliiton edustajalle. Toveri

HANS JACOBS EN

lausui jäähyväistervehdykseksi KAL:n sekä Ruotsin ja Tanskan edustajain puolesta seuraavaa:

Arvoisat toverit!

Minä pyydän lausua kaikkien skandinaavisten toverien puolesta muutaman sanan jäähyväisiksi.

Me haluamme ensiksi kiittää siitä suuresta ystävällisyydestä, jota meille on osoitettu kongressin aikana. Tosin emme ole voineet tutustua yksityisseikkoihin niissä asioissa, joista kokouksessa on keskusteltu, mutta me olemme kuitenkin saaneet selostuksen kokouksen menosta.

Joka tapauksessa haluan sanoa, että kokouksen meno ja työskentely osoittavat, että Suomen työväenluokka on korkealla tasolla. Te olette osoittaneet, että teillä on voimaa ja tahtoa viedä liikettänne eteenpäin. Me olemme täällä saaneet havaita, että Suomen työväenluokka on yleensä edennyt taistelussaan. Erikoisesti me toivomme, että teidän ammattiyhdistysliikkeenne, joka on äärettömän tärkeä liike, saataisiin pian taistelukuntoiseksi ja taistelukykyiseksi. Silloin on selvää, että Suomen työväenluokan merkitys tulee entisestäänkin kohoamaan.

Puheenjohtaja (E. A. Vuori): Lausui kokouksen puolesta kiitokset niistä ystävällisistä ja rohkaisevista sanoista, jotka toveri Jacobsen oli

lausunut sekä kokoukselle että koko maamme ammattiyhdistysliikkeelle. Puhuja totesi, että ammattiyhdistysliike Suomessa on tähän saakka ollut vielä siksi heikkoa, että ilman Skandinavian veljesjärjestöjen tukea olisi sen toiminta saattanut vaikeiden koettelemusten hetkinä käydä suorastaan kyseenalaiseksi. Samoin kuin me tähän saakka, ammattiyhdistysliikkeemme koko toiminta-ajan, olemme saaneet nauttia mitä kiinteämmin Skandinavian mahtavien veljesjärjestöjen läheisyyttä, samoin me uskomme ja toivomme että hedelmällinen yhteistyö edelleenkin jatkuu. Puhuja kiinnitti vielä huomiota yleensä työväen ammatillisten järjestöjen kansainvälisen yhteistyön merkitykseen ja välttämättömyyteen.

Lopuksi hän kohotti kolmikertaisen *eläköön-huodon* Kansainväliselle Ammattiyhdistysliitolle sekä työväen kansainväliselle *solidariettille*.

Eestin Ammattiyhdistysten Keskusliiton edustaja, toveri

H. MARTINSSON

lausui suomenkielellä seuraavaa:

Hyvät toverit!

Tämän kongressin loppuessa sallinette minun lausua parhaimmat kiitokset Eestin Ammattiyhdistysten Keskusliiton sekä itseni ja toverini puolesta Teille siitä suuresta ystävällisyydestä, joka on tullut meidän osaksemme täällä ollessamme.

Meidän olosuhteemme ja saavutuksemme, varsinkin maamme väkiluku, sivistystaso ja työväenliikkeen asema huomioonottaen, ovat sangen suppeat Suomen oloihin verrattuina. Me olemme aina pitäneet Suomea esikuvanamme ja päämääränämme, jonka tasalle me toivomme tulevaisuudessa pääsevämmä. Minulla on ollut tänä lyhyenä aikana tilaisuus tulla tuntemaan Teidän maanne työväenliikettä, ja minun täytyy sanoa, että olen oppinut sangen paljon.

Kokouksenne alussa ovat monet kulttuurimaiden edustajat selvittelleet palkkatyöväen taloudellista ja sosiaalista asemaa yleensä ja sen vuoksi en halua puuttua enää siihen. Haluaisin sensijaan muutamalla sanalla kosketella kielikysymystä. Onhan tunnettua, että me voimme huomattavasti säästää aikaa, ja asioiden käsittely olisi käytännöllisempää, jos me työläiset esim. tällaisissa suurissa kongresseissa voisimme käyttää yhtä kieltä, jota me kaikki ymmärtäisimme. Senvuoksi toivoisinkin, että kaikkien maiden työläisillä olisi lähitulevaisuudessa yhteinen maailmankieli, esperanto, jolla he voisivat ilmaista ajatuksensa toisilleen.

Kiitän vielä kerran mitä sydämellisemmin ystävällisestä vastaanotostanne ja kaikesta ystävyydestä, mikä on tullut osaksemme

täällä kongressin aikana, sekä niistä kauniista muistoista, jotka viemme täältä kotimaahamme.

Puhuja esitti saman puheen myöskin ruotsinkielellä.

Puheenjohtaja (E. A. Vuori): Koska toveri Martinsson puhui meille suomenkielellä, eikä täällä meistä kukaan ymmärrä eestinkieltä, niin minun täytyy vastata hänelle myös suomeksi.

Meillä porvarillisissa piireissä puhutaan paljon Eestistä heimo-kansana ja puhutaan paljon heimotunteesta. Porvarillisissa piireissä tämä heimotunne jäänee kuitenkin vain puheeksi. Mutta minä voin sanoa, että me työläiset täällä tunnemme jonkinlaista heimotunnetta. Se heimotunne perustuu varmasti paljon lujemmalle ja rehellisemmälle pohjalle kuin porvarillisten piirien heimotunne. Se perustuu työväen kansainväliseen solidaarisuuteen sekä tietoisuuteen, että vain yhteistoiminnan avulla voidaan työväestön asemaan saada parannuksia. Te olette vaatimattomasti sanoneet, että te olette käyneet täällä opintomatkalla. Mutta minä voin sanoa, meillä on varmasti paljon opittavaa eestiläisiltä tovereilta, nimenomaan siinä henkilökohtaisessa uhrautuvaisuudessa ja peräänantamattomuudessa, jolla te olette vaikeissa olosuhteissa työskennelleet.

Pyydän teitä viemään tämän edustajakokouksen terveiset eestiläisille tovereille ja kiitän teitä kokouksen puolesta.

SAK:n uudelleen valittu puheenjohtaja, toveri

EDV. HUTTUNEN

lausui seuraavaa:

Hyvät toverit!

Minä pyydän kiittää siitä luottamuksesta, joka minun osakseni on edelleen tullut tässä edustajakokouksessa. Ja samalla minä pyydän kiittää kokoukseen osallistuneita tovereita siitä asiallisuudesta, jota olette osoittaneet asiain käsittelyssä. En voinut odottaa, että esim. kuluneen toimintakauden toimintakertomukset olisivat saaneet niin yksimielisen hyväksymisen, kuin mitä ne saivat. En myöskään voinut odottaa, että valmistamamme esitykset ja alustukset saisivat niin yksimielisen hyväksymisen, kuin mitä ne saivat. Olemme saataneet olla erinäisissä kysymyksissä eri mieltä, mutta sittenkin jo-kaista kokouksen osanottajaa on elävöittänyt yksi ja sama henki, ja se on: kunkin kysymyksen oikeudenmukaiseen ratkaisuun saattaminen.

Se on takeena siitä, että toimintani vastaisuudessa ammattiyhdistysliikkeemme johtolimissä tulee olemaan minulle mieluista. Minä olen vakuutettu siitä, että valitsijani ja työväki yleensä ymmärtävät ne puutteellisuudet ja heikkoudet, joita toimissani ilmenee. Minä en ole yliarvioinut voimiani. Minä tiedän, että vaikeudet,

vaikkapa eräitä helpottumisen merkkejä onkin, olemassa, ovat hyvin suuret. — Mutta minulla on varmuus siitä, että meidän työväenliikkeessämme mukana olevat toverit osaavat ottaa vaikeudet omalta kohdaltaan sillä tavalla, että helpoittavat niiden työtä, jotka joutuvat olemaan niin sanoakseni etulinjoilla.

Minulla on tässä yhteydessä erikoisesti syytä kiittää Työvaliokuntaa, jonka kanssa olen joutunut toimimaan. Se yhteistyö, joka kuluneiden vuosien aikana on vallinnut, on ollut suorastaan hyvä. Me olemme saattaneet olla eri mieltä joistakin kysymyksistä, mutta sittenkin meitä jokaista on elävöittänyt sama tarkoitus.

Samalla minä toivon uudelta Työvaliokunnalta, joka suurin piirtein on sama kuin ennen, että se edelleenkin ymmärtää minun puutteeni ja heikkouteni ja että se tulee edelleenkin minua auttamaan niissä tehtävissä, joita me joudumme yhdessä ratkaisemaan. Minä olen vakuutettu siitä, että yhteistyö Työvaliokunnassa tulee olemaan hedelmällistä.

Samalla minä katson olevan syytä kiittää tämän kokouksen puheenjohtajia, Vuorta ja Koposta. Heidän erinomaisella puheenjohtajataidollaan tämän kokouksen työ luisti niin nopeasti kuin nyt on käynyt. Edelleen pyydän kiittää kokouksen sihteereitä sekä kaikkia kokoukseen osallistuneita tovereita siitä uhrautuvaisuudesta jota he tätä kokousta kohtaan ovat osoittaneet. Mehän olemme vieneet pitkän ja — tahtoisin sanoa — suuria kysymyksiä käsittävän esityslistan läpi kolmessa päivässä.

Toivon, että kun Te, työläistoverit, nyt lähдете kotiseudulenne, koetatte omalta osaltanne tehdä työtä tämän meidän yhteisen liikkeemme menestykseksi. Kun näin teemme, niin on varmaa, että se tarkoitus, jonka hyväksi työskentelemme, tulee saavutetuksi.

Puheenjohtaja (E. A. Vuori): lausui kokouksen lopettajaispuheeseen seuraavaa:

Hyvät toverit!

Meidän työemme on nyt päättynyt. Me saamme taas lähteä kukin omalle paikkakunnallemme suorittamaan niitä tehtäviä, jotka meidän harteillemme on asetettu.

Kun 3 y₂ vuotta sitten tämän järjestön perustava kokous pidettiin Helsingissä, niin se tapahtui vaikeissa olosuhteissa. Silloin voitiin pitää erinomaisen suurena saavutuksena jo sitä, että niin nopeasti voitiin laskea perusta uudelle ammatilliselle keskusjärjestölle. Kun työemme onnistui silloin, oli siitä seurauksena, että maamme ammattiyhdistysliike ei päässyt hukkumaan ajan ristiaallokkoon, vaan seisoo se nähdäkseni nyt jälleen lujalla ja terveellä pohjalla, jolle voidaan rakentaa mahtavat ammatilliset järjestöt.

Tämä kokous on kokoontunut ilmeisesti paljon valoisammissa mer-

keissä. Työväen keskuudessa on havaittavissa paljon suurempaa toimintahalua kuin 3 ¹/₂ vuotta sitten. Mahdollisuudet myöskin ainakin useilla aloilla ovat huomattavasti paremmat kuin silloin. Tässä kokouksessa on voitu elää paljon toivorikkaammassa hengessä kuin perustavassa kokouksessa. Mutta kuten asiain käsittely tässä kokouksessa on osoittanut, emme ole olleet tietämättömiä niistä vaikeuksista, jotka ovat keskusjärjestömme edessä sen jatkaessa toimintaansa. Ne ovat luonnollisesti toisenlaiset kuin ne vaikeudet, jotka olivat voitettavina perustavasta kokouksesta lähtien. Työväen ammatillisen toiminnan ja ennenkaikkea työtaistelujen vilkastuessa puhtaasti käytännölliset kysymykset tulevat olemaan paljon monimutkaisempia kuin kuluneen toimintakauden aikana. Syntyy usein vaikeita tilanteita, joissa tarvitaan nopeita ja oikeaan osuneita päätöksiä. Ne luonnollisesti lisäävät hyvin suuressa määrässä toimeenpanevien elinten vastuunalaisuutta.

On myös otettava huomioon se, että kun meillä nyt on edellytyksiä saada maamme työväki jälleen kokoontumaan omiin ammatillisiin järjestöihinsä, on suurta huomiota kiinnitettävä siihen, ettei niillä ristiriidoilla, jotka aikaisemmin murrosvuosina olivat havaittavissa työväen keskuudessa, tulisi olemaan sellaista vaikutusta, että se häittäisi maamme työväen ammatillista järjestäytymistä.

Jos me voimme toimia näissä järjestöissämme vakaan toiminnan ja toverillisen hengen vallitessa, silloin toimintamme muodostuu sellaiseksi, joka on välttämätöntä voiton saavuttamiseksi. Silloin me kaikki tai ainakin useimmat meistä saamme tulla seuraavaan SAK:n edustajakokoukseen juhlallisemman mielialan vallitessa ja näemme ympärilläme paljon enemmän edustajia kuin tässä kokouksessa.

Minä toivon, että vasta valittu puheenjohtaja ja Työvaliokunta onnistuvat, monesti ehkä vaikeassa työssään siten, että siitä tulee olemaan kaikin puolista hyötyä koko maamme ammatilliselle liikelle.

Puheenjohtajien puolesta pyydän saada kiittää tovereita hyvästä yhteistyöstä.

Täten julistan tämän Suomen Ammattiyhdistysten Keskusliiton ensimmäisen varsinaisen edustajakokouksen päättyneeksi.

Lopuksi laulettiin yhteisesti Kansainvälinen työväenmarssi.

Kokous päättyi klo 17.40.

Pöytäkirjantarkastajain lausunto.

Olemme tänään tarkastaneet Suomen Ammattiyhdistysten Keskusliiton ensimmäisen varsinaisen edustajakokouksen pöytäkirjan

korjausvedoksen ja todenneet kokouksessa käydyn keskustelun ja tehdyt päätökset siihen oikein merkityksi sekä kokouksen menon kanssa yhtäpitäviksi.

Helsingissä, elokuun 13. päivänä 1934.

V. Varelius.

K. E. Kaipio.

r

,

..